CANADIAN CITIZENSHIP BRANCH
OCT 7 1953
SEP 25 1953

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Editor in USA: A. Zvērinš
82—15 85 Drive Richmond Hill 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

75./200. n-rs. SESTDIEN, 1953. G. 26. SEPTEMBRĪ 3. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — EM 8-0792
ASV redakcija: A. Zvērinš,
82—15 85 Drive, Richmond Hill, 18, N. Y. USA
Tel.: Virginia 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.—
Sludinājumu maksa:
dlud. collā $1.40; tekstā $2.80
par vienu collas telpu 1 slejā

KANADA NEATBALSTĪS DIENVIDKOREJU

Kanadas ārlietu ministrs Pīrsons izteicies, ka Kanada neatbalstīšot Dienvidkorejas prezidentu Rī, ja pēdējais mēģinātu atsākt kara darbību Korejā bez Apvienoto Nāciju piekrišanas.

Apvienotās Nācijas ziņo no Ņujorkas, Kanadas ārlietu ministrs Pīrsons izteicies, ka Kanadas valdība nekādā gadījumā neatbalstītu Rī jaunas militārās akcijas uzsākšanu Korejā bez Apv. Nāciju lēmuma un piekrišanas.

No Pīrsona vārdiem varēja secināt, ka gadījumā, ja Rī patiesi sāktu jaunu karu Korejā, lai panāktu valsts apvienošanu, Kanada savu brigādi nekavējoties atsauks.

Pīrsons uzsvēra, ka Korejas politiskā konference varētu dot labus panākumus, ja vien abām pusēm būtu laba griba un ticība. Korejas konferencei vajadzētu panākt Korejas apvienošanu ar vienu valdību, tādu valdību, ko paši korejieši sev izvēlētu brīvās un demokratiskās vēlēšanās Apv. Nāciju uzraudzībā.

Pieskaroties komūnistu mēģinājumam atsākt debates par valstīm, kam būtu tiesības piedalīties Korejas politiskajā konferencē, Pīrsons sacīja, ka šāds komūnistu mēģinājums likšot Apvienotām Nācijām neziņā šaubībties, vai komūnisti patiesi grib panākt vienošanos miera ceļā. Vēl pirms neilga laika Anglija un Kanada pieprasīja arī Indijas pielaišanu politiskajā konferencē. Turpretim tagad Pīrsons paziņoja, ka Kanada turpmāk padošoties Apvienoto Nāciju lēmumiem.

Runājot par pārējām vispasaules politikas problēmām, Pīrsons uzsvēra šādus atzinumus:

1) Tagad ir lielākas cerības pastāvīgam mieram nekā bija Pilnsapulces 7. sesijas atklāšanas laikā pirms viena gada.

2) Organizācijas, kā piemēram Ziemeļatlantijas Organizācija, nav domātas agresīvam karam, kā to apgalvo krievi.

Ausekļa mazpulks Hanoverā 4. — 6. sept. atzīmēja K. Ulmaņa dzimšanas dien. Latvijas mazpulka org. dib. 24. g. un Ausekļa mazp. 4. g. darb. atceri. Uzņēmumā mazpulcēni svinības

Sūtnis Zariņš pie Ņujorkas latviešiem

Sakarā ar sūtņa K. Zariņa apmeklējumu Ņujorkā Latviešu organizāciju padomes prezidijs bija rīkojis sabiedrisku vakaru Baltijas brīvības namā 19. septembrī. Bija ieradušies kupls skaits organizāciju pārstāvju, sabiedrisko un kultūras darbinieku. Sūtni apsveica Latviešu organizāciju padomes priekšsēdis P. Irbe.

Uzrunājot sapulcējušos, sūtnis Zariņš teica: „Izbraucot uz Ameriku es biju sēru noskaņojumā sakarā ar sūtņa J. Feldmana šķiršanos no mums. Braucot ar kuģi, man bija laiks nodoties pārdomām, un mans prāts kļuva drošāks. ASV ārlietu ministra Dallesa man piesūtītais vēstījums manī stiprināja apņēmību cīnīties tālāk par dzimtenes atgūšanu. Tomēr viens cilvēks šinī cīņā neko nevar panākt. Ir vajadzīga tautas vienība. Visur kur esmu braucis, esmu atradis možu latvisku garu. Tēvzemes mīlestība ir mūsu ceļa rādītāja zvaigzne, kas mūs novedīs atpakaļ uz dzimteni.

Bet dzimtenes atgūšanai mums ir vajadzīgi draugi. Mēs neesam pamesti vieni. Visspēcīgākā valsts pasaulē — ASV aizstāv mūsu intereses. Par to es pārliecinājos, apmeklējot ASV viceprezidentu Niksonu, valsts sekretāru Dallesu un citus valsts departamenta atbildīgos darbiniekus.

Latviešu tauta dzimtenē gaida stiprinājumu no mums. Tā būtu traģēdija, ja mēs šinī brīdī nevarētu būt vienoti. Ja mēs būsim saskaldīti, mēs pazudīsim.

Pēc sūtņa runas visi nodziedāja „Dievs, svētī Latviju". Sūtnis vēl ilgāku laiku kavējās draudzīgās pārrunās ar Ņujorkas latviešiem.

Nākošā dienā sūtnis Zariņš ieradās latviešu dievkalpojumā Betlēmes baznīcā, Bruklīnā. Pie ieejas augsto viesi sagaidīja archibīskapa vietnieks J. Kuļlītis, abi draudzes mācītāji — R. Zariņš un A. Ozols un draudzes priekšnieks K. Stankevics un ērģelēm skanot ieveda baznīcā. Sūtni pavadīja Dr. A. Dinbergs un Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons. Dievkalpojumu vadīja māc. A. Ozols, ar solo dziesmām piedalījās Valija Bušmane (sopráns). Dievkalpojuma noslēgumā prāv. J. Kuļlītis uzrunāja draudzi un novēlēja Dieva svētību augstajam valstsvīram viņa atbildīgajā darbā.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apmeklētāji sapulcējās apakštelpās, kur sūtni apsveica draudzes priekšnieks Stankevics. Sūtnis Zariņš, uzrunājot tautiešus, pateica, ka mēs savā cīņā par brīvību iegūstam arvien vairāk sabiedroto un atbalstītāju, bet mums pašiem jābūt vienotiem. „Amerikāņu politiķi man jautāja," teica sūtnis, „vai jūs nesabruksit zem grūtā pārbaudījuma?" Es atbildēju, ka mēs cīnīsimies. Mūsu vēsturē ir bijuši daudzi kritiski brīži, bet tauta arvien ir cēlusies augšā."

Tālāk sūtnis pastāstīja, ka Anglijā vairāki latvieši, sevišķi gados jaunākie, esot saņēmuši vēstules no Latvijas ar vilinājumu atgriezties. Viens šāds jauns cilvēks ieradies sūtniecībā un paskaidrojis, ka dzīve Anglijā esot grūta un viņš gribot atgriezties dzimtenē. Viņš nav bijis atrunājams. Tad sūtnis viņam pasniedzis bībeli kā dāvanu, ko paņemt līdzi uz dzimteni. Minētais tautietis šo dāvanu noraidījis, tomēr vēlāk atgriezies sūtniecībā un lūdzis izsniegt viņam bībeli.

Sūtņa runai sekoja kopīgi nodziedāta Latvijas himna. Katrā vietā, kur sirmais valstsvīrs ierodas, viņu ielenc draugu pulks. Tā tas bija arī šinīs baznīcas telpās. Gan veci, gan jauni paziņas gribēja pārmainīt ar viņu dašus vārdus un paspiest roku. Sūtņa laiks viņa apmeklējumā ir sīki iedalīts daudzajām apspriedēm un apmeklējumiem, ļoti maz laika atstājot atpūtai.

Vergu darba jautājums uzņemts Apv. Nāciju darba kārtībā

Starp jautājumiem, kas apspriežami AN šinī sesijā, 17. septembra sēdē uzņēma arī vergu darba jautājumu. Tas uzņemts kā 56. darba kārtības punkts. Jautājums nodots attiecīgai komisijai.

Sadarbībā ar Starptautisko darba organizāciju AN bija izraudzījusas īpašu komiteju šī jautājuma izmeklēšanai. Komiteja uzsāka darbu 1951. g. un 1953. g. 22. jūnijā iesniedza ziņojumu, kurā atzīst par pierādītu, ka Padomju Savienībā plašos apmēros izmanto vergu darbu. AN Ekonomiskā un Sociālā padome šī jautājuma apspriešanu atlika, lai nekaitinātu Maskavu Korejas pamiera sarunu laikā. ASV delegācija iesniedza priekšlikumu apskatīt šo jautājumu AN pilnsapulcē, aizrādot, ka AN nevar vairs atlikt šī svarīgā jautājuma apspriešanu.

KOMŪNISTI GATAVOJOTIES KARA ATSĀKŠANAI

No Seulas ziņo, ka ziemeļkorejiešu lidotājs, kas amerikāņiem pārdeva savu krievu būvēto MIG - 17 strūkliznīcinātāju, stāstot, ka Ziemeļkorejas komūnisti gatavojoties kara atsākšanai.

Izbēgušais lidotājs preses konferencē žurnālistiem paskaidroja, ka Ziemeļkorejā pienākot lieli lidmašīnu daudzumi no Mandžūrijas. Esot gan krievu būvētie MIG iznīcinātāji, gan arī vieglie divmotorīgie bumbvedēji. Tālāk lidotājs zināja pastāstīt, tā apstiprinot amerikāņu aizdomas, ka krievu lidotāji patiesi piedalījušies Korejas gaisa kaujās.

Pārbēdzējs, kura tautību sākuslēpa, ir ziemeļkorejiešu kapteinis Keumo Suks, kam bijis zināms, ka par krievu MIGa nodošanu sabiedroto rokās amerikāņi izsolījuši prēmiju $100.000.

Viņa atvestais krievu lidaparāts ir jaunākais MIG modelis — Nr. 17. Šie uzlabotie MIGi Korejas karā nav vēl piedalījušies.

ASV aviācijas ministrija pilnvarojusi gaisa spēku vadību Korejā izmaksāt kapt. Sukam $100 tūkst. par amerikāņiem nodoto krievu lidmašīnu.

Iespējams, ka pēc sīkas iepazīšanās ar MIGa konstrukciju, to atdos atpakaļ komūnistiem, ja tie iesniegs attiecīgu pieprasījumu. Šāda piekāpšanās varētu notikt, lai nesaasinātu stāvokli Korejas politiskajā konferencē.

Vai arī Meklīna ševa aizbēgusi pie komūnistiem?

No Londonas ziņo, ka bez vēsts pazudušā angļu diplomāta Meklīna ševa Melinda ar bērniem no Šveices devusies uz Austriju, kur nozudusi austrumu joslā.

ASV STĀVOKLIS EIROPĀ UZLABOJIES

Karš Indoķīnā — miers Korejā

RIETUMVĀCIJAS VĒLĒŠANAS PASREIZĒJĀ PASAULES POLITIKĀ NAV TIKAI PĀREJOŠS NOTIKUMS, KAS APLIECINA KĀDAS PARTIJAS POPULĀRITĀTI

Gluži nemanot no Otrā Pasaules kara zaudētājas Rietumvācija tagad jau paspējusi izveidoties par savu uzvarētāju nopietnāko sabiedroto kopējā cīņā pret komūnismu. Un tā ir laba zīme. Rietumvācija tagad savu nedalītu paļāvību ir ielikusi amerikāņu rokās. Itālija un Francija, kur komūnistu ietekme ir samērā spēcīga, visu laiku sapņoja par neitrālu stāvokli aukstajā karā. Tagad, ar Ādenauera palīdzību, Francija un Itālija ir nobīdītas sānis un sānis arī paliks, kamēr sapratīs, ka arī viņām ir aktīvi jāpiedalās Rietumeiropas aizsardzībā un aukstajā karā cīņā pret komūnismu. Anglija visu laiku cerēja uzņemties starpnieka lomu amerikāņu un krievu disputā lai, tādējādi nenovērstos no amerikāņiem un nesanīstos ar krieviem. Bet pašreiz ar tādu taktiku tālu nevar tikt. Rietumvācija noteikti esot amerikāņu pusē, pārējām Eiropaš valstīm būs daudz grūtāk nostāties vidū starp amerikāņiem un krieviem.

Amerikāņu politiskās aprindas ziņo, kā pēc viņu vērtējumiem karš Indoķīnā vēl turpināsies nenoteiktu laiku. Vispirms jau Sav. Valstis ir nolēmušas palielināt savu financiālo pabalstu frančiem Indoķīnā. Tai pašā laikā komūnistu Ķīna palielinās savu pabalstu Indoķīnas komūnistiem. Savus karavīrus, vismaz vēl pagaidām Sav. Valstis uz Indoķīnu nesūtīs.

Sakarā ar jauno Apvienoto Nāciju sesiju amerikāņu politiķi un diplomāti min, ka par mieru Korejā tikai runās, bet kā pie miera nolīgšanas netiks. Bet tai pašā laikā amerikāņi domā, ka kara darbība no jauna Korejā nesāksies. Pamiers turpināsies nenoteiktu laiku un būs nesaskaņu un nepatikšanu pilns. Bet jauna kara Korejā nebūs.

Nodibināts birojs materiālu sagatavošanai Kerstena komitejai

Amerikas Latviešu Apvienība un Komiteja Latvijas Brīvībai nodibinājušas latviešu biroju materiālu sagatavošanai Kerstena izmeklēšanas komitejai. Birojs nodibināts saskaņā ar 1953. gada 11. jūlija Amerikas Latviešu Apvienības Centrālās valdes un Komitejas Latvijas brīvībai kopējās apspriedēs lēmumu, par nepieciešamību izveidot ciešu sadarbību materiālu sagatavošanā un apstrādāšanā iesniegšanai ASV Kongresa ieceltai komitejai, kas izmeklēs Latvijas un pārējo Baltijas valstu inkorporācijas jautājumu Pad. Savienībā.

Birojā ieiet trīs pārstāvji no katras organizācijas. Materiāli piesūtāmi jebkuŗai no abām organizācijām uz šādām adresēm: American Latvian Association, Inc. 3220 Seventeenth Str. N.W. Washington 10, D.C., USA, vai Committee for a free Latvia, 4 West 57 Street, Room 907 New York 19. N. Y., USA.

Cik latviešu vēl palicis Latvijā?

Sūtnis K. Zariņš vizītē pie viceprezidenta Niksona

Savā uzturēšanās laikā Vašingtonā sūtnim K. Zariņam bija vairākas apspriedes ar ASV Valsts departamenta atbildīgajām personām. Sūtniecības pagaidu vadītāja Dr. A. Dinberga pavadībā sūtnis Zariņš apmeklēja Valsts departamenta Baltijas valstu nodaļas vadītāju H. C. Vedeleru, Austrumeiropas direktoru W. Barburu un ārlietu viceministru Eiropas lietās Bonbreitu.

Piektdien sūtnis Zariņš ieradās Ņujorkā un apmeklēja valsts sekretāru Dz. F. Daliesu Waldorf Astoria viesnīcā. Dalless ir labi informēts par mūsu problēmām un starp citu vaicāja, cik pēc sūtņa domām latviešu vēl palicis Latvijā.

Sestdienas rītā sūtnis uz īsu laiku atgriežas Vašingtonā, lai pirms aizbraukšanas vēl ierastos vizītē pie ASV viceprezidenta R. M. Niksona Senāta ēkā un izteiktu pateicību par atbalstu un labvēlību, kāda tam izrādīta ASV galvaspilsētā.

Vašingtonā pie sūtņa Zariņa ieradās Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons, lai sniegtu ziņojumu par konsulāro darbību.

Ņujorkā sūtnim vēl bija apspriedes ar Brīvās Eiropas Komitejas vadību, Komiteju Latvijas Brīvībai un Kerstena komitejas locekļiem. 23. septembrī sūtnis izbrauca ar kuģi atpakaļ uz Londonu.

KUR ATRODAS BERIJA?

SENĀTORA MEKKARTIJA PASKAIDROJUMS

Vašingtonā. — Senātors Mekkartijs atzīst, ka viņa vadībā Senāta izmeklēšanas apakškomisija pārbauda kāda cilvēka, kas uzdodas par bij. Pad. Savienības iekšlietu min. Lavrentiju Beriju, personību.

Preses pārstāvjiem Mekkartijs izteicies, ka min. cilvēks izskatā patiešām esot ļoti līdzīgs Berijam.

„Es personīgi," teicis senātors, „neticu, ka tas ir īstais Berija. Tomēr mēs nolēmām izdarīt sīku izmeklēšanu, lai noskaidrotu faktiskos apstākļus. Pirms kāda laika mums sāka ienākt ziņas, ka cilvēks, kurš uzdodas par Beriju, atrodas kādā nekomūnistu valstī."

ASV valdības atbildīgie pārstāvji noskaņoti skeptiskāki nekā pats Mekkartijs. Pēc viņu domām Vašingtonā nekas neesot zināms, ka Berijam būtu izdevies izkļūt no cietuma un aizbēgt no Padomju Savienības.

Žīdi pieprasa atlīdzību arī no Austrijas

Žīdi pieprasa atlīdzību par Hitlera laikā nodarītiem zaudējumiem arī no Austrijas. Kā zināms, Rietumvācija apņēmās maksāt Izraēļu valstij 822 milj. dolarus, no kuŗiem jau apmēram 100 milj. samaksājusi precēs. Žīdu komitejas priekšsēdis Nahuns Goldmans cer arī no Austrijas saņemt no 50—100 miljonu dolaru.

Pret Rietumvācijas maksājumiem ļoti spēcīgus iebildumus cēla arabu valstu bloks, kuŗam nepatīk Izraēlas valsts nostiprināšanās saimnieciskā ziņā. Iebildumi tomēr nedeva cerētos panākumus, jo Rietumvācija maksājumus uzņēmās diezgan labprātīgi, lai iegūtu vispārīgu labvēlību pasaules finanču pasaulē un ASV. Austrijai gan nebūtu pienākuma maksāt, jo Austrija tāpat cietusi no Hitlera režīma kā žīdi, lai gan mazākā mērā. Visa vaina gulstas uz Hitlera režīmu, kuŗš taču arī iznīcināja Austriju. Likt austriešiem maksāt par Hitlera režīma nodarījumiem būtu tikpat, kā Latvijai maksāt par Staļina grēku darbiem.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

LONDONĀ

Anglijas nostāja pret komūnistiem Maskavai ir daudz izdevīgāka nekā pašiem angļiem. Tā, piemēram, kāda angļu diplomāta ģimene, pašu diplomātu ieskaitot, var tikt pārvietota aiz dzelzs priekškara pašu angļu degunu priekšā. Hongkongas tuvumā komūnisti var mierīgi apšaudīt un nonāvēt angļu jūrniekus, jo Anglija nekā cita nedara kā vienīgi protestē. Tā kā no vienas puses Anglija atbalsta komūnistu Ķīnas atzīšanu un uzņemšanu Apvienotajās Nācijās, tad tā taču pret Ķīnu nevar atklāti uzstāties. Un komūnisti to izmanto. Angļu kolonijā Guanā, pašā Sav. Valstu sētmalē, valsts likumdošanu pārvalda tikai kreisā spārna cilvēki, kas uzvedas un rīkojas ar komūnistiskiem paņēmieniem. Stāvoklis nav labāks arī pašā Anglijā, jo kā nesenais elektriķu streiks pierādīja, tad arī pašu mājās komūnistu piektā kolonna ir pietiekami spēcīga, lai vajadzības gadījumā paralizētu Anglijas dzīvi un rūpniecību.

Visi šie pēdējā laika notikumi Anglijas valdībai nākuši gluži kā nepatīkams modinātāja pulksteņa zvans agrā rīta stundā. Lēnām un sākumā vēl bailīgi sāk pacelties balsis, ka jāizlasa visi komūnisti no valdības iestādēm. Arī arodbiedrībām sāk apnikt komūnisti, viņu prasības un uzstāšanās. Vienā otrā vietā jau var dzirdēt pavisam ķecerīgu valodu, kad angļi skaidrā prātā, atzīstas, ka varbūt beigu beigās amerikāņiem tomēr būs taisnība un ka tā līdz šim sauktā „raganu tvarstīšana" nemaz nav tik tukša un smieklīga.

Bet šāda atmošanās jau vēl nenozīmē apņemšanos ko nopietni darīt lietas labā. Amerikāņi tam netic un domā, ka nākotnē, tāpat kā līdz šim, komūnisti Anglijā varēs darboties puslīdz brīvi un netraucēti.

Anglijas militārās aprindas komūnistu jautājumam noteikti piešķir lielāku vērību nekā valdība. Drošības iestādes uztrauc biežie streiki, kas visi ir komūnistu inscenēti un kara gadījumā varētu būt lielisks komūnistu sabotāžas ierocis.

Pēdējā laikā visaktīvākie ir bijuši komūnistu vadītie elektriķi, kas, ja vien gribētu, varētu nodarīt lielu postu, sabotējot atomrūpniecības centrus, lidlaukus, spēkstacijas, degvielu ražošanas ierīces un sakarlīnijas. Anglijas elektriķu arodbiedrības priekšgalā atrodas jauni un spējīgi komūnisti, kas savā starpā cīnās ne amatu dēļ, bet kas liekas būt padoti stingrai disciplīnai.

Ja tagad streikojošiem elektriķiem algas patiesi pieliek (un tās droši vien pieliks) tad pārējiem strādniekiem tas būs labākais pierādījums, ka šādi streiki patiesi atmaksājas. Tas būs neatturams kārdinājums arī pārējām arodbiedrībām, kas, aizmirsdamas, ka sākumā tam visam aizmugurē stāv komūnisms, arī mēģinās cīnīties par augstākām algām.

Dažādo Anglijas strādnieku kustību vadītāji izteikušies ļoti bažīgi par notikumiem komūnistiskās arodbiedrībās. Tur ne vien valda vienprātība un disciplīna, bet komūnisti lieto metodes, kas līdz šim Anglijā nebija pazīstamas.

Gaišākās angļu galvas apgalvo, ka Anglijas strādnieks nebūt nav komūnistiski noskaņots un ka komūnisti auglīgu zemi Anglijā atrod tikai tādēļ, ka nevis komūnisti ir tik aktīvi, bet tādēļ, ka pretkomūnisti ir tik apatiski.

KAĪRO

No Kaīro pienāk ziņas, it kā Anglijas un Ēģiptes vienošanās Suecas kanāja joslas bazes jautājumā jau būtu tikpat kā panākta. Angļi būs tie, kas būs spiesti piekāpties. Vispirms jau Anglijai būs jāatvelk sava armija no Ēģiptes. Pārējās pārmaiņas vai piekāpšanās no vienas vai otras puses ir jau salīdzinot mazsvarīgas. Līdz ar sava karaspēka izvākšanu Anglija zaudē drošu kontroli par savu Vidējo Austrumu lielāko bazi, tāpat Anglija zaudē kontroli par savu „dzīvības līniju" uz Tālajiem Austrumiem. Līdz ar to Suecu var pieskaitīt Indijai, Burmai un vēl vairākām citām zemēm, no kuŗām angļiem pēdējos gados bijis jāizvācas ar lielāku steigu, nekā tas viņu godam un sabiedriskajam stāvoklim būtu labpaticis. Katrā ziņā Anglijas impērijas ģeografija kļūst arvienu vienkāršāka, un kā kāds angļu žurnāls smejas, tagad augstus titulus varot dabūt par piekāpšanos dažādās konferencēs un par Anglijas mantas izdalīšanu. Vecos laikos tas pats ticis darīts par Anglijas mantas palielināšanu.

PANMUNDŽOMĀ

Komūnistu Ķīnas armijas vadība atradusi par nepieciešamu palielināt robežsargu skaitu uz neitrālās robežas Korejā. Izrādās, ka pēdējā laikā, izmantojot neitrālo joslu, pretkomūnistiski noskaņotie sarkanās Ķīnas karavīri lielākos baros gājuši pāri pie amerikāņiem. Tas gan vēl nav nekas daudz, bet komūnistu Ķīnas valdībai galvassāpes tas tomēr sagādā.

KOMŪNISTI RĪKOJAS

Apvienotās Nācijas pārmet Indijai komūnisma propagandistu pielaišanu pie pretkomūnistiskajiem kara gūstekņiem neitrālajā joslā Panmundžomas tuvumā.

No Panmudžomas ziņo, ka Apvienotās Nācijas izteikušas pārmetumus Indijai, jo indiešu sargkareivji neitrālā joslā novietotos pretkomūnistiskos gūstekņus sargādami, pielaiduši komūnistu novērotājus pirms paredzētā laika.

Gūstekņu pārliecināšanai atgriezties mājās paredzēts 90 dienu, bet tās sāks skaitīt tikai no 26. septembŗa.

Izrādās, ka komūnisti bija sūtījuši savus miljtāros un preses pārstāvjus, lai novērotu pretkomūnistiski noskaņoto kara gūstekņu nodošanu indiešu kareivju apsardzībā.

Šai sakarā amerikāņi paziņoja, ka nesūtīs savus pārstāvjus novērot komūnistiski noskaņoto gūstekņu nodošanu Indijas apsardzībā, jo tas runā pretī pamiera sarunās pieņemtajiem plāniem.

„Pārliecināšanas" periodam vajadzēja sākties jau 25. septembrī, bet tas bija jāatliek, jo komūnisti vilcinājās ar sabiedroto gūstekņu nogādāšanu neitrālajā joslā.

Pulcēsimies I. Dziesmu svētkos Kanadā Toronto NO 9.—11. OKTOBRIM

LATVIJA

Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Draugi grib mūs asimilēt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.

Archibīskaps T. GRINBERGS

VIŅAM NAV VĒL SKAIDRS

Varbūt, ka gangsteŗus nevajadzētu vis iznīcināt, bet ka ar viņiem vajadzētu stāties sarunās un visas domstarpības nokārtot mierīgā pārrunu ceļā. Varbūt, ka valdībai vajadzētu Kapones bandai paskaidrot, ka pārējie amerikāņi negrib nekā cita kā tikai brālīgu kopdzīvi vienam ar otru. Ja sanāk kopā divas bandas, lai tad viena sev ņem Čikāgas ziemeļus un otra dienvidus. Vietas visiem diezgan. Tādiem sīkumiem kā nodokļu krāpšanām un slepkavībām jau nevajadzētu ļaut stāties laimei ceļā.

Mūsdienu notikumi pašreiz iet paralēli augstāk minētai domai, jo pasaulē vēl, diemžēl, ir daudz tādu cilvēku, kas joprojām domā un sapņo par sekmīgām sarunām ar gangsteŗu valdībām Padomju Savienībā un komunistiskā Ķīnā.

Pagājušā nedēļā Sav. Valstu demokratiskas partijas kandidāts 1952. gada prezidenta vēlēšanās Stīvensons pēc atgriešanās no vairāku mēnešu ilga pasaules ceļojuma runāja Čikāgā. Stīvensona runā ir vairākas ļoti nopietnas pretrunas. Viņš saka:

„Vai pie konferenču galdiem komunistu Ķīna piekāpsies, pret ko viņa cīnījās kaujas laukos? Es nedomāju, ka mums jau priekšlaicīgi vajadzētu uzņemties šķīrējtiesnešu lomu, lai vēlāk atrastu, ka telpa manevriem un iespējas sarunām ir ļoti ierobežotas.

Es personīgi skatos ļoti skeptiski uz komunistu Ķīnas labajiem nodomiem, bet ja mēs reiz esam sākuši meklēt ceļu domstarpību izbeigšanai, tad mums arī ir vajadzīgs ne vien iemesls sarunām, bet arī kāds, ar ko šīs sarunas vest. Daudzi mūsu draugi domā, ka komunistu Ķīna vairāk par visu grib mieru un tirdzniecību. To domā mūsu draugi, tādēļ ka tā ir arī viņu pašu vēlēšanās.

Tā kā Āzijā pašreiz ir tik daudz problēmu — Korejas apvienošana, Formoza, miers un drošība Indoķīnā, tad, man liekas, ka ne tikai mūsu pašu dēļ, bet arī mūsu draugu dēļ mums vajadzētu izdibināt, kādi ir komunistu Ķīnas galīgie nodomi."

Cik gan daudz amerikāņu karavīriem vēl jātiek nogalinātiem un ievainotiem Āzijā un cik gan daudz frančiem vēl jāmirst Indoķīnā, lai izdibinātu komunistu Ķīnas „galīgos nodomus"? Cik daudz vēl lēmumu un pierādījumu Apvienotajām Nācijām būs vajadzīgs, lai aklajiem Sav. Valstīs, Indijā un vēl daudzās citās zemēs parādītu, ka komunistu Ķīna ir agresors un ka gangsteŗiem arī viņu nodomi un izdarības var būt tikai gangsteriskas?

Stīvensons būtu ar mieru runāt arī ar Padomju Savienību. Bet tai pašā laikā viņš neņoliedz arī savu skepsi, sacīdams, ka neesot nekādu pierādījumu, ka Maskavas maigā mūzika atspoguļotu jebkādas pārmaiņas Kremļa pasaules valdīšanas politikā.

Savas runas turpinājumā Stīvensons saka:

„Ja Padomju Savienība nevēlas parakstīt neuzbrukšanas līgumu, ja sarkanarmija neatvelkas aiz Padomju Savienības robežām, ja Austrijas miera līgums un Vācijas apvienošana ir iespējami vienīgi pēc komunistu izstrādātiem plāniem, tad, to atklājot, jau mēs zināmā mērā būsim iztīrījuši galsu. Tad mēs būsim atklājuši komūnisma īsto seju, kas slēpjas aiz neīstas un viltīgas ārišķības maskas. Tad mēs zināsim, kāda īsti aţbildība uz mums gulstas."

Bet vai tad tagad tas nav skaidri zināms un redzams? Vai tad vēl nepietiek ar komūnistu nepatiesiem vārdiem un tukšajiem solījumiem? Cik gan mums dūmu un kvēpu būs jārij, kamēr mēs saprātīsim, ka gaiss jau tagad ir sabiezējis aiz komūnistu bezlikumības?

Kādi manevri un sarunas gan ir iespējamas — ja arī tās būtu vēlamas — kad tik daudzi amerikāņu „sabiedrotie" jau priekšlaicīgi paziņo, ka viņi aizstāvēs un pabalstīs komūnistu Ķīnas uzņemšanu Apvienotās Nācijās?

Ar velnu nekad nekādu kompromisu panākt nevar. Tāpat nekā nevar panākt sarunās ar gangsteriem. Nevar būt ne runas par draudzību un miermīlīgu sadzīvošanu ar barbariem, kam nav ne mazāko goda jūtu, kas nezina nekā cita ka vienīgi mocīt un spīdzināt tos, kas nonāk viņu rokās. P.

Māc. A. Čops 5. sept. Toronto salaulāja Viju Medri un Krišu Koškenu. J. Kreiļa uzņ.

PATEICĪBA

Sirsnīga pateicība visiem, kas mūs ar savu klātieni pagodināja mūsu laulību svinībās š. g. 5. septembrī Toronto. Tāpat mīļš paldies draugiem un paziņām, no kuriem saņēmām rakstveida apsveikumus.

Vija un Krišs Koškeni.

SEKMĒSIM JAUNATNES IZGLĪTĪBAS CENTIENUS

Sakarā ar Latvijas universitātes dibināšanas dienas atceri 28. septembrī, Amerikas Latviešu Apvienības Centrālās valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš lūdz visas latviešu organizācijas, draudzes, kopas un ikkatru latvieti atbalstīt latviešu jaunatnes izglītības centienus, ziedojot līdzekļus studentu stipendijām, jo daudziem centīgiem studentiem trūkst līdzekļu izglītības turpināšanai. Amerikas Latviešu Apvienība lūdz ziedojumus un Latvijas Universitātes gada svētku sarīkojumu atlikumus sūtīt Amerikas Latviešu Apvienības Studiju Stipendiju Fondam uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc. 3220 17th Street, N.W., Washington 10, D.C.

VAI MUMS DRAUD KRIEVU EMIGRANTU LIKTENIS?

Atkal jauns mēģinājums radīt nesaskaņas Kanadas DV organizācijā

Pirms neilga laika presē parādījās bēdīgā ziņa, ka ASV valdība atrāvusi krievu emigrantu organizācijām katru atbalstu, jo tās nav varējušas izbeigt mūžīgos strīdus un nesaskaņas. Šis nožēlojamais precedents gribot negribot liek mums padomāt arī par līdzīgām parādībām mūsu pašu trimdinieku sadzīvē. Tiem var viegli pienākt tāds pats liktenis, ja tie turpinās savas sabiedriskās lietas kārtot tādā garā, kā tas dažos gadījumos risinās Toronto. Viens šāds spilgts piemērs ir DV Toronto nodaļas 10. septembŗa „darba sēde" ar savu „ļoti ražīgo" darba kārtību, ko raksturo sēdē sacerētais raksts, kas piesūtīts DV KV priekšsēdim P. Balodim ar norakstiem plkv. V. Janumam, DV CV loceklim Kanadā K. Purmalim, DV KV sekr. J. Tūtem, visām DV nodaļām Kanadā un laikrakstiem Latvijai Amerikā, Latvijai, Laikam un DV Biļetēnam. Kā redzams no piesūtītā raksta satura, Toronto nodaļas valde — Br. Rubess, K. Tannis, J. Deksnis, U. Maksiņš un V. Adītājs — krietni lauzījuši savas galvas, lai izdomātu atkal kādu jaunu iemeslu, kā varētu uzspridzināt DV Kanadas valdi un kavēt tās sekmīgu darbību.

Kā zināms, Toronto nodaļas valde 20. augustā bija sasaukusi paplašinātu sēdi, kurā DV KV priekšsēdi P. Balodi lūdza paskaidrot par pašreizējo stāvokli Kanadas valdē. Tā kā par šo jautājumu jau plaši rakstīts vairākos iepriekšējos mūsu laikraksta numuros (skat. Nr. 59, 60, 66, 71), tad pie tā nav nozīmes šoreiz tuvāk pakavēties, bet augšminētajā izsūtītajā rakstā, kuŗu parakstījis nodaļas jaunais priekšnieks Br. Rubess un sekr. J. Deksnis, nodaļa konstatē, ka Kanadas Valde tomēr katrā ziņā būtu pārvēlama.

DV Toronto nodaļas valde sava raksta 5 punktos, kas ietver Kanadas valdes 28. jūnija sēdes protokola izrakstus, kaut gan attiecīgie DV KV protokoli visām nod. ir jau piesūtīti, ļoti pamatīgi mēģina izskaidrot un ieskaidrot, ko īsti Kanadas valde lēmusi, kas tai būtu darāms, un par ko tā nosodāma.

Raksta 1. punkts skan šādi: — „Valde vienojās laiku līdz tuvākai delegātu pilnsapulcei izmantot tekošo darba jautājumu kārtošanai un lūdz A. Putniņu palikt amatā līdz nākošai delegātu pilnsapulcei. Nodotas 8 „par" balsis ... DVKV nolemj, ka nākošā delegātu pilnsapulcē liekams jautājums par DV KV pārvēlēšanu (pasvītrojums mans. Ref.). „Par" nodotas 8 balsis, valdes loceklim Krūkam klāt neesot." Tālāk seko komentārs: — „Nevar pieņemt, ka nākamā delegātu pilnsapulcē, kas paredzēta ārkārtējās pilnsapulces veidā, varētu likt dienas kārtībā jautājumu par DV KV vēlēšanām, ja valde nebūtu atkāpusies."

Raksta 2. punktā teikts: „E. Krūkas iesniegtā rezolūcija (E. Krūka gan nekādu „rezolūciju" neiesniedza, bet griezās pie visiem valdes locekļiem ar sirsnīgu runu, aicinādams izbeigt strīdus un strādāt tālāk. Ref.), pasaka, ka DV Kanadas valde, pretēji DVKV priekšsēža paskaidrojumiem, kas sniegti DV Toronto nodaļas valdes sēdē 20. augustā — 28. jūnija lēmumu pati uzskatījusi par atkāpšanās lēmumu, jo citādi nebūtu bijis vajadzīgs lēmums palikt amatā līdz kārtējai pilnsapulcei janvarī."

Šādi operējot ar lēmumiem lēmumu galā, tā kā mazāk zinīgam lastītājam no malas pilnīgi jāapjūk šais dialektiskās domāšanas džunglos, raksta sacerētāji izrakstās divi garās lappusēs, apveltot Kanadas valdi ar diezgan spēcīgiem epitetiem, kā piem.: „Organizācijas **nopietni nepiemams izpildorgāns**". Raksts nobeidzas šādi: „Ievērojot šos apstākļus, DV Toronto nodaļas valde ... **nosoda** DV Kanadas valdes **nenoteikto rīcību**, kas rada mūsu organizācijai **negodu sabiedrībā**", ... „ka tā savā līdzšinējā sastāvā nekādā ziņā nav uzskatāma par saskaņotu un konstruktīva darba spējīgu" ..., tādēļ „lai pēc iespējas saīsinātu šo bezatbildības laiku un lai pasteidzinātu **miera un kārtības atjaunošanu DV saimē Kanadā**, Toronto nodaļa **uzaicina** DV Kanadas valdi nekavējoties sasaukt DV Kanadas delegātu pilnsapulci, paredzot dienas kārtībā DV Kanadas valdes vēlēšanas."

Tik tālu par šo rakstu. — Kad Latvijas Amerikā redakcija griezās šai sakarā pēc paskaidrojuma pie DV Kanadas valdes pr. P. Baloža, pēdējais izteicās:

„Neatzīstu par vajadzīgu šo rakstu visos punktos komentēt, jo tā kā tā to nāksies apspriest nākošā Kanadas valdes sēdē, bet gribu pieskarties gan dažiem atsevišķiem jautājumiem.

DV Toronto nodaļas iesniegumu atzīstu par netaktisku un destruktīvu, jo šāda rīcība gan nekādu „mieru un kārtību" neatjauno, bet gan tieši otrādi — rada nesaticību un nekārtību, par ko ir sašutusi visa sabiedrība, invalidi Vācijā, kas gaida palīdzību, ne šādus rakstu darbus, tāpat sašutuši ir visi ziedotāji, kas DV organizācijai uztic savu smagā darbā nopelnīto naudu. Bez tam šāda veida kritikas izteikšana zemeņ valdei nav Toronto nodaļas valdes kompetencēs, bet piekrītas gan tikai delegātu pilnsapulcei. Kas attiecas uz tādām frāzēm rakstā kā „rada negodu sabiedrībā" un „lai saīsinātu šo bezatbildības laiku", tad varu gan teikt, ka nekad vēl neesmu vairījies no atbildības un nedomāju darīt to arī tagad. Turklāt apzinos, ka ir jautājumi, kuŗos man delegātu pilnsap. ir uzticējusi ļoti lielu atbildību, pat divi reizes no vietas un arī vienbalsīgi, kā tas ir laikraksta vadības jautājumā. Žēl tikai, ka dažas amata personas, kuŗām šai gadījumā būtu jānes līdzīga atbildība, no tās izvairās.

(Nobeigums 3. lapp.)

Latvijas Universitātes 34. GADA DIENA

Pagājis garš, cerību un daudzu dažādu pārbaudījumu pilns posms kopš tā laika, kad mēs šo Latvijas Universitātes svētku dienu varējām svinēt mūsu mīļajā Alma Mater, bet lai arī kur latviešu akadēmiskās saimes locekļi šobrīd atrastos, vai Sibīrijas mūža mežos, šeit tālajās jaunā kontinenta zemēs, mums vēl nesasniedzamajā dzimtenē, vai kur citur, — šodien tie vērš skatuŗ uz dzimtenes pusi, lai atcerētos 1919. gada 28. septembri.

Tie atceras latviešu zinātnes celmlaužus, kuŗi ar savu sirdsdegsmi un neatlaidīgo darbu noorganizēja un izveidoja mūsu Latvijas Universitāti.

Noliektām galvām tie atceras tos latviešu akadēmiskās saimes locekļus, kas uz tēvzemes altāra ziedojuši pašu dārgāko, kas cilvēkam ir, — savu dzīvību. Integer vitae!

Un atmiņās tie izstaigā visas tās mīļās vietas, kas saistās ar Latvijas Universitāti vēlreiz pārdzīvojot sajūsmu, ar kādu priekš daudz gadiem tie strādāja, mācījās un veica pienākumus pret sevi, savu tautu, zinātni un tēvzemi.

Oskars Perro, LU gada svētku rīcības komitejas pr-dis

MAZPULKA PATEICĪBA

Hanoveras Ausekļa mazpulks sirsnīgi pateicas visiem, kas nākuši talkā un palīdzējuši mazpulkam š. g. 4.—6. septembrī sarīkot Kārļa Ulmaņa dzimšanas dienas atceri. Latvijas Mazpulku Organizācijas dibināšanas dienas atceri pirms 24 gadiem un Ausekļa mazpulka 4 gadu darba atceri.

Sakarā ar šiem svētkiem mazpulkū ar grāmatu veltēm un naudas ziedojumiem atbalstījuši:

DV grāmatnīca Ulmā, Jauno mākslinieku kopa Vācijā, apgāds Sadarbs Austrālijā, Ērika Berkmaņa grāmatu galds, M. Dīķis, A. Stāks Eitinā, I. Reitmanis Dānijā, Niagaras mazpulks Kanadā, Latviešu Pašpalīdzības Fonds Vācijā, Štekenas novietnes Latviešu komiteja, DV Hanoveras nodaļa.

Ausekļa mazpulku svētkos rakstveidā sveikuši: Latvijas Mazpulku Organizācijas trimdā augstākais vadītājs prof. Dr. P. Starcs, Latvijas sūtnis Lielbritanijā K. Zariņš, DV priekšnieks plkv. V. Janums, ģen. R. Bangerskis, LCK Izglītības nozares vadītājs un apgabala pārstāvis agr. J. Daģis, Latviešu Preses Biedrības Vācijas kopas pr-dis J. Sudrabiņš, Lielbritanijas mazpulku novada vad. Ed. Ozols, Mazpulku garīgās aprūpes vad. Lielbritanijā un Daugavas mazpulka vadītāja Londonā teoloģe E. Blūmenfelde —'Siliņa, Francijas mazp. nov. vad. E. Zieds, Austrālijas mazp. nov. vad. V. Zembergs, ASV mazp. nov. vad. agr. Ad. Eglītis, Vidusamerikas latviešu Dienvidanglijas latviešu mazp. pārzinis P. Ozols, pirmais mazpulku kustības trimdā atjaunošanas ierosinātājs A. Švarcs, Ulmas Latviešu komitejas pr-dis V. Pomelnieks, DV Valkas nod. pr-dis Dr. Skudiņš, Mazp. vecbiedre Vācijā stud. V. Kalniņa, Mazp. vecbiedrs Norvēģijā A. Sproģis.

Visiem ziedotājiem un apsveicējiem latvisks Ausekļa mazpulcēnu paldies.

Džilda Birzgale, Ausekļa mazp. vadītāja

LASĪTĀJU VĒSTULES

Nevajadzīgs paskaidrojums

Laikr. L.A. 19. sept. numurā red. paskaidro, ka feļetonā Starp mums runājot, minētais Kāpostiņš nav tas, kuŗš dzīvo Toronto. L. A. lasa arī ārpus Toronto un nenoliedzami lasītāju vidū ir cilvēki ar vārdiem, kuŗi figurē laikr. iespiestajos feļetonos, romānos un citos rakstos. Ja nu red. ievietos līdzīga veida paskaidrojumus par katru kādā rakstā minētu personu, tad diezin, vai kam citam atliks vietas. **Kāpostiņš, ASV**

TORONTO

Brīvmākslinieces M. Tūteres klavieru studija ir uzsākusi atkal darbu. Pa daļai tā strādāja arī vasarā, jo daži no audzēkņiem mācības vasaras mēnešos nepārtrauca. Studijā ir liels audzēkņu pieplūdums, un vakantu vietu vairs nav. Nākotnē M. Tūtere ir domājusi arī par zināmu izlasi, dodot priekšroku vairāk apdāvinātiem audzēkņiem. Mācības notiek pēc Karaliskās Konservātorijas programmas un, ja vecāki vēlas, tad bērni pie Konservātorijas var nolikt pārbaudījumus attiecīgā gatavības pakāpē. Tāpat M. Tūtere dažus no audzēkņiem sagatavos Kivani kluba gadskārtējam mūzikas festivālam, kas notiek pavasarī un kur sacensības paredzētas dažādiem vecumiem. Šī festivāla uzvarētājiem paveras iespējas uz brīvām mūzikas studijām. Studijā mācīs arī mūzikas teoriju, kas vecākiem audzēkņiem būs obligāta.

DV Toronto nodaļa, kas uzņēmusies lielās Dziesmu svētku balles sarīkošanu, kā arī koristu paēdināšanu un izmitināšanu, bija sasaukusi paplašinātu valdes sēdi, kur pārrunāja ar Dziesmu svētkiem saistītos jautājumus. Dziesmu svētku balle sāksies tūlīt pēc koncerta, sestdien, 10. oktobrī, plkst. 20.00 Royal York hotelī. Tā ir lielākā un greznākā viesnīca Toronto ar 3000 istabām, kas pieder CPR sabiedrībai. Latvieši šeit pulcēsies pirmoreiz, tādēļ der ievērot, ka hotelī strādā īpaši dedektīvi, kas uzmana, vai viesi nelieto līdzņemtus dzērienus, par ko draud lielas nepatikšanas. Zālē ir 12 personu galdiņi pie kuriem vietas ir apm. 400 viesiem. Par pasūtinātiem galdiņiem būs jāsamaksā līdz plkst. 9 vakarā, pretējā gadījumā tos pārdos tālāk. Galdiņi 200 personām būs arī otrā balles telpā Uniona stacijas Oak zālē, kur pirmajiem 200 viesiem obligātas vakariņas, kas maksās $0,75 porcija. Šai zālē toties būs lētāki dzērieni, bet balles biļetes būs derīgas abām vietām. Balles zālē spēlēs pazistamā Stan Patton deju kapella 9 mūziķu sastāvā. Deju mūzika sāksies jau plkst. 20, bet polonēzi deju skolotājs N. Švānebachs sāks precīzi 20.30. Švānebacha izraudzīta būs arī deju mūzika, bet bez tam balles viesi varēs paši pasūtināt dejas no kapellas repertuāra, par to samaksājot dažus dolarus. Balle darbosies īpašs informācijas stends, būs dabūjami arī ziedi, baloni un sudraba rotas lietas. Balles beigas paredzētas plkst. 12, jo nākošā diena ir svētdiena. Balles atbildīgais vadītājs būs Brunis Rubess.

Par koristu paēdināšanu rūpēsies Dāmu komiteja M. Gruzītes vadībā. DV namā paredzēta naktsmītne iebraucējiem. Pagaidām pieteikušās 80 personas.

Svētdien, 4. oktobrī, plkst. 18 Sv. Andreja baznīcā LNAK ielūdza Sidrabenes nometnes bērnus, bērnu vecākus, audzinātājus un draugus uz pārrunām par Sidrabenē pavadīto vasaru. Laipni lūdzam ņemt līdzi groziņus. Bērniem paredzētas rotaļas un deja.

KANADĀ

Svētdien, 4. oktobrī pēc Plaujas svētku dievkalpojuma, apmēram plkst. 5.30 p.p. Sv. Trīsvienības baznīcā, Bloor un Sherbourne ielu stūrī Sv. Jāņa baznīcas draudzes dāmu sapulce: valdes vēlēšanas.

Visas draudzes dāmas mīļi lūgtas ierasties, lai piedalītos baznīcas dāmu komitejas darbā.

TLB Inženieŗu un Tehniķu kopas kārtējā sanāksme TLB namā, 198 Osler St., 28. septembrī, plkst. 7.45 p.p. Sanāksmē paredzēts apmainīties iespaidiem par vasaras posma ceļojumiem un pārrunāt Dziesmu svētku laikā paredzēto inženieŗu sanāksmi, kur, cerams, ieradīsies inženieri un tehniķi ne tikai no Kanadas, bet arī no ASV.

Sv. Andreja baznīcas draudzes padome savā pēdējā sēdē pieņēma budžeta projektu nākošam darbības gadam. Sidrabenes pārvaldes sēde notiks visā drīzumā, tad būs arī sīkāks pārskats par lauku īpašumu saimniecisko stāvokli un pārrunās jautājumus par tā turpmāko izveidošanu. Draudzes locekļi ir ar jaunā īpašuma iegādi ļoti apmierināti. Sidrabenē izdoti pavisam 50 vasaras mājiņu apbūves gabali. Lai nepieblīvētu ieleju ar ēkām un atstātu vietu vasarniekiem, tad turpmāk apbūves gabalus ierādīs tikai pakalnos.

Sv. Andreja baznīcas telpās sākusies liela dzīvība. Tur darbojas T. Ķeniņa klavieŗu studija, M. Vētras vokālā studija, J. Niedras vokālā studija, Bērziņas—Ošiņas baleta studija, V. Keišas studija, notiek baznīcas kora mēģinājumi, teātŗa mēģinājumi, Toronto Sporta Kluba galda tenisa treniņi, darbojas bibliotēka un LNAK birojs.

Sv. Andreja baznīcas pieaugušo draudzes locekļu skaits sasniedzis 941 locekļus, bet bērnu skaits ir pāri par 200. Bēru kasē ir 360 dalībnieku. Bēru fonds nāves gadījumā izmaksā 300 dolaru.

Komponists J. Norvilis piedalīsies Sv. Andreja baznīcas 11. okt. dievkalpojumā.

Nākošais draudzes vakars paredzēts 15.novembrī.

Mācītājs A. Čops 27. septembrī piedalīsies Hamiltonas latviešu draudzes Bībeles svētkos.

Svētdien, 20. septembrī notika Sv. Andreja baznīcas pirmais šā rudeņa draudzes vakars. Vakaru atklāja mācītājs A. Čops ar uzrunu, programmā piedalījās komponists T. Ķeniņš, E. Sedliņa un O. Indzers. Vakars apmeklēts bija labi. Draudzes locekļi sirsnīgi apsveica Marisu Vētru un viņa ģimeni, kas pirmoreiz Toronto piedalījās plašākā latviešu sarīkojumā. Vētra atbildēja ar īsu uzrunu.

Draudzes locekļi un viesi vakara noslēgumā vēl ilgi kavējās pie dāmu komitejas jauki klātajiem galdiem.

Sv. Andreja draudzē iestājies Mariss Vētra ar ģimeni.

Latviešu kultūras nedēļu lielais atklāšanas koncerts, kuŗu rīko Baltiešu sporta Federācija Kanadā, būs ar ļoti plašu un bagātu programmu. Lielu interesi par koncertu izrāda lietuvieši un jau trešā biļešu iepriekšpārdošanas dienā tie paspējuši iegādāties pāri par 300 biļešu.

Lietuviešu mākslinieces, soprāns Ale Kalvaitīte un mecosoprāns Izabela Motekaitiene dziedās dziesmas, operu ārijas un duetus. Koncertā piedalīsies arī jauktais lietuviešu koris „Varpas" 80 dziedātāju sastāvā un vīru koris. Diriģēs komponists S. Gaiļēvičus. Vīru koris dziedās Kareiviju maršu no Fausta, kori no Rigoletto u. c. Interesantu progarmmu sola arī lietuviešu tautisko deju grupa.

Igauņus šoreiz reprezentēs viņu pazistamās vingrotājas un ritmiskā grupa, kas paguvusi iekarot vārdu arī plašā kanadiešu sabiedrībā.

Latviešu programmas daļu sniegs baritons Pēteris Geistauts un mūsu baletdejotāji Irēne Apine un Juris Gotšalks. Baritons P. Geistauts kopā ar tenoru Ž. Zentiņu dziedās arī dažus duetus, no kuriem vienu komponists Jānis Norvilis ir rakstījis tieši šim gadījumam. P. Geistauts dziedās operu ārijas no Masku balles, Donžuāna u. c.

Toronto latviešu tēlotāju mākslinieku kopas locekļi uzsākuši zīmēšanu un gleznošanu savā darbnīcā.

Kas vēlētos zīmēt un gleznot min. darbnīcā, tuvāku informāciju var saņemt, zvanot S. Herteļa j-kdzei pa tālr.: HO 0556 no plkst. 19 - 21.

Toronto grāmatu apgāda Astra jaunais tel. ir LL 8682, 129 Indian Rd.

LPB Kanadas kopa ziņo, ka Rakstnieku vakarā L. Vasariņa dažu autoru darbus, kā tas bija paredzēts, nelasīs.

NIAGARĀ

Niagārā nodibinājusies Niagāras pussalas Inženieŗu un Tehniķu kopā ar priekšsēdi inž. E. Saksu.

HAMILTONĀ

Dziesmu svētkiem tuvojoties Hamiltonas latvieši rosīgi gatavojas latviešu dziesmu svētkiem. Tie piedalīsies ar diviem jauktiem koriem un tautisko deju ansambli. HLB kori vada komponists J. Cīrulis, bet Beverīnas kori A. Skudra.

Pag. svētdienu bija abu kopu kopmēģinājums, izveidojot lielu un skaistu vienību ar pāri par 60 dziedātāju. „Esam cītīgi strādājuši un ceram, ka rezultāti būs labvēlīgi," paskaidro diriģente A. Skudra.

Tautisko deju ansamblis L. Morus vadībā vēlās vakara stundās centīgi iestudē savu programmu, piedaloties ap 18 dejotājiem.

Nākošo svētdien notiks otrs kopmēģinājums, kuŗā bez abiem Hamiltonas koriem piedalīsies Bramptonas koris. Minēto mēģinājumu inspicēs diriģente Erika Freimane. **P. B.**

ST. KATARĪNES, ONT.

12. septembrī notika DV nodaļas rīkotais biedru vakars. Kaut gan biedru vakars šai gadā notika pirmoreiz un bija ļoti gaidīts, varēja vēlēties kuplākā skaitā biedru piedalīšanos. Vakars noritēja spriegās un draudzīgās pārrunās pie groziņu veidā klātiem galdiem. Nedalīta pateicība, šiet, pienākās DV Vanadžu kopai ar kopas pr-ci L. Dumpi par gaumīgi un rūpīgi klātiem galdiem, kā arī nod. valdei un pr-kam P. Vītolam, kuŗa mājā min. vakars bija sarīkots. Jāvēlas, lai šādiem biedru vakariem būtu nākotnē ierādīta redzamāka vieta DV nodaļas dzīvē.

4. okt. DV nod. Vanadžu kopa sarīkos Modes skati 177 Niagāras ielā, Ukraiņu biedrības telpās. Šajā skatē piedalīsies modiste Elena Pētersone u. c. modistes no Toronto. Skates laikā paredzētas pārrunas pie kafijas galda un koncerta mūzikas. Sākums plkst. 3

Pašdarbības veicināšanai DV Vanadžu kopa paredzējusi sarīkot dažāda veida kursus ādas cimdu tautisko leļļu, tautisko prievīšu u. c. izgatavošanai. Kursus noslēgs 5. dec. Niagāras ielā 177 rīkotais Ziemsvētku tirdziņš, kur varēs iegādāties kursos izgatavotos priekšmetus. Atlikums paredzēts invalidu aprūpei un grūtdieņu atbalstam Vācijā.

26. septembrī vietējā sportistu kopa rīko sezonas atklāšanas balli ar deju un priekšnesumiem 177 Niagāras ielā, Ukraiņu biedrības telpās. Iepriekš, plkst. 2 pp., draudzības spēle volejbolā YMCAs telpās.

St. Katarinas Igauņu biedrība rīko 3. okt. Queensway hoteļa spoguļu zālē biedrības piecu gadu atceres vakaru ar deju pie laba orķestŗa. Saņemtā informācija liecina, kā kaimiņu tauta gaida latviešu sevišķu atsaucību. Vakara sākums plkst. 19.30. (ieeja no Division ielas). **L. L.**

LONDONA, ONT.

Londonas latviešu kopa rīko 26. sept. 5 gadu pastāvēšanas sarīkojumu, 100 R Temple zālē, Dundas ielā 555.

FRANK VASS, B.A.
ADVOKATS — NOTARS
455 Spadina Ave, Apt., 403
COLLEGE un Spadina ielu stūri
Tel. birojā — KI 4989,
dzīvokli — MI 9352

MĀKSLINIECISKO SARĪKOJUMU KALENDĀRS TORONTO

11. oktobrī, svētdien, Veras Keišes pirmās latviešu baleta skolas Kanadā otrais atkārtotais audzēkņu vakars sv. Andreja baznīcā. Edites Timermanes klavieru pavadījumi.
24. oktobrī, sestdien, Latvian Trio koncerts sv. Andreja baznīcā.
27. novembrī, piektdien, Ingus Nāruna koncerts sv. Andreja baznīcā.

DAUGAVAS VANAGI

Norēķins par saņemtā DV KV ziedojuma sadali

Pēc mūsu 11. jūnija raksta palika nenorēķināts	$ 546.00
Pēc jūsu 17. jūlija raksta K-45 ieskaitīti aprūpei un sadalei pēc mūsu ieskatiem	$ 472.46
Kopā	$1018.46
Izsniegti pabalsti par DM 2841.00 resp.	$ 693.00
Paliek nenorēķināti	$326.46

DV Rietumvācijas valde izsaka Jums un visiem ziedotājiem sirsnīgu pateicību. V. Janums, valdes pr-dis.

(Ziedojumu sadales saraksts sekos).

DV HAMILTONĀ

Nodaļas valde 19. septembŗa sēdē nolēma rīkot Hamiltonā 25. oktobrī Latvian Trio koncertu ar V. Meļķa(klavieres), Dz. Treimaņa (čello) un V. Ziedoņa (vijole) piedalīšanos un 31. oktobrī 20 Murray St. W., Rumāņu zālē atzīmēt Hamiltonas nod. trīs gadu darbību ar svinīgu aktu, kuŗu piedalīšanos un sekojošu balli. Par Hamiltonas nodaļas informācijas nozares korespondentu izraudzīja Jāni Gailīti. Uz paša lūguma no DV Hamiltonas nod. drāmatiskās kopas administrātora pienākumiem atbrīvoja Eriku Mauriņu. Par pašaizliedzīgi veikto darbu drāmatiskās kopas labā valde E. Mauriņam izteica pateicību.

Ar DV Kanadas valdes starpniecību invalidu un trūkumcietēju aprūpei Vācijā nosūtīti $110, bet Jēkabam Lībekam Fareles veco ļaužu mītnē Vācijā vienreizējs pabalsts $10.00.

Ziemsvētku pal. akciju nolēma šogad lūgt īstenot DV Hamiltonas nod. Dāmu komiteju, nevis ar ziedojumu vākšanu kā iepriekšējā gadā, bet sarīkojot mantu loteriju ar ziedotiem un iegādātiem vinnestiem. Loterijas atlikums par labu trūkumcietējiem Vācijā.

Sakarā ar to, ka Hamiltonas latvieši pēdējā laikā izteikuši neapmierinātību par līdzšinējo kopīgo sarīkojumu rīkošanu un to, ka šo sarīkojumu organizēšanā nav pieaicinātas visas Hamiltonas latviešu organizācijas, DV Hamiltonas nod. valde nolēma lūgt zemāk minētās organizācijas sūtīt pa vienam pārstāvim uz organizāciju pārstāvju apspriedi svētdien 27. sept., pl. 2 pp. DV Hamiltonas nod. mītnē 116 Hughson St. S. Uzaicinājumus izsūtīs šādām Hamiltonas latviešu organizācijām, kas izteikušas vēlēšanos piedalīties kopējo sarīkojumu izkārtošanā: Hamiltonas latviešu draudzei, sv. Pāvila dr. latviešu kopai, Hamiltonas Latviešu Biedrībai, Beverīnas korim, LKKCK Hamiltonas kopai un DV.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pasta marka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī nesakrist ar redakcijas viedokli.

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putniņam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

VAI MUMS DRAUD KRIEVU EMIGRANTU LIKTENIS?

(Pārnesums no 2. lpp.)

Otrkārt, ka es būtu radījis „negodu sabiedrībā," to dzidru savā mūžā pirmo reizi un uzskatu par personisku apvainojumu. Vispār man jākonstatē, ka tās pūles, ko Toronto nodaļas valde velta Kanadas valdes „gāšanas" jautājumam, būtu gan izlietojamas citā virzienā. Toronto nodaļas rīcībā nav brīvu līdzekļu aprūpei, bet šim nolūkam tā aizņēmusies 150 dol. no Kanadas valdes, ko lūdz turklāt uzskatīt par neatmaksājamu un aizdevumu. Visi Toronto nodaļas aprūpes pienākumi gulstas uz Dāmu kom. pleciem, ko tā arī sekmīgi veic. Varbūt nebūs lieki arī pieminēt, ka no pēdējā sarīkojuma Dāmu komiteja, pieliekot daudz darba un pūļu, guva ap 300 dol. atlikumu, bet uz šo sarīkojumu, nemaz nerunājot par palīdzēšanu, nebija atradis par vajadzīgu ierasties neviens Toronto nodaļas valdes loceklis (!). Ka arī sabiedrība māk novērtēt patiesu darbu un ka to grūti ieviļināt bez interešu un sirsnības uz ātru roku noorganizētās ballītes, liecina kaut vai pēdējais nodaļas sarīkojums, uz kuru bija ieradušies tikai daži desmiti cilvēku un tas noslēdzās ar zaudējumu, kuru jāsedz no jau tā tukšās nodaļas kases. Bet ko lai dara, ja valdes vīriem nav laika domāt par aprūpes jautājumiem un savu tiešo darbu — tiem jālauza galvas, kā jaukt un gāzt šo „nesaskaņoto un konstruktīva darba nespējīgo" Kanadas valdi, kas savas darbības laikā ir gan pierādījusi gluži pretējo — par to liecina kaut vai pag. gadā spoži izdevušās Dziesmu dienas, tāpat vispārīgai aprūpei savāktā summa, kas Kanadu ierindo 4. vietā, pārspējot pat materiāli daudz labāk nostādītos tautiešus ASV, bet pēc DV Biletena pēdējā num. ziņojuma redzams, ka ar ziedojumiem Invalidu namam Kanada stāv pirmā vietā.

Atgriežoties pie Kanadas valdes pārvēlēšanas jautājuma, varu atkārtot tikai to, ko jau vairākkārt esmu uzsvēris — miers baro, nemiers posta, tādēļ katrs saprašanās un izlīgšanas solis mūsu jau tā nemieru un strīdu pilnajā trimdas sabiedriskajā dzīvē ir uzskatāms par atbalstāmu un apsveicamu, un neredzu nekādu iemeslu, kādēļ 9 vīru valdi vajadzētu laut sašķelt dažiem opozicionāriem, kas visiem līdzekļiem pūlas traucēt tās darbu. Toronto nodaļas protokola izraksts jau skaidri pasaka, ka „DKV nolemj, ka nākošā delegātu sapulcē liekams **jautājums** par valdes pārvēlēšanu," par ko tad arī lems delegāti, un viņu spriedums, nevis Toronto nodaļas valde izšķirs, vai DV Kanadas valde jāpārvēl vai nē. Un šis delegātu lēmums arī būs noteicošais, kuram bez ierunām gatava paklausīt Kanadas valde, kā tas ir paredzēts DV organizācijas statūtos. Bet jābrīnās gan, kādēļ Toronto nodaļas valde uzaicina sasaukt delegātu sapulci nekavējoties, ja tai zināms, ka vistuvākā nākotnē gaidāma plkv. V. Januma ierašanās, kad arī paredzēta ārkārtējā delegātu pilnsapulce, kad varēs pārrunāt arī Kanadas valdes pārvēlēšanas jautājumu. Domāju gan, ka delegātiem nav tik daudz laika un līdzekļu, lai tie varētu braukāt pa plašo Kanadu uz ārkārtējām un kārtējām pilnsapulcēm katru mēnesi. „Beigās gribu piezīmēt, ka Toronto nodaļas valde gan runā savā iesniegumā visu nodaļas biedru vārdā, bet es ļoti šaubos, vai nodaļas biedru vairākums šādu valdes rīcību atzīst par pareizu."

RAIŅA UN ASPAZIJAS PRĒMIJAS

1954. gada 12. septembrī paies 25 gadi kopš J. Raiņa nāves. Atzīmējot šo piemiņas dienu, J. Raiņa un Aspazijas atstātā mantojuma aizgādņi ar šo izsludina prēmijās par Raiņa un Aspazijas dzīves un darbu popularizēšanu, kopsummā 1.100 ASV dolaru vērtībā; tos izmaksās no honorāra par Raiņa rakstu trimdas izdevumu.

1. Literatūrā tiks godalgoti darbi, kas publicēti laikā no šī paziņojuma publikācijas līdz 1954. gada 1. augustam:

a) Atmiņas par Raiņa un Aspazijas dzīvi un darbību:
2 prēmijas, katra 100 dolaru.

b) Raiņa un Aspazijas darbu popularizējumi (kritiski apcerējumi; darbu analizes u tml.):
1 prēmija 100 dolaru.

c) Raksti par Raiņa un Aspazijas darbiem cittautu presē vai viņu darbu tulkojumi citās valodās:
1 prēmija 100 dolaru.

d) Izdevuma redaktoram (apgādam, ja darbs iespiests grāmatā), kas min. laikā publicējis vērtīgāko darbu par Raiņa un Aspazijas dzīvi vai darbiem:
1 prēmija 100 dolaru.

2. Mūzikā par jaunām kompozicijām Raiņa un Aspazijas tekstiem (kora vai solo dziesmām), kas publicētas 1. p. minētā laikā; nepublicēti jaundarbi līdz 1954. g. 1. augustam iesniedzami manuskriptā (anonīmi ar moto):
2 prēmijas, katra 100 dolaru.

3. Glezniecībā un grafikā par Raiņa un Aspazijas ģimetnēm, illustrācijām viņu darbiem vai viņu dzīves tēlojumiem. Jaundarbi, kas 1. p. minētā laikā nav reproducēti kādā izdevumā, iesniedzami līdz 1954. gada 1. augustam oriģinālā vai fotoattēlos (anonimi, ar moto); pie reprodukcijām un iesniedzamiem fotoattēliem jāuzrāda oriģināldarbu formāts un izpildījuma technika:
2 prēmijas, katra 100 dolaru.

4. J. Raiņa rakstu trimdas izdevuma (Ziemeļblāzma) izplatītājiem: šī izdevuma sekmīgakajiem abonentu vācējiem, skaitot no min. izdevuma iznākšanas sākuma līdz 1954. g. 1. augustam, kad abonentu skaits konstatējams pēc apgādam izdarītām iemaksām:
4 prēmijas, katra 50 dolaru.

Prēmijas izspriedīs J. Raiņa un Aspazijas atstātā mantojuma āizgādņi, pieaicinot lietpratējus:

a) literātūrā — A. Bērziņu, J. Grīnu;

b) mūzikā — A. Norīti, T. Reiteru;

c) gleznieclbā un grafikā — M. Cielēni, V. Ginteru;

d) J. Raiņa rakstu izplatīšanā — apg. Ziemeļblāzma īpašn. J. Abuču. (Apgāds prēmijas nesaņem).

Prēmiju piešķiršana notiks publiskā J. Raiņa piemiņas aktā Stokholmā, 1954. gada 12. septembrī. Aizgādņi patur tiesību prēmiju sadalījumu grozīt.

Visi raksti un sūtījumi šinī lietā adresējami **J. Kārkliņam, Box 701 Stockholm, C. Sverige.**

J. Raiņa un Aspazijas atstātā mantojuma aizgādņi:
J. Kārkliņš, N. Valters, R. Veidemanis

VAI JŪS ZINĀT, KA...

... panākumiem un sekmēm vainagots ir jaunkanadiešu architekts Heinrichs Zeidlers, kurš Kanadā ieradies tikai 1951. gadā. Šai īsajā laikā viņš paguvis izstrādāt projektus divām baznīcām Petersboro, Ontario provincē. Nupat notikušajā architektu sacensībā viņš ieguvis trešo vietu ar savu modernās mājas projektu un, blakus savam izcilajam postenim vienā no ievērojamākām architektu firmām Kanadā, ieguvis lektora vietu Toronto universitātē.

... Kanada 1952. gadā ieņēmusi trešo vietu pasaules tirdzniecībā un bija viena no nedaudzajām valstīm, kura pagājušā gadā palielināja kā eksportu, tā arī importu. Kanada tirdzniecībā apgroza $580 uz katru iedzīvotāju, ko pārsniedz tikai Jaunzēlande.

... 1952. gadā notikuši pavisam 215.000 auto nelaimes gadījumi, kuŗos vairāk kā 215.000 personu nonāvētas un 60.000 ievainotu.

... 1953. gada pirmajā pusē Kanadā uz katru nāves gadījumu bija trīs dzimšanas gadījumi.

TRIMDAS

SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

Kāda mūsējo organizācija noturēja savus gada svētkus kādas čikāgas viesnīcas Zilajā zālē. Kā jau tas pie mūsējiem parasts, pa oficiālās daļas laiku, vairums dalībnieku labprātāk uzturējās ārpusē, nekā iekšpusē, pa laikam iegriežoties bufetes telpā, atmiekšķēt kaklā mandelītes. Savādā kārtā bufetes vīrs raidīja visai niknus skatus mūsējiem. Viens letiņš, ar jau runīgāku mēli, apjautājās viņam, kur tā kurpe spiežot? Nekur, tikai viens no mūsējiem esot izdzēris trīs kokteiļus un — pazudis nesamaksājis. Nu, to lietu var savest kārtībā: ieiesim sapulces zālē, uzmeklēsim vainīgo! — tā ierosina mūsējais. „Sorry, sir, es šeit esmu viens un nedrīkstu atstāt bufeti, tāds bossa rīkojums!" drūmi atteic bārmens. Hm, letiņš padomā un tad velk ārā maciņu: „Es tos trīs dālderus samaksāšu. Es nevēlos, lai amerikāņi būtu sliktās domās par latviešiem!" Bufetčiks sākumā saka nē un nē, beidzot naudiņu pieņem, un viņa sadrūmusī seja atkal smaida kā pavasara saulīte. Labu laiku pēc pusnakts, kad pēc glāzīšu cilāšanas un dažādu problēmu pārcilāšanas sabiedriskā dzirksts sāk izplēnot, mūsu letiņu uzmeklē zināmais bufetčiks, ar vainas izteiksmi smaidīgajā sejā: „I am sorry — tas jūsu tautietis atcerējās, ka nebija man samaksājis, atnāca atpakaļ, un nokārtoja visu ar uzviju! Te jūsu naudiņa atpakaļ — es nevēlos, lai latvieši būtu sliktās domās par amerikāņiem!"

*

Trimda ir Dieva milzīgais kausējamais pods, kurā visu novadu latviešu laudis tiek pārkausēti un reformēti. Bet vai jaunais veidojums būs labāks par veco? Vēl arvienu nav nekādu pazīmju, ka mēs būtu daudz ko labojušies!

*

Aristotels reiz teica savai sievai: „Atēnieši valda pār grieķiem, es valdu pār ateniešiem, tu, mana sieva, valdi pār mani, tavs dēls valda tevi..."

Vai mēs esam jau atšifrējuši, ka mūs atkal valda — vairāk gan caur saviem bundziniekiem, nekā tieši, — vecu vecie zvērinātie politikāņi? Tamdēļ, arī lietas vairs nerit ideāli.

Kursītis

K. Vanags

ATCERIES LATVIJU

LATVIJAS EZERI

Latvi, lai kurā zemes daļā tu nonāktu — piemini Latviju! Nekad un nekur savā mūžā tu vairs nedzirdēsi skaistāka vārda par šo vārdu. Tāpēc nemities to daudzināt, nebeidz slavēt zemi, kas šo vārdu nes. Diena vai nakts, vakars vai rīts — tu-ri viņu prātā, piemini viņu, ie nili viņu arvien dedzīgāk!
J. Jaunsudrabiņš

RĒZNAS EZERS ATŅĒMIS LUBĀNAM PIRMO VIETU

Latvija ir tūkstošezeru zeme. Ir vērts, ka mēs pieminam arī Latvijas ezerus. Sāksim savu apskatu ar lielākajiem.

Modernā civilizācija cīņā ar dabu pārveidojusi arī mūsu zemes ezeru sarakstu: **Lubānas ezers,** kas reiz bija dižākais mūsu zemē (90 kv. km jeb 9004 ha), savu vadītāja vietu atdevis Rēznas ezeram. Sirmā senatnē Lubānas līdzenums viss bijis viens milzu ezers. Daugavai izlaužot sev ceļu uz jūru, Lubāna diženums samazinājies. Latvijas patstāvības gados izdevām milzu naudu, lai ūdeņiem atkarotu auglīgu zemi un novērstu gadskārtējus ūdens plūdus, no kuŗiem cieta vairāk nekā 70.000 ha zemes, nodarot lauksaimniecībai 2 milj. latu zaudējumus gadā. Padziļinot Lubāna vienīgo noteku Aiviekstī, ezera platība samazinājās par apm. — 4.500 ha. Lubānas klāni, kur reiz vilņoja Lubānas dižezers, bija īstas Latvijas stepes, kas ar savu savdabīgo skaistumu iepriecināja pat ārzemju cieminus. Kādreiz par 4 latiem stundā varējām nolīrēt motorlaivu braucienam pa Lubānu, lai apskatītu Akmeņtaci ar kaļķakmens redzēm, Līčgalus, Pededzes grīvu un klānus. Divreiz nedēļā ar mazo kuģīti „Kultūrtechniķi" varējām saulē un vējā izbaudīt 8 stundu garo braucienu no Lubānas ciema līdz Cūku krogum, kur pret debesīm slējās 120 m augstie Madonas raidītāja masti un ūdeņus kūla Aiviekstes spēkstacija.

Kā jau sākumā teikts, **Rēznas ezers,** kas sedz ūdeņiem 5598 ha, tagad ir lielākais Latvijas ezers. Tas atrodas 161 m virs jūras līmeņa, ir 10 km garš un 9 km plats. Ezerā 3 salas, pie kam vienā no salām atrodas mazs ezeriņš. Ezeriņš ezerā!

GĀJPUTNU PARADĪZE ENGURĒ

Nedaudz mazāks par Lubānu ir trešais lielākais Latvijas ezers — **Engures ezers** (26 km no Tukuma). Ar saviem 44 kv. km (4434 ha) tas ir dižākais ezers Kursā. Ezers atrodas apm. 2 km no jūras, ļoti sekls (vidējais dzilums tikai 1 metrs!) un purvains. 10 km garš, 4 km plats, zivīm bagāts, ar 7 salām; skaistākās un lielākās no tām Lielā, Kazurāvas un Apaļrāvas salas. Īpatnēja veģetācija. Pavasaros un rudeņos Engure ir iemīļota atpūtas vieta dzērvēm, melniem stārķiem, gulbjiem, zosīm un ērgļiem. Tradicionālajās pīļu medībās ik gadus Engures ezerā nomedīja ap 3000 pīļu. Tikai vietējie zināja ezera dziļākos ceļus, pa kuŗiem vilka pāri plostus no ezera Z gala līdz kanālim. Ezera R krastā bija lieli niedrāji, vietējie tās lieto|a izturīgiem jumtiem, bet vilku vālīšu pūkām pildīja spilvenus. Engure latviešu valodā nozīmē „zušu ezeru". Ezers cēlies no jūras, kāpām atdalot kādu līci. Agrāk ezeru sauca arī par Dzintara ezeru, jo te bagāti atrasts dzintars, daži gabali pat vairāk nekā mārciņu smagi. Hercogu laikos Engurē darbojās pat īpaša dzintara virpotava. Ar dzintara lasīšanu vajas laikā nodarbojušies visi vietējie iedzīvotāji, tā kā svētdienās pat baznīcas bijušas tukšas, kādēļ, pēc mācītāja sūdzībām, dzintara lasīšanu noliedza. 19. g. s. valdība ezera krastu sadalīja mazākos gabalīņos un iznomāja par naudu dzintara meklētājiem. 1852. g. dzintara izraktuvju tiesības Engurē vairāksolīšanā nopirka divi žīdu sabiedrības, kas gan cieta zaudējumus. Ezera Z galā 1843. g. izraka 2 km garu kanāli iztekai uz jūru (pie Mērsraga). Ezera dabiskā izteka uz jūru reiz atradās D galā (Vecupe), kur Sārņu kalns atgādina, ka hercogu laikos te atradies labākais Dzelzsāmurs Kursā. Hercoga Jēkaba laikā Engurē, Melnupītes galā, bija rosīga osta, kas konkurēja pat ar Rīgu, zviedri to nopostīja.

TEIKSMAINAIS USMAS EZERS

Ceturtais dižākais Latvijas ezers ir 3878 ha prāvais **Usmas ezers** (tā krastu līnijas garums pārsniedz 73 km). Kaut gan ezerā ietek 9 upītes, Usma galvenos ūdeņus gūst no apakšzemes avotiem. Līči, jomi un ragi padara ezeru par vienu no skaistākiem dzimtenes ūdeņiem. Ezera tagadējā izteka Engurupe kādreiz bijusi ieteka. Usmas ezers cēlies sirmā senatnē, tūlīt pēc ledus laikmeta šļūdoņu atkāpšanās. Toreiz ezers bijis savienots ar Baltijas jūru, tā ka Usmas ezers ir bijusī jūras joma, kāda, piemēram, vēl tagad ir Kuršu joma. Ezera lielākais dziļums 27 m. Ezera 5 salas ezeru sadala „ērtēs": Bēgērtē, Luziķērtē (te Moricsala), Lūžņērtē un Baznīcērtē. Lielākā no salām ir Viskūža sala (3 kv. km, apdzīvota), Moricsala (800 kv. m.), Zossaliņa, Lielā un Mazā Alkšņu sala. Par savu lielo popularitāti Usmas ezers var pateikties Moricsalai (sens nosaukums Zivju sala), kas ir viensno vecākiem dabas rezervātiem Latvijā, ap kuru saistās interesanti vēsturiski notikumi 18. g. s. sākumā.

(Turpinājums sekos)

Ko dzirdēsim DZIESMU SVĒTKOS?

Brīvm. Erika Freimane

Dāma — diriģente mūzikas pasaulē ir visnotaļ reti sastopama parādība, jo parasti uzskata, ka zizlis drīzāk pieder pie kungu atrībūtiem. Bet, ja dāmai — diriģentei tik daudz virilitātes kā brīvmākslinieciei E. Freimanei, tad nebrīnīsimies, ka tā aicināta par Kanadas pirmo latviešu Dziesmu svētku virsdiriģenti, ar izcilo godu turklāt, ievadīt un noslēgt Meseja žāles koncertu.

Diriģēšanas mākslā E. Freimane aktīvi ievadīta jau kopš Latvijas laikiem; trimdā viņas vadītais Dainas koris pieskaitāms pie teicamākajām dziedātāju vienībām. E. Freimane turklāt darbojas arī kā pianiste, solo dziedātāja, mūzikas recenzente un komponiste. Bijusī prof. J. Vītola audzēkne kopkoŗu koncertā šoreiz diriģēs pati savu kompoziciju: t. dz. Jātnieciņa dēliņš vīru korim. Un, ja kādreiz Latvijas Nacionālā Operā, sekojot Parīzes Komiskās Operas priekšzīmei, par kormeistaru vēlēsies redzēt dāmu ar enerģiju, tad pirmā kandidāte būs — Erika Freimane.

T.

PAZIŅOJUMS

LPB Kanadas kopas un Dziesmu svētku organizācijas komitejas pr-ža Dr. H. Tichovska jaunais tel. ir LL 8682, Toronto.

1. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKU KANADĀ RĪKOTĀJI

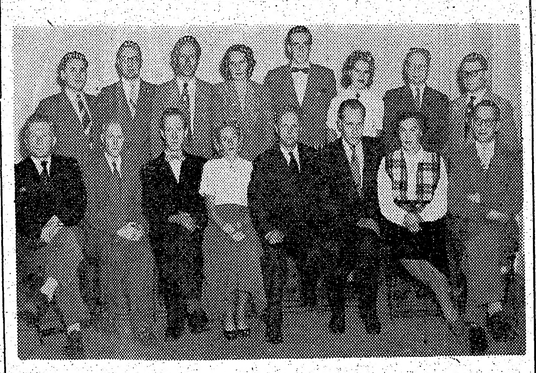

I. r. no kr.: J. Petzālis, Z. Zentiņš, E. Šķobe, M. Gruzīte, E. Krūka (Rīcības kom. priekšsēdis), A. Jankovskis, H. Mangule, Dr. H. Ticšovskis (Orgn. komit. priekšsēdis). 2. r.: J. Popelis, P. Polna, M. Vosveniece P. Broks, I. Spēlīte, K. Tannis, J. Niedra.
H. Kligera foto.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NUJORKĀ

19. septembrī Nujorkā sanāca Neatkarīgās latviešu labdarības un savstarpējās palīdzības biedrības pilnsapulce. Sapulci vadīja K. Zemols. Valdes priekšsēdis R. Turks sniedza darbības pārskatu. Sekmīgi darbojas Bēru fonds. Tajā iestājušies jau 280 biedru, to starpā vairāki no Kanadas. Biedru skaits turpina augt. Novērojama parādība, ka Bēru fondā vairāk iestājas vecāki cilvēki. Biedru caurmēra vecums ir 57,5 gadi. Vecākais dalībnieks ir 86 g. v., bet jaunākais 9 g. v. Pirmajos sešos darbības mēnešos bijuši divi nāves gadījumi un piederīgie saņēmuši attiecīgo izmaksu.

Mazāka atsaucība ir Ārstniecības fondam. Tā kā fondā pieteikušies ļoti maz 32 dalībnieki, Ārstniecības fonds vēl nav sācis darboties. Biedrība aicina tautiešus pieteikties arī šinī fondā, lai tas varētu sākt darboties. Pilnsapulce nolēma: ja līdz nākošai pilnsapulcei 1954. g. janvārī nebūs pieteikušies dalībnieki pietiekamā daudzumā, Ārstniecības fondu likvidēs.

Revizijas komisijas priekšsēdis Dr. T. Sanders ziņoja, ka biedrības līdzšinējā darbība atzīta par labu.

GRAND RAPIDI (MICH.)

Latviešu korporāciju saimes gadskārtējais salidojums ASV notika Grand Rapidos Latviešu biedrības telpās — 5. septembrī. Bija ieradušies pāri par 200 locekļu no visām ASV, ieskaitot Kaliforniju. Sanāksmē nolasīja 2 referātus. A. Mīlenbachs lasīja par buršu ideoloģiju, un prof. Prīmanis (darbojas Pitsburgas universitātē) par jaunākiem pētījumiem medicīnā. Pārrunāja arī dažādus trimdas dzīves jautājumus. Sanāksme noritēja lietiskā un sadraudzīgā atmosfairā. Nākošais salidojums notiks 1954. g. septembrī Bostonā.

Latviešu ev.-lut. Vienības draudze Grand Rapidos ,lai nostiprinātu savu stāvokli juridiski, šinīs dienās iesniegs dokumentus par inkorporāciju Mičigēnas valsts iestādēs Lansingā. Padome pilnvarojusi dokumentus parakstīt baznīcas priekšnieku J. Andersonu, draudzes mācītāju J. Lazdu un padomes locekli E. Birznieku. Plaujas svētkus Vienības draudze rīkos 11. oktobrī, kad notiks arī bazārs ar piemērotu programmu. Draudzes padome un draudzes locekļi ziedojuši 21 dol. trūcīgajiem tautiešiem Venecuēlā. Minētā nauda nosūtīta caur LWF un par to paziņots māc. Alfrēdam Gulbim Venecuēlā.

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudze 13. sept. atzīmēja Bībeles svētkus. Dievkalpojums notika Immanuela baznīcā un tajā bez pašu draudzes mācītāja prāv. J. Ozola piedalījās un sprediķi teica Detroitas Kristus draudzes mācītājs prāv. Alberts Birnbaums.

13. septembrī pēc draudzes locekļu pilnsapulces Vienības draudzes locekļiem H. Ritums demonstrēja informācijas un propagandas grupas Dzintarzeme krāsu filmas par latviešu sabiedriskiem pasākumiem Nujorkā un Vašingtonā. Klātesošie demonstrējumus vērtoja ar lielu interesi.

Vienības draudzes svētdienas skola pēc vasaras pārtraukuma uzsāka jaunu mācības gadu 13. septembrī. Šinī mācības gadā darbosies 6 klases un skolu vadīs skolotājs Arvīds Lapsiņš. Pirmajā dienā skolā pieteicās 32 skolēni, cerams, to skaits vēl pieaugs. Arī šinī gadā bērnu vecāki auto īpašnieki apsolījušies atvest uz latv. skolu tos bērnus, kuŗu vecākiem vēl nav sava „braucamā rīka." Sakarā ar skolas darbības uzsākšanu notika svinīgs dievkalpojums, kuŗā piedalījās bērnu vecāki kopā ar skolēniem un skolotājiem. Altāri greznoja krāšņi rudens ziedi. Sprediķi teica draudzes mācītājs J. Lazda.

Pēc ilgākas slimošanas 3. septembrī Grand Rapidu Butterworth slimnīcā slēdza savas acis uz mūžu inž. Brūno Bridags. Nelaikis dzimis Jelgavā, 1899. gadā 19. nov. Studējis Latvijas universitātē mechaniku. Aizgājējs bija klusas, sāticīgas dabas cilvēks, viņš vairākus mēnešus cieta no grūtas, nedziedināmas slimības, līdz beidzot tā viņu pārvarēja. Uz pēdējo dusas vietu aizgājēju izvadīja 8. septembrī no Trīsvienības baznīcas mazās kapellas un to apbedīja Woodlawn kapsētā, latviešu nodalījumā. Garīgo aktu kapellā un kapos vadīja māc. J. Lazda. No aizgājēja kapos atvadījās un vainagus nolika latviešu biedrības priekšnieks O. Leimanis, korporācijas Beveronija pārstāvis u. d.c. Saldu dusu svešās zemes kapu kalniņā!

V. Z.

2. Unāms

UZ GRŪTA CEĻA

SMAGAS ĒNAS LATVIJAS ATBRĪVOŠANAS KOMITEJAS EIROPAS CENTRA SESIJĀ

II

PĀRSKATU PARĀDE

Ikvienā plēnumā, kas sanāk reizi gadā, viss darbe smagums, panākumu saldums un neveiksmju rūgtums gulstas uz izpildošo prezidiju. LAK-EC prezidija locekļu skaits ir krietni prāvs — 7, bet tie dzīvo dažādās zemēs un reti var sanākt kopā, pie tam tas maksā diezgan dārgi, jo satiksmes līdzekļi Eiropā nav lēti. Tāpēc galvenais darbs ir gulies uz prezidija priekšsēdi un ģenerālsekretāru, kas abi dzīvo Londonā. Bet arī prezidija priekšsēdis ir iesaistīts kaut kur citur praktiskā maizes darbā, LAK-ECa algotā darbā ir tikai ģenerālsekretārs. Prezidija priekšsēdis nāk no lielas bijušo cīnītāju organizācijas, aiz viņa tātad ir plaša sabiedriska aizmugure, bet vai ar to vien pietiek sarežģītam un aktīvam nacionālpolitiskam darbam, kur vajadzīgas lielas zināšanas, plaša pieredze un orientēšanās spējas? Ģenerālsekretārs ir jauns, centīgs, gribīgs daudz darīt sabiedriskā darbā, bet visas šīs īpašības ir ļoti labas atašeja vai asistenta pienākumu pildīšanai, kamēr tās norūda pieredzi un orientēšanos asumā, spriedumu pamatīgumā.

Noklausoties prezidiju locekļu un daļu vadītāju ziņojumus, gluži dabiski radās jautājums, kālab par prezidija priekšsēdi un daļu vadītājiem nav spilgtas un aktīvas personības, ja nu ne ar spožu pagātni, tad vismaz ar asu pieredzi? Kāpēc, piem., tā regulārā mēnešalga, kas Vācijā tiek maksāta kādas organizācijas valdes locekļiem, netiek maksāta tik vajadzīgam amatam kā LAK-EC'a prezidentam, lai viņam dienišķā maize nebūtu jānopelna kā dārzniekam vai kā sētniekam? Šie atalgojumi nenāk no LAK-EC'a budžeta — varēs iebilst. Pareizi. Bet tas būtu bijis jāsaprot un jāizkārto tiem, kas šīs algas maksā, jo tie ir latviešu tautas līdzekļi.

Ja prezidija ziņojumā pirmā kārtā izskanēja, ka LAK-EC'am ir bijusi pievērsta visas Eiropas uzmanība un ka tā galvenais uzdevums bijis — veltīt visu dzimtenes atbrīvošanai, tad, meklējot pēc satura un mērķtiecību jēgas ziņojumos, jāsaka, ka iepriekšējie vārdi skanēja tiešām ļoti skaisti. Bet arī Puškins kādreiz ir teicis: „Ak, mans mīļais draugs Arkadij, nerunā tik skaisti!" Arī materiālā baze efektīvai darbībai ir bijusi par daudz maza. Ar 600 angļu mārciņām gadā daudzi nekā iesākt nevar. No ziņojumiem saturīgākais bija ārējās daļas (R. Liepiņa) pārskats. Ir bijis daudz aktīvitātes, labi sakari ar kaimiņtautām, labvēlīgām organizācijām un iestādēm. Uzmanīgi vērota notikumu attīstība un, kur bijusi vajadzība, iesniegti memorandi, protesti. Turpretim tas, ko R. Liepiņš pusotru stundu garā referātā sniedza otrā dienā kā vispārējā politiskā stāvokļa raksturojumu un novērtējumu, nedeva nekā jauna un analītiski nozīmīga. Pie tam dažas viņa atziņas dibinājās uz nepareiziem pieņēmumiem, piem., Vācija saimnieciski pēc kara esot uzplaukusi tādēļ, ka tās budžetu neapgrūtinot apbruņošanās un aizsargdzības izdevumi. Bet vai referents nebūtu zinājis, ka Vācija bez ļoti lielā rūpniecības ierīču sagrāvuma karā, pēc kara ir piedzīvojusi arī lielas demontāžas, un ka Vācijas maksājumi ik gadus okupācijas karaspēku uzturēšanai aizsniedz vairākus miljardus marku, kas īstenībā nav neko mazāka summa par nacionālas armijas apbruņošanu un uzturēšanu? Otrkārt, Vācijas stāvoklis esot tik labs tādēļ, ka tai neesot koloniju, kas rikošeta veidā to vājinātu, kā tas esot ar citām valstīm. Šāds konstatējums liecina par neiedziļināšanos koloniālās problēmās vispār. Šo pārskatu klausoties, radās jautājums, kādā nolūkā tas tiek sniegts un vai tādēļ 16 cilvēkiem vajadzēja maksāt dārgo ceļa naudu, lai no dažādām Eiropas valstīm brauktu uz Annabergu noklausīties to, kas katram politiski domājošam vērotāiam ir zināms un skaidrs.

VAI PRIEKŠZĪMĪGI AMATU DALĪJUMI?

Pavisam dīvains, lai neteiktu vairāk, bija administratīvo uzdevumu daļas ziņojums (K. Gulbis no Beļģijas). Daļas uzdevums esot bijis uzņemt kontaktu ar tautiešiem, apzināt un iesaistīt nākotnes darbā visus, kas grib piedalīties Latvijas atjaunošanā. Šai nolūkā pašvaldības nozare esot apzinājusi pašvaldības darbiniekus, izglītības nozare reģistrējusi darbam izglītības darbiniekus, iekšējās aizsardzības nozare sastādījusi kārtības dienesta kadrus, citiem vārdiem — sakomplektējusi jau nākamo Latvijas policiju, tāpat esot strādājusi arī tieslietu nozare. Viss tas esot darīts nolūkā, lai, Latviju atjaunojot, visi valsts dienesta kadri būtu gatavi un lai Latvijā valdītu latvieši. Neievērojot ļoti bargo kritiku un iebildumus, kas pret šādu administratīvo uzdevumu daļas darbību no ļoti daudzām pusēm bija vērsti iepriekšējā sēdē, 1952. g. Londonā, daļa tomēr bija turpinājusi savu kadru sastādīšanas darbu tādā pašā veidā. Bet vai apzinātie jaunie mfinistri, direktori un nodaļu vadītāji visos resoros sastāv tikai no zināmas grupas cilvēkiem, tas netika teikts. Un vai vispār emigranti, kas sastāda apm. 6 proc. no visas tautas, var domāt kā valdnieki, braukt mājās un vai tos tur kā tādus pieņems, par to, protams, kadru komplektētāji nav nebūt padomājuši. Viņi, liekas, nav nemaz papūlējušies papētīt jautājumu, cik no šiem 6 proc. emigrantiem būs tādu, kas mājās nemaz negribēs braukt, vai arī brauks tur tikai tad, kad dabūs sev siltākas vietas kā emigrācijā. Šie kadru plānotāji nav ievērojuši pat to, ka dažkārt emigrantus ne labprāt dzimtenē laiž iekšā. Tā tas daudzos gadījumos ir ar nesenajiem nacionālsociālistiskās Vācijas emigrantiem, piem., O. Strasēram līdz pat šai dienai nav izdevies iekļūt atpakaļ. Arī bij. valsts kanclers Dr. Brīnings, kas nāca no centra partijas, ar lielām grūtībām atrada vēsu ceļu atpakaļ uz dzimteni un paplānu maizes riecienu. Iepriekšējā sesijā kāds no LAK-EC'a delegātiem bija, piem., diezgan brīdinoši teicis: „Kā varam braukt mājās kā ierēdņi (un ministri, ref.), kur palicēji mūs uzskata par aizbēgušiem, kas glābuši savu ādu? Mums jābrauc mājās nevis kā ierēdņiem, bet ar bagāžu." Tam pretim administratīvās daļas kadru plānotāji drāž iesmu sev un draugiem, kamēr medījums vēl dziļi mežā neaizsniedzamā tālumā.

(Turpinājums sekos)

CEĻA VĀRDI

Mākslu neatspoguļo dzīvi, bet to, kas tai pieskaras.
O. Vailds

*

Neaizmirsti, ka tev piedzimstot visi bija priecīgi, bet tu vienīgais lēji asaras. Dzīvo tā, lai tev mirstot visi raudātu, bet tu vienīgais būtu liksms.
Arabu sakāmvārds

o

Būtu labāk, ja tas, kuŗš savu morāli nēsā kā savas greznākās drānas, staigātu kails.
Džems Rasels

o

Rūgtumu var vienmēr mazināt, ja māk pasmaidīt pats par sevi.
Horācijs

MŪSDIENU PASAKA FRANČU RIVJĒRĀ

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO KANNĀM

Par spīti gandrīz vispārējam streikam, kas pieņēma tik plašus apmērus, kādi nav piedzīvoti kopš 1936.-36. gada „tautas frontes", šeit,Franču Rivjērā, — Cote d' Azur — sezona turpinās, un viesnīcas kā arī villas un mēbelētas istabas ir pārpildītas. Vai nu tas ir klimats, vai vasaras atvaļinājuma sajūta, taču vietējie iedzīvotāji, tikpat kā iebraucēji uzņem streikus lielā vieglprātībā... Pasts nepienāk, dzelzceļa satiksmes tikpat kā nav, — bet automašīnas brauc, lidmašīnas lido, — viens otram izpalīdzas ar automašīnām. Elektrību centrāle slēdz vairāk reiz vakarā, — publikā tas izraisa jautrību un asprātīgas piezīmes. Karstums ļoti liels, un dzīve norit pēc iespējas svaigā gaisā. Vakarino un dejo, ja elektrības nav, sveču un mēnesnīcas gaismā tikpat uz lepno terasēm, kā skautu nometnēs.

Protams, ka šie ieilgstošie streiki rada dažam labam, sākot ar pašiem streikotājiem, nopietnus sarežģījumus... bet tā ir cita problēma. Vispārējais iespaids ir, ka neviens negrib ļaut bojāt sev labsajūtu un vēlas izmantot pēc iespējas patīkamas brīvdienas.

Ir un paliek fakts, ka visa Franču Rivjēra ir kā pastāvīgos svētkos. Mentonā, parasti tik klusā kūrvietā, notika mūzikas festivāls, kas pievilka mūzikas cienītājus no pasaules malām un tā pārvērta mierīgo iedzīvotāju paražas. Uztraukumu radīja Jehudijs Menuhins, kad viņš, iesēdies taksītī, teica: „Vediet mani uz Milānu, bet ātri!" Tā kas te vēl nebija pieredzēts. Ar ovācijām saņēma Vilhelma Bakhausa un Amaduesa kvartetu.

Grieķu miljardierim Sokratam Onasisam ir jau izdevies iedvest jaunu dzīvību panīkušajam Monte Karlo un to ievest atkal modē. Vasaras Sporta Klubā bija sarīkota Sarkanā Krusta balle, kurā labdarībā sniedza roku mākslai. Ar lieliem panākumiem uzstājās Zi-Zi Žanmēre. Viņa apvieno jaunību, talantu un techniku, — viņas partneris Aleksandrs Kaliužnijs atzīts par labāko „lēcēju." Viņi dejojo Fransa Pulenka Aubade Serža Lifāra iestudējumā. Skatītāji, izcili viesi — franču un angļu aristokratija, pateicās nerimstošiem aplausiem. Pēc tam dejoja melnie Carribeau Dancers no Londonas un Amerikas televīzijas June Taylor Girls.

TRĪS PRINCESES LENC PRINCI

Monako Sarkanā Krusta priekšsēdis nav neviens cits kā princis Rainieris, kaut gan melancholisks, jo nevienā vēl nav aizstājusi Zizeli Paskali, viņš tomēr piedalās visās izpriecās un ir bieži redzams ar savu svītu un viesiem uz nakts lokāla Sea Club burvīgām terasēm. Turpat sastopami — princis Polinjaks, Alfonsa 13. kurlmēmais dēls Segovijas hercogs utt. Sevišķa ievērība tiek piešķirta trīs jaunām princesēm:Luksemburgas Elizabetei, Luksemburgas Marijai — Adelaidei un Francijas Izabellai, t. i. Francijas troņa pretendenta meitai. Šīs trīs grācijas dejo līdz agram rītam un ir jau ilgāku laiku viešņas grāfa Rošfuka jachtā Melusine. Šķiet, ka ne aiz gadījuma šīs princesītes tik ilgi uzturas vientuļā princa Rainiera tuvumā, — mūsu laikos šarmanti princi top arvien retāki. Par visu šo Monte Karlo atdzimšanu monegaskieši ir tagad pateicīgi uzņēmīgam grieķim.

Tālāk uz rietumu pusi Kap-Ferratā ir vēl kāds uzņēmīgs kungs, — amerikānis E. Blekvells, Celebrity service nodibinātājs. Šī jaunā un dinamiskā cilvēka sauklis ir: „Būt visiem pazīstamiem un pazīt visus!" To viņš arī dara. Viņš organizē izstādes, pieņemšanās, balles utt. tiem, kas to paši nespēj. Viņa speciālitāte ir pēc iespējas iepazīstināt slavenas personas ar citām slavenām vai mazāk slavenām. Viņa villā Florida del Mare nesen šastapās Špensers Trasijs, sērs Laurenss Olivjē, Viviena Leija, sērs Aleksandrs Korda, Klodete Kolbēre, franču vēstnieka Masilji kundze, Vindzoras hercogs un hercogiene u. c. Pašlaik Blekvells aizbrauca uz Biarricu, kur viņš rīko lielisku balli, baleta mecenāta marķiza Kuēvas uzdevumā. Blekvells arī iepazīstināja Džindžeri Rodžersi ar viņas jauno vīru — francūzi Beržerāku un Oliviju de Havilandi ar Nicas žurnālistu Pjēru Galantu, ar kuru tā salaulāsies tūlīt pēc šķiršanās no Markusa Gudricha.

Nicā Hamburgas Carion Filmas uzdevumā ieradušies Gezza von Cifra filmas Havajas puķes uzņēmumiem aktrise Mario Litto un Vācijas populārais aktieris R. Plate. Te, protams, palmu un puķu netrūks.

MISTINGETE RAKSTA MEMUĀRUS

Antibās, slavenajā peldu vietā, atpūšas un peldas Aikes sāncensis Stīvensons. Pēc 1 1/2 stundas peldēšanās viņš, dviejos satinies, salmu cepuri galvā, diktē saviem sekretāriem. Tepat saulojas skaistā Hedija Lamara. Netālu savā villā arī Mistengete diktē savus memuārus, un to viņai ir ļoti daudz. Viņas dēls, jau piedzīvojis ārsts, saka: „Ja es viņai pajautātu, cik viņai gadu, tad droši saņemtu divus pliķus." No vecākās paaudzes te dzīvo arī Liliana Harveja.

Ārkārtīgi daudz apmeklētāju ir Matisa kapellai Vensā, senā un skaistā pilsētiņā, ap 300 m virs jūras līmeņa. Gleznotājs Anrī Mātīss bija vecs un slims, kad viņa mūža pēdējos gados viņu te rūpīgi kopa dominikāņu klostera mūsas. Par pateicību un piemiņu viņš tām ļoti īpatnējā stilā uzcēla šo, tagad ļoti izdaudzināto, kapellu. Nekā lieka te nav, nekādu izrotājumu, sienas ir balta keramika ar melniem zīmējumiem. Logu stikli zili un dzelteni, altāris un krēsli gaiša koka. Par kapellu daudz diskutē, jo tā ir neparasta. Kapellu var apmeklēt tikai divas reizes nedēļā un drīz to slēgšot pavisam, tā ir mūķeņu privātpašums, un tūristi viņas par daudz traucējot.

Atgriežoties jūras krastā, var apstāties St. Paul de Vence, te ir īsta eksistenciālistu lizda. Te var sasastapt Marseļu Pagnolu ar ģimeni, Ivu Montānu, Simonu Siporē, Pārgalvīgā Za-Za Gabore skraida pa apkārtējiem mežiem. St. Paul de Vence ir biezu mūri aizsargāta un kā kuģis izceļas no apkārtnes.

Kannas tomēr ir Rivjēras centrs, te, piem., vakarā uz Karltona viesnīcas terases ļaudis iet un nāk kā bišu stropā, — Merle Oberon, Bobs Vallers, Lilija Ponse. Pēdējā ir Kannu bērns, viņai šeit ir ģimene. Viņa prezidēja nesen sarīkotajā vakarā par labu paklīdušiem suņiem un kaķiem. Angliete lēdija Yule ir atdevusi lielisku parku nelaimīgo dzīvnieku patversmei, kas arī ir skaisti un moderni ierīkota, bet trūkst līdzekļu, lai visus „pensionārus" uzturētu. Šai dzīvnieku labdarības **vakarā manekenes, pēdējās modes peldu kostīmos, izrādīja sunīšus,** kuri tūlīt tika adoptēti, — Lilija Ponse ar lūpu zīmuli uzzīmēja uz mutautiņu suņa galvu, kas vairākkārt solīšanā deva 80.000 fr. Indietis, Palempuras Navbabs, izdeva daudz naudas un aktrise Gabija Morleija samaksāja simt dzīvniekiem par pansiju vienam gadam. Ar sašutumu var jautāt: vai tad nav nelaimīgu bērnu un trūkuma cietēju? Protams, bet viena labdarība netraucē otru.

(Nobeigums sekos).

DIŽDANCIS DEJO JAU 5 GADUS

Otrā rindā vidū grupas vadītājs F. Aigars. H. Kligera foto

TLB Diždanča 5 gadu atceres sarīkojums bija pulcinājis prāvu apmeklētāju un viesu skaitu.

Priekšnesums labā izpildījumā sniedza pats jubilārs — Diždancis, demonstrējot vairākas tautiskās dejas, kuras pavadīja pianiste V. Krūmkoka un sieviešu kvartets. Bez mīnētajiem, programmu vēl papildināja dziedātāja Z. Pukinska, nodziedot dažas tautas dziesmas, brīvmākslinieces E. Freimanes pavadījumā.

Programmas noslēgumā uz skatuves tika aicināti visi tās izpildītāji, TLB priekšnieks J. Popelis un B. Senkēviča apsveica Diždanci, pasniedzot tā vadītājam F. Aigram ziedus. Bagātīgas ziedu veltes saņēma arī pārējie programmas dalībnieki.

Diždanča saimē ar katru gadu var vērot vairāk jaunu seju. Deju trupas dalībnieku skaits ir tā palielinājies,ka visiem nav pat iespējams reizē uzstāties. No vecākiem dejotājiem svētku programmā varēja redzēt V. Rubli un A. Čeponoku,bet daudzi agrākie Diždanča dalībnieki bija redzami skatītāju rindās.

Priekšnesumiem sekoja dejas, kuras bija paredzēts atklāt ar polonēzi, bet nelaimīgā kārtā orķestris „uzdeva" polonēzes spēlēšanu, un tāja jāsamierinās tāpat ar pirmo valsi.

Deju starpbrīžos viesi atspirdzinājās. Sarīkojums noritēja lielā sirsnībā un jautrībā.

P. B.

Ko stāsta no Rīgas izbēgušais Dr. Dnepre

Minchenes krievu emigrantu (Kerenska nogrupējuma) avīzes Za Svobodu š. g. 9. numurā ir ievietots garāks minētā pārbēdzēja, augstskolas mācības spēka, raksts par apstākļiem Latvijā, sevišķi mūsu augstskolā. Raksta autors, kā redzams, nav latvietis un savu pilnu uzvārdu nav uzdevis, bet rakstā pievestie apstākļi viņam ir labi pazīstami. Sniedzam raksta saturu saīsinātā veidā.

Pēckara Latvijai atkal jāiekļaujas padomju dzīves veidā. Kultūras unifikācijas process, visu zinātnes disciplīnu pakļaušana partijas ģenrāllīnijai, Padomju Savienības perifērijas zemēs, kuras vēl nesen bija patstāvīgas valstis, nav nobeigts un atrodas tikai izvēršanās stadijā. Pārāk svaigas ir atmiņas par zaudēto brīvību, nav viegli izslēgties no pierastās normālās domāšanas, un ,kaut arī gribētu, to nevar pakļaut „partijai un valdībai." Bezizeja — lūk, tas ir īstais apzīmējums, jo pretoties gandrīz nav iespējams. Un tomēr Latvijas zinātņu akadēmijā ir parādības, kuras liecina, ka latviešu intelliģences labākie pārstāvji uzdrošinās izrādīt varonīgu pretestību Kremļa nivelējošiem spēkiem.

Kremlis nejūtas pilnīgi drošs Baltijas telpā, un šī nedrošība ir tā, kas pagājušos 7 gados aizkavējusi iznīcinošo sitienu intelliģencei.

Minētā Kremļa nedrošība ir izskaidrojama ar to, ka tas nevēlas Baltijā uzstāties kā pilnīgs okupants. No otras puses tālāko „liberālismu" nacionālās kultūras laukā Maskava ir atzinusi par nepielaižamu. Tomēr spiediens, kuru izdara pēc tā paša šablona, kā savā laikā Kaukaza, Ukrainas un c. republikās, Latvijā ir ietērpts relatīvi mīkstākās ārējās formās. Etnografijas un folkloras institūtam ir iesniegts profesora J. P. Jansona zinātnisks darbs, gan ar „laikmetam" piemērotu virsrakstu — Sabielrības šķiru aistētika tautas dziesmās.

Jansons ir pārāk nopietns zinātnieks, lai savā darbā pieļautu antizinātnisku datu un faktu pakļaušanu kādai pieņemtai teorijai. Boļševiki toties ir raduši apieties ar folkloru ļoti vaļīgi: sākot ar piesprasītiem viltojumiem un beidzot ar spriedumiem, piemērotiem katrreizējiem ģenerāllīnijas posmiem. Jansons ir savācis milzīgu materiālu krājumu, to zinātniski apstrādājis, sakopojis, zinātnieku padomē viņa darbs guvis piekrišanu. Jansona spriedumi pamatlīnijās ir sekojoši: 1) starp baltu tautām latvieši jau senatnē atšķīrās ar savām īpatnībām; 2) tālā pagātnē latviešiem nebija ekspluatātoru un ekspluatējamo; šķiru starpība sāka rasties ar vācu ienākšanu.

Jansona darbs ieteikts publicēšanai, bet tad iejaucies komjaunešu aktīvs, kuram Latvijas komūnistu partija uzdevusi izteikt pārmetumus Jansonam un pārējai zinātnieku saimei. Uzbrukumu ievadījusi maskavietis V. Gechts un latvietis G. Kurpnieks ar rakstu Sovetskajā Latvijā — Pret rutīnu un mīkstčaulību. Uzbrukums visumā tomēr ieturēts maigā tonī un Jansonam inkrimētas „tikai": „Rupjas kļūdas, padomju folklorai svešu uzskatu sludināšanā, un buržuāziski-nacionālās idejas." Pēdējais apvainojums tomēr esot ļoti draudošs, jo citās republikās pēc tāda apvainojuma nekavējoties uz skatuves parādoties bende. Ar ievadīto akciju pret Jansonu tāpat esot apdraudēti etnografijas un folkloras institūta direktors prof. Pelše, prof. Birkerts, docents Ozols u. c. Neskatoties uz to, savu domu un uzskatu brīvību latviešu folkloristi enerģiski aizstāvot. — Kad viena institūta zinātnieku padomes sēdē, kāda „visu redzošā partijas acs" — Jefremova — mēģinājusi uzstāties ar pamācībām, tad prof. Pelše to strupi aprāvis: „Pirms citus kritizēt, pašai jāprot strādāt!" Par tādu necienību jaunā „zinātniece" aizskrējusi sūdzēties Centrālkomitejai.

Nav šaubu nobeidz autors, ka nelokāmie latvieši būs spiesti padoties, vai tiks iznīcināti tāpat, kā daudzi tūkstoši krievu un nekrievu zinātnieku kuri pretojās zinātnes unifikācijai.

J. Siņš

JAUNS MINISTRS PADOMJU LATVIJĀ

Rīgas radio ziņo, ka atjaunota Valsts saimniecību ministrija. Padomju Latvijas valdības pārorganizēšanā šī gada aprīlī Valsts saimniecību ministriju pievienoja lauksaimniecības un kokrūpniecības ministrijām. Tagad par valsts saimniecības ministru iecelts Ernests Vācietis, 59 gadi vecs. Pirmā Pasaules kara laikā E. Vācietis bija virsleitnants 5. Zemgales latviešu strēlnieku pulkā un pēc revolūcijas aizgāja uz Krieviju. Viņš ir plkv. Vācieša, bij. Zemgales pulka komandiera un vēlākā Sarkanās armijas virspavēlnieka, brāļa dēls.

IGAUŅU DIENAS SANFRANCISKO

Paraugs, kuram mēs varētu sekot

Tāpat kā mūsu, arī igauņu iecelotāju lielais vairums apmeties ASV austrumos, bet mazākums, kas devies uz rietumu krastu, lielo attālumu dēļ jūtas atšķirts no sabiedriskās aktīvitātes, kas koncentrējas ap Nujorku. Lai dotu iespēju arī „rietumniekiem" vienreiz satikties, bija rīkotas igauņu dienas Sanfranciskā 5., 6. un 7. septembrī. Šim pasākumam bija ļoti labi rezultāti. No apkārtējām valstīm bija sabraukuši ap 2.500 igauņu.

Apsveikuma telegrammas igauņiem bija piesūtījuši: ASV viceprezidents Niksons, Kalifornijas gubernātors Vorens, Vašingtonas valsts gubernātors Lenglijs, Oregonas gubernātors Petersons, senātors Mekkerens, Kongresa locekļis Sellers, Kalifornijas universitātes prezidents Sprauls. No igauņiem sveicienus bija sūtījis trimdas valdības ministru prezidents Holbergs no Toronto, rakstn. Aug. Gailīts no Zviedrijas un citi. Sanfrancisko pilsētas vecākais Robinsons bija izsludinājis 6. septembri par „Igauņu dienu."

Sanāksmes un sarīkojumi aizņēma visas trīs dienas. Sanāksmē, kurā pārrunāja trimdas dzīves jautājumus, galvenais runātājs bija Igaunijas ģenerālkonsuls Nujorkā J. Kaivs. Koncertā uzstājās ievērojamākie igauņu solisti un apvienotais koris. Koncertā bija ierašies daudz amerikāņu, kas ļoti atzinīgi izteicās par koncertu. Notika arī vairākas sporta sacīkstes volejbolā, basketbolā, galda tenisā, kurās izcīnīja vērtīgas balvas, ko bija dāvājuši vietējie igauņi.

Nākošās igauņu dienas notiks pēc diviem gadiem Losandželosā.

LIELĀKAIS HELIKOPTERS

ASV paredzējusi ražot pasaules lielāko un ātrāko helikopteru. Lidmašīna varēs uzņemt 26 pilnīgi apbruņotus karavīrus un tā domāta flotes vajadzībām.

MŪRNIEKI ZEM SAVA „JUMTA"

Ed. Keiša feļetoniska reportāža par H. Ozola celtnieku cilti

Mans draugs Jukums, kam celtnieks Haralds Ozols tikko sācis celt ģimenes māju, piezvanīja man viskarstākā dienvidū: — „Hallo, vecīt, laidies šurpu un paķer līdzi savu kabatas fotobloku. Man ir kaut kas priekš tevis. Dabūsi redzēt, kā māju ceļ no jumta."

Par tādiem brīnumiem neko nebiju dzirdējis, izņemot sakāmvārdu, kuru bieži lieto runas vīri, kritizēdami citus. Tāpēc pametu darāmo pie malas un ar savu veco Fordu aizkustējos kaut kur Toronto ziemeļgalā. Tur, kur beidzas Toronto miljonāru rajons, aiz York Mills Sideroad, pa gabalu rūc jau buldokeri, padodami ziņu, ka te rodas jauna pilsēta pilsētā. Uz labu laimi devos pie pirmās ēkas. Pretim nāca Jukums, abām rokām šķeldams gaisu. Bez kāda ievada Jukums klāja vaļā: „Raugi, mūrnieki ar visām pasaulīgām ērtībām, katrs zem sava jumta kā Floridas bičā." Pametu skatu uz šiem vīriem, kas kā bronzas statujas kustējās cits zem lietus, cits zem saules sargiem. Arī man acis pavērās platākas, jo visi viņi jutās omulīgi, lai gan temperātūra bija sakāpusi pāri 90 gr., bet celtnes iekšpusē droši bija pāri simtam. Nebija divu domu, vīri kāpināja produkciju. Taču viens no visiem atdalījās ar prāvāka apmēra vairākkrāsainu dārza . saules sargu, zem kura ar lepnu salmenīcu galvā, tramīgi rāvās pazīstamais sportists un svaru cēlājs Alfreds Kārkliņš, kuru visi uzskata par stiprāko latviešu vīru trimdā, jo viņš 112 mārciņas smagos blokus cilāja kā sērkokus.

Slaida auguma vīrs ar tipisku profesora Pikara profilu aiz celtnes rīkojās ap līmeņrādi. Tas uzņēmuma šefs Haralds Ozols, kas pārcietis dažādas vētras, bet zemē nav notriekts. Un, lai gan viņam virs galvas nekā aizdomīga nevarēja ieraudzīt, uzzināju, ka viņš tomēr pārstāvot vairākus neredzamus „jumtus".

Viņš ir Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības valdes sekretārs un tās būvsekcijas priekšsēdis, kas ar visiem biedriem nule kā iekļāvusies saimniecisko darbinieku „jumta" organizācijā.

Ejot tālāk, ieraudzīju jaunā Jukuma vannu, un nu sākās valodas par to. Šī labierīcība likās gaužām maza, salīdzinot ar Jukuma 6,5 pēdu garo augumu. „Vai tad tu domā savā vannā tikai slapināties? Izskatās, ka bērniem vien domāta." Celtniecības šefs nopūtās: „Par vannām mums ar kanadiešiem bijuši veseli strīdi. Strīdi pat nonākuši avīzēs. Eiropiešiem viņi saka, ka vannas nav gultas un ka mazgāties var arī sēdus. Protams, resnīšiem tāda sēdēšana var būt arī neizdevīga, bet arī par tiem esam gādājuši, pagraba telpās ierīkojot dušas telpas."

„Bet kā tad ar tiem angļu stila platajiem logiem?" jautāju tālāk.

Uzņēmuma vadītājs ar smīnu paskaidro: „Praksē ar tiem bijuši dažādīgi piedzīvojumi. Reiz gadījās tā: viens nopērk māju ar „stikla sienu". Pēc kāda laika otrs ceļ māju blakus ar tādu pašu aplēsi. Sākumā pirmais namsaimnieks nevar saprast, kādēļ jaunais kaimiņš aiz loga nekad nav redzams. Vēlāk atklājies, ka tas ielicis logos tādu „periskopa" stiklus, pa kuru var nekautrīgie tēmēt otra logā pat ar binokli rokās, kaimiņam to neredzot."

„Vai tik tādi stikli neizmaksā dārgāki par pašu māju?" jautāju bažīgi.

„Protams, bargu naudu. Viena kvadrātpēda ap simts dālderu."

Kamēr runājāmies, mūrnieki bija tikuši krietni uzpriekšu un tomēr atrodas labu amatnieku rokās. Ka tādi neapšaubāmi ir latvieši, par to nebija ko debatēt.

Ozola gaitas Kanadā nav mazums svaidītas sviedriem. Sācis ar vissmagāko darbu, smirģelējot vannas, nedēļām staigājot apkārt puskurls, bet tomēr ar filozofisku mieru. Tad kādu laiku nesis ķieģeļu kravas mūrniekiem, līdz šo amatu izmācījies ar acīm. Sācis mūrēt pats un interesēties par visu, kam sakars ar celtniecību, nākot pie atziņas, ka tās 90 proc. zināšanas būvniecībā, kas bijušas līdzi ceļa somā no būvinženiera studijām Latvijas valsts universitātē, Kanadā līdzinājušās tikai 30 proc. 60 proc. nācies piemācīties par jaunu, līdz kādā dienā ar nedaudz vīriem pasākuši celt pirmo māju uz savu roku.

Tagad pagājušas jau 4 vasaras, bet Ozols vēl nedomā, ka visas problēmas jau būtu atrisinātas

„Mūsu celtnieku ciltis arvienu vēl tiek mētātas un grūstītas kā Kuldīgas mazajā bānītī. Varētu arī teikt, kā Anšlavs Eglītis Kazanovas mētelī, — Dzīve ir kā sieviešu krūtis. Drīz esam lejup, drīz atkal augšup." Acīmredzot, ar šo aforismu samierinājies arī Ozols, kurš līdztekus interesēdamies par literatūru un filozofiju, nav apstājies tikai pie sadulķotā virsūdens slāņa, jo būvniecībā atrodami pavisam spītīgi dziļumi. Izrādās, ka vēl nav izdevies paveikt kādu celtni, negrozot plānus, un bieži tie pārveido visu sākumā iecerēto.

„Vēl nav izdevies izplānot arī tādu paraugmāju, ar kuru būtu apmierinātas namamātes," stāsta uzņēmējs. „Sākumā viņas visas apjūsmo projektus, bet tad, kad darbi sākas, nāk ar saviem projektiem, par kuriem vīri spiesti krietni piemaksāt. Paldies Dievam, par latviešu namamātēm to gan nevar teikt." Lai celtniecība padotos, atklāsmei ir jāatrod laiks studijām, un te nu, tāpat kā profesoram Pikaram uzņēmējam jāmēģina nolaisties arodnieciskās dzelmēs. Jādomā, ka tas, kurš šajās dzelmēs nolaidīsies dziļāki, tam ar laiku pavērsies arī iespējas veikt lieliskus kapitāldarbus, jo Kanalā vēl arvienu ik gadus nepieciešams 500.000 jaunu celtņu un ģimeņu māju, bet celtnieki pāri 100.000 netiek. Darbi ar katru gadu pieaug, tādēļ nebūs nekāds pārsteigums nedz brīnums, ja kāds financists nāks pie latviešu celtniekiem un teiks: „Beidziet rāpot kā zemes vēži. Te ir nauda. Lieciet dūkt mašīnām un cietēt dzelsbetonam. Kanadas tērauda stalažas ir izturīgas. Kāpjiet augstāki."

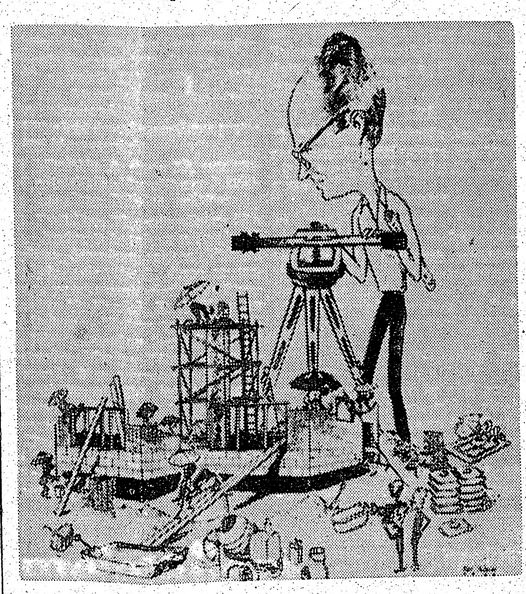

Celtnieks H. Ozols un viņa jumtotie darbinieki Ed. Keiša skaitījumā

Apkārt zemes lodei

● Pagājušā sestdienā notikusi smaga auto katastrofa, kurā nonāvēti divi braucēji un divi smagi ievainoti. Viens no ievainotiem zaudējis acu gaismu uz visu mūžu, bet otrs slimnīcā cīnās ar nāvi. Visi braucēji lietuvieši un atgriezušies no darba tabakas farmā. Viens no nonāvētiem, tabakas plantācijā pelnījis naudu, lai turpinātu studijas universitātē. Šoferis — lietuvietis — pazīstams kā pārgalvīgs braucējs. Šoferis cietis maz, pret viņu ievadīta apsūdzība par pārgalvīgu braukšanu. Otrs nonāvētais steidzies uz Toronto, lai no turienes brauktu tālāk uz ASV uz sava tēva bērēm.

● Pāvesta Pija XII veselība ir atkal uzlabojusies, tikai viņa labā roka cieš no muskuļu sāpēm. Pēdējās negribot sagādājis kāds atlētisks svētceļnieks, kurš, nometies ceļos, skūpstījis pāvesta gredzenu. Cenšoties palīdzēt ceļos nometušamies svētceļniekam piecelties, pēdējais sagriezis pāvesta roku un kopš tā laika sākušās muskuļu sāpes. Šī nejaušā gadījuma sekas tagad izjūt ne tikai pāvests, bet visa kanceleja un apkārtne, jo viņš nevar parakstīt dokumentus, nevar rakstīt uz rakstāmmašīnas, bet spiests diktēt. Arī svētceļniekiem šķūpsta pāvesta gredzens uz kreisās rokas.

● Pēc Everesta virsotnes sasniegšanas atklājies, ka krievi mēģinājuši aizsteigties pārējiem klusībā priekšā. Kad 1952. gadā šveiciešu ekspedīcijai nelaimējās sasniegt kalna galotni un tie gatavojās izsūtīt savu otro ekspedīciju, krievi steigā izsūtīja 16. oktobrī 35 vīrus, lai aizsteigtos šveiciešiem priekšā. Ekspedicijā ietilpa labākie krievu kalnā kāpēji, starp citu armēnis Dr. Pavels Deshonolyans,kā arī 5 zinātnieki. Ar pieciem armijas lidaparātiem tos nogādāja cauri Novosibirskai un Irkutskai uz Tibetas galvaspilsētu Lhasu. No turienes ekspedīcija devās uz Nasulanu, kur uzcēla pirmo nometni. To viņi atstāja novembra vidū, bet atgriezās tur tikai 27. decembrī, kad bija zaudējuši sešus kalnā kāpējus. Nelaimes gadījums, pēc Tibetas gidu nostāstiem, noticis 26.800 pēdu augstumā. Ekspedīcijas vadītājs bijis ik dienas kontaktā ar Maskavu. Viņa pēdējais ziņojums nācis no 8. nometnes 20.800 pēdu augstumā, ka nākošo divu dienu laikā cerot sasniegt kalna galotni. Cerības tomēr nepiepildījās, un mēģinājumu viņš ar pārējiem 5 biedriem samaksāja ar savām dzīvībām. Pat Krievijā pacēlušās balsis, kuras kritizē ekspedīcijas pārāk steidzīgo izsūtīšanu. Tās apgāde bijusi pārāk smaga, un radušās grūtības ar tibetiešu nesējiem.

Ar smaidu caur kaplodziņu

MODERNA FĀBULA

Reiz kāds pašapzinīgs un visai lielīgs sesks bravūrīgi izaicināja uz divkauju pašu zvēru karali — lauvu, kas savukārt šo izaicinājumu strupi noraidīja.

„Ha!" nirgājās iedomīgais sesks, „tev bail cīnīties!"

„Varbūt ne," iebilda lauva, „kādēļ gan lai cīnos ar tevi? Tev šī cīņa var sagādāt tikai slavu, kaut arī tu piedzīvotu savas dzīves iznīcinošāko sakāvi, kas arī, protams, notiktu. Bet kas man pašam no tā tiktu? Ko gan man dotu uzvara, ja katrs, ar kuru es sastaptos, vēl veselu mēnesi pēc tam manītu, ka esmu bijis vienā sabiedrībā ar sesku?"

BEZCERĪGĀ TRIUMFS

Noskrandis vazaņķis lūdz pieklājīgi tērptu kungu,lai tas iedotot viņam vienu dolaru.

„Ja es tev to dolaru iedošu, tu viņu atkal paspēlēsi uz kārtīm," iebilst uzrunātais.

„Nē, es nekad nepiedalos kāršu spēlē, cienītais kungs."

„Nu, tad tu viņu notrieksi ar sievietēm."

„Nē, es nekad negrozos sieviešu sabiedrībā."

„Nu, tad tu to dolaru nodzersi," izvairīgi pastāvēja kungs.

Varbūt nē, es vispār nedzeru, cienītais kungs."

„Skaisti!" izbrīnā iesaucās kungs, „es tev došu piecus dolarus, bet tad tev jānāk man līdzi uz māju. Es gribu parādīt savai sievai, kur nonāk cilvēks, kam nav nekādu netikumu."

Dr. GUNDARS DRILLIS
M.D. — L.M.C.C.
780 Main St., East, HAMILTONĀ
DZEMDĪBU PALĪDZĪBA
pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIĀLISTS IEKŠĶIGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Dr. K. ZYMANTIENE
ĀRSTE — CHIRURGE
Toronto, 430 Dundas St., W. Tel. EM 6-5798 (pie Hurona ielas)
PIEŅEMSANAS LAIKS 1—4 un 5—8 pp.
RUNĀ LATVISKI UN VĀCISKI (96)

Tīru vīnogu sulu vīna raudzēšanai
no latviešu saimniecības Niagārā pasūtinātājiem piegādās mājās Toronto. Sulu piegādās oktobra sākumā.
Tuvākas ziņas un pasūtināšana pa tel. MO 4054 vakaros, sestdienās un svētdienās visu dienu. (319)

HEINTZMAN un CO KLAVIERU
TĪRSKAŅOTĀJS
J. MEDNIS
Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto.
(Latvijas Konservātorijas absolv.)
piedāvā savus pakalpojumus kā klavieru tīrskaņotājs, remontētājs un eksperts.
Pērkot klavieres no augšminētās firmas 15 proc. atlaide.
Lietotas klavieres pēc izvēles.

Acu pārbaude Receptes
DAVID R. JOSEPHSON
R.O.L.B.E.O.
OPTOMETRISTS
336A BLOOR ST. W., TORONTO
(pie Spadina Rd) birojā MI 9494

†

Pēc grūtām ciešanām š. g. 17. septembrī Dieva mierā aizgāja

MARIJA GAILIS, dzim. JĒGERS,

izvadīta no Toronto, Danforth — Main Funeral Home uz Pickering kapiem š. g. 19. sept. pl. 10.00

Pēc aizgājējas sēro

piederīgie Anglijā un Kanadā

VALTERS ZIEDIŅŠ

VALTERA ZIEDIŅA GRĀMATNĪCA

— VECĀKĀ UN PLAŠĀKĀ KANADĀ

NODAĻAS:

BRITISH COLUMBIA: Mrs. M. Ozolkalne, 460 E 6th Ave., Vancouver., B.C.

ALBERTA: Mr. M. Bērziņš, jun., 5833-54 Ave., Red Deer, Alta.

MANITOBA: Mr. P. Kamars, 383 Toronto Str., Winnipeg, Man.

ONTARIO: Mr. J. Dāvis, 49 Gladstone Ave., Hamilton, Ont.
Mr. L. Līdums, 27 Wiley St., St. Catharines, Ontario:
Mr. J. Augstkalns, 261 E Main Str., Welland, Ont.
Port-Arthuras latviešu ev.-lut. draudzes grāmatu galds, 66 College Str., Port-Arthur, Ont.

PĀRSTĀVNIECĪBA ASV: Mr. A. Kalnājs, 1521 N. Clybourn Ave., Chicago 10, Ill., USA.

Neviens no grāmatnīcas un nodaļu darbiniekiem nav bijuši profesionāli tirgotāji un tādi arī nekad nav vēlējušies būt, bet latviešu grāmatu, žurnālu un laikrakstu izplatīšanu trimdā atzīst par svarīgu pienākumu pret mūsu tautu.

VALTERS ZIEDIŅŠ,
218 Greenwood Ave., Toronto, Ont. Tel.: GL 8646

O.E.CARSON

LIMITED REALTORS

490 COLLEGE ST., TORONTO PR 3313

LATVIEŠU PĀRSTĀVIS

AUSEKLIS JANSONS MĀJAS OX 8016

BLOOR — DUNDAS 8 istabu mūra māja, cietkoka grīdas, eļļas apkure un divas virtuves. Iemaksa tikai $6.000.

DAVENPORT — BATHURST 6 istabu mūra māja, cietkoka grīdas, ūdens apkure, ar modernu virtuvi un vannas istabu. Pilna cena $16.400.

ST. JOHN'S RD. — JANE 6 istabu mūra māja, cietkoka grīdas, garāža, dārzs. Cena tikai $13.200.

COLLEGE — LANSDOWNE 9 ist. mūra māja, cietkoka grīdas, 2 virt. Ļoti laba izīrēšanai. Iem. $5.000, pilna cena $17.000

... Ja esat nodomājis iegādāties vai pārdot nekustamu īpašumu Toronto vai tās apkārtnē, kādēļ gan neapjautāties pie mums? ...

... Vislielākā nekustamo īpašumu izvēle Toronto.

... Palīdzība aizdevumu (morgage) sagādē... Pakalpojam iemaksu sagādei līdz $2.000....

Nesaistoši padomi un pakalpojumi katrā gadījumā un laikā.

KĀDĒĻ GAN NEPIEZVANĪT TŪLĪT???

OSVALDS INDZERS MĀJĀS HA 7881

I. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ

TORONTO NO 1953. GADA 9. - 11. OKTOBRIM

SVĒTKU NORISE:

PIEKTDIEN, 9. SEPT. plkst. 20.00 — **RAKSTNIEKU VAKARS** — Sv. Andreja baznīcas zālē (Jarvis and Carlton). Piedalās no ASV JĀNIS VESELIS; no Kanadas A. GAILĪTE, I. GREBZDE, M. KROŅLEJA, B. SENKĒVIČA, V. TOMA, I. VĪKSNA u. c. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem, sākot ar $0.50.

SESTDIEN, 10. OKT., plkst. 13.00 — **BASKETBOLA UN VOLEJBOLA SACĪKSTES** — Woodgreen Community Centre, 835 Queen Str., E. I Klīvlendas sporta kopas „Stars" : TLSK 2. vienība (sieviešu volejbols). II Klīvlendas sporta kopas „Stars" : Daugavas Vanagu Toronto Sporta kopa (vīriešu basketbols). Ieeja $1.—.

SESTDIEN, 10. OKT., plkst. 17.00 — **DZIESMU SVĒTKU KONCERTS** — Massey Hall, 178 Victoria Str. Piedalās: 8 koŗi, vairākas dziedātāju kopas un atsev. dziedātāji no Kanadas un Sav. Valstīm. Virsdiriģenti: J. NORVILIS, E. FREIMANE, J. CĪRULIS, V. LINDE. Soliste: KS. BRANTE. Pie ērģelēm: J. NORVILIS. Ieeja: $2.—, $1.50, $1.—.

SESTDIEN, 10. OKT., plkst. 20.00 — **DZIESMU SVĒTKU BALLE** — a) Royal York Hotelī, 100 Front Str. W. Spēlēs Stan Patton kapella 9 vīru sastāvā, kas koncertē CBC, Kasa Lomā u. c. Polonēzi vadīs deju skolotājs H. ŠVĀNEBACHS. b) Oak Room, Union stacijā (preti Royal York) lētas vakariņas, lētāki dzērieni, deju mūzika. Ieeja: kungiem $1.50, dāmām $1.25. Biļetes derīgas abās vietās. Galdiņi rezervējami abām zālēm.

SVĒTDIEN, 11. OKT., plkst. 11.00 — **TAUTISKO DEJU RĪTS** Piedalās deju kopas no Toronto, Hamiltonas u.c. Ieeja $1.—.

SVĒTDIEN, 11. OKT., plkst. 15.00 — **TEĀTRA IZRĀDE** Uzvedīs R. Blaumaņa lugu „Skroderdienas Silmačos" M. BĒRZIŅAS režijā. Dekorātors: P. KĀRKLIŅŠ Ieeja $2.—, $1.50, $1.—.

SVĒTDIEN, 11. OKT., plkst. 19.30 — **JAUNDARBU KONCERTS** Piedalās KS. BRANTE, V. LEINVĒBERE, E.TIMMERMANE, T. ĶENIŅŠ, vīru dubultkvartets KALVIS. Ieeja: $1.50, $1.00

SVĒTDIEN, 11. OKT. - visu dienu — PLAŠA LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU SAVIENĪBAS DARBU SKATE. Ieeja brīva.

VISI SVĒTDIENAS SARĪKOJUMI 62 CLAREMONT STR.

Bērniem (līdz 15 g. v.) puscenas.

RĪCĪBAS KOMITEJA

BIĻETES IEPRIEKŠĒJĀ PĀRDOŠANĀ:

PA PASTU kasieris P.BROKS, 66 Cowan Ave., Toronto, Ont.
LATVIJA AMERIKĀ kant., 123 Huron Str., Toronto, Ont.
„LOTUS" puķu veikalā, 854 Bathurst Str., Toronto, Ont.
M. ZITMANIS, Jewellery and Watch Co., 170 James Str. Hamilton, Ont.
„BALTIC STORE", 46 York Str., Hamilton, Ont.
P. DREIMANIS, 10 Kensington Ave., London, Ont.
P. VĪTOLS, Dr. General Delivery, St. Catharines, Ont.
E. SAKSS, 83 Louisa Str., St. Catherines, Ont.
E. PRIEDE, 4 Joseph Str., Brampton, Ont.
O. ZILKALNS, 6745 Cote Str., Luc Rd., Apt. 3, Montreal, P. Q.

Galdiņi svētku ballē rezervējami pie A. Maksiņa kundzes, 20 Kelvin Ave, Toronto, tel. HO 7618, un B. Rubesa kundzes, 225 Indian Rd., Toronto, tel.: MU 6807.

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas, reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708
TORONTO (552)

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.

202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus. Tel. RA 9632 un HU 8-7841

Dr. S. V. FEINMAN

251 CRAWFORD IELĀ

(Crawford un Dundas stūrī)

Tel. LL 5739

Pieņem no 1.30—3 un no 6—8 pp.

Diplomēts Vīnē

Ārsts Vīnes Universitātes klīnikā un Kanadas slimnīcās. Sirds, plaušu, gastro — arteroloģijas reumatisms, astma, sieviešu slimības.

Rentgena uzņēmumi

Runā vāciski un krieviski

Dr. JANIS REKAI

un

Dr. PAULS REKAI

Budapeštas Vispārējās Slimnīcas chirurģisko un iekšķīgo slimību nodaļu bijušie galvenie ārsti

219 St CLAIR Ave, W.
Toronto, Ont

Iepriekšēja telef. pieteikšanās:
RA 0237 — MI 2395 — PR 3675
Runā vāciski (522)

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūrī.

Zvanīt EM 8-9038, Toronto (168)

KLAVIERU BŪVĒTĀJS

A. KĻAVIŅŠ

skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieŗu pircējiem

TORONTO, 90 LONDON ST, Tel. KE 8609

Pastāvīgi krājumā lietotas klavieres (440)

J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni

PIEŅEM REMONTĀ FOTO APARĀTUS FILMAS ATTISTA UN KOPĒ

445 PAPE Ave, TORONTO

Tel. HA 3800

Dr. P. BĀRDIŅŠ

Pieņem slimniekus 740 SPADINA AVE, (pie Bloor) TORONTO no plkst. 5—7 pp. Pārējā laikā pēc vienošanās pa telefonu:

Kabinetā RA 7203, mājās KE 5628

Rentgens. Elektrokardiografs. Laborat. izmeklējumi — kabinetā.

Operācijas, dzemdības utt. — The Doctors Hospital un Western General — slimnīcās

DR. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Praktizējis Latvijā, Vācijā un Kanadā. Sniedz dzemdību palīdzību.

Slimniekus pieņem TORONTO, 404 DELAWARE AVE no 9—11 un no 5—7. Izņemot trešdienas. Toronto, tel. OL 1681.

Ar Harbord tramvaju līdz Halam ielai

Dr. B. DOBAI

465 BLOOR ST., W, TORONTO Tel. MI 8821

Speciālists iekšķīgās slimībās. RENTGENA UZŅĒMUMI

Runas stundas no pl. 10—12 rītā un no 3—7 pp.; uz vienošanos arī citā laikā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(LIETUVIETIS)

Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt MI 2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu

Runā vācu un slavu valodās

Tālivaldis Dangavs

BALSIS SAVANĀ

STĀSTS

VIII

„Ar parūku galvā es nu atsēdos uz bluķīša un sāku likt kukaiņus strīpā uz dēļa. Tad, salīdzinādams oriģinālus ar bildītēm grāmatā, es mēģināju noskaidrot kukaiņu zinātniskos nosaukumus.

Tā aizņemts, nemanīju, ka kapatazs iečīboja būdā, kaut ko ieraudzīja, apstājās, un tad atmuguriski izvilkās ārā.

Pie durvīm viņš jautāja:

„Vai seņors jau sirms?"

„Jā," es atbildēju nedomādams.

„Un pēc tam nomirs?"

„Jā."

„Un no rīta uzmodīsies?"

Apstiprinādams pamāju ar galvu.

Kapatazs nozuda, un es netraucēts turpināju pētniecību. Tā pagāja kāda stunda, un es jau tuvojos beigām, kad pārvaldnieka mājas virzienā izdzirdēju daudzas satrauktas, pat uzstājīgas balsis. Es tām nepiešķīru vērību un pētīju tālāk, kamēr beidzu. Kad kukaiņi un parūka atradās savās vietās, durvīs parādījās pārvaldnieks. Līdzi viņam pus būda pieskrēja ar dažādiem ļaudīm, kas visi skatījās tikai uz mani, kaut ko slēpdami aiz muguras.

Jautādams uzlūkoja pārvaldnieku.

Viņš uztraukts stāstīja:

„Ļaudis jūs ieskata par fantasmu."

Es smējos, ļocīdamies vai līdz zemei.

„Nesmejieties vis" otrs pārmeta. „Viņi gribēja, lai es atļauju jūs sadedzināt ar visu būdu un kukaiņiem."

„Viņi grib apdraudēt manu dzīvību?" es sāku uztraukties un steidzos paķert pistoli, ko vairs neizlaidu no rokām. „Kādas tiesības viņiem mani apvainot par spoku?" es kāpināju balsi. „Ja es esmu spoks, tad arī jūs tas esat, kapatazs un visi šie muļķi."

„Ir smagi pierādījumi pret jums," nu teica pārvaldnieks, pamezdams ar roku abiem peoniem, kas mani šeit atgādāja. Tie nu sāka guaraniski mani apriet kā divi kvekši, un pārvaldnieks to visu pārcēla spāniski:

„Braucot kamionā visi nobrīnījušies, ka jūs tik viegli svaidoties, it kā būtu bez miesas un kauliem. Divdesmit piecus gadus kamions gājis bez vainas, tad jūs iesēdušies un — darīts! Kad jumts jums esot uzmaucies virs kakla, jūs esot nesuši viesnīcnieku kā pa gaisu. Jūs esot ēduši barību trīs ar pus stundas, ko cits notiesājot piecās minūtēs, un suņi jums neesot tuvojušies. Bet naktī mučačai neesot nācis miegs un kaut kas šai licis virzīties pret jūsu istabu. Pa atslēgas caurumu viņa redzējusi, ka jūs visu nakti plātījušies ar rokām, uz galda sēdēdams, un sarunājušies jocīgā valodā ar nezin ko. Un kur tas redzēts, ka cilvēks varot izņemt žokļus no mutes!"

Manuels iemaisījās vidū, un pārvaldniekam vajadzēja apstāties. Saņēmis papildmateriālu, viņš turpināja:

„Un kad mute tukša, tad tur esot tikai viens zobs priekšā kā asinssūcējiem..."

Nu tulkotājam atkal bāzās virsū abi pavadoņi, vēl nerimuši un pārvaldnieks tik bēra:

„Ceļā jūs neko neesot ēduši, tik ūdeni laiduši. Viņi dzēruši ūdeni, bet no jums tas nācis ārā. Dažreiz jūsu izskats bijis tāds, ka pavadoņi jau gribējuši lapās laisties. Bet jūsu zirgs bijis tik slapjš, it kā akmeņu maisu būtu nesis."

Es sacēlos pret tādiem meliem, taču vēl tik daudz savaldījos, ka trīcēdamām lūpām un īsos vārdos varēju izstāstīt, kā viss tas bijis, un ienest gaismu lielā neskaidrībā. Taču tas maz ko līdzēja, jo tikai sūdzētājiem te bija teikšana. Un tagad nāca Manuela bezzobainās meitas kārta. Acīm redzami viss gāja uz visļaunāko.

„Un tagad?" pārvaldnieks jautāja. „Ko jūs varat atbildēt pret apsūdzību, ka jūs viņu esot aicinājuši gultā un, kad šī gājusi arī, pēc tam jūs to esot stūmuši prom? Nu, vai zināt!" viņš kļuva personīgs. „Kurš vīrietis tad nu sievieti prom grūž, ja tā akurāt nav veca paša sieva?"

„Mans kungs!" es ļoti apvainojies teicu, „lūdzu man neaizrādīt".

Otrs cirta pretim:

„Mans kungs! es te esmu pārvaldnieks."

Starpā ielaida savu kviecienu kapatazs:

„Peoni saka, ka fantasmas nevarot gulēt pie sievietes."

Un tad atkal Manuela meita. Tās vārdiem pakaļ pārvaldnieks:

„Un viņas meitu Manuelitu, ko vectēvs apsolījis bailēs, arī jūs neesot ņēmuši aiz rokas un veduši līdz, lai gan viņa stāvējusi un gaidījusi."

Otrreiz iekviecās kapatazs:

„Manuelitu viņš nedrīkst aiztikt! Rokas nost no Manuelitas!"

Pārvaldnieks nokliedzās:

„Klusu"! un pēc tam prokurora balsī pret mani:

„Izjājienā fantasmas neesot pakaļtaisījuši jūsu balsi, bet Manuela gan. Un tad jūs varot noņemt galvu, rokas, kājas, kļūstot piepeši sirms un kukaiņus ēdot. Ko nu jūs varat atbildēt?"

Bet kalpu pūznis kā izčamdītas lapsenes dūca būdā un aiz tās.

Es aizstāvējos:

„Pa savu brīvo laiku varu darīt, kas man tīk, ja tas nerunā pret likumu. Vai ir kur rakstīts, ka nevar kukaiņus vākt? Es savākšu simttūkstoš kukaiņu un pārdošu Ziemeļamerikā, saņemot vienu dolaru par četriem kukaiņiem."

„Tad jau izmāk 25.000 dolaru!" pārvaldnieks iesaucās negaidot.

„Par vienu dolaru žīdi Asunsionā maksā 20 guaraņi."

„Kuš, kuš!" pārvaldnieks sāka čukstēt. „Tādas lietas nav citiem jādzird. Parunāsim divātā."

Kaut gan kukaiņi nu nāca kā paša Eustākija sūtīti, es tomēr viss trīcēju pie miesas un dvēseles par apvainojumiem, par meliem, par manas cienījamās personas aizkaršanu... Un es teicu:

„Lūdzu man pievest zirgu. Tūdaļ došos uz Asunsionu pie direktora nokārtoties."

„Nē," pārvaldnieks neielaidās. Šī lieta jānokārto tepat, „un pagriezās runāt ar ļaudīm.

Tie ņurdēja un rūca, bet arī čiepstēja un murkšķēja vai bez apstājas. Varēja saprast, ka Eustākijs tos vēl nav pieveicis. Tad no pūļa izlēca kāda vecene ar reumatisma savilktiem kāju pirkstiem, gluži krunkaina un izkaltusi, pilnīgi jau bez krūtīm, īsiem matiem un bezkaunīgām acīm, tik mazām un žiglām kā Paragvajas pērtiķim.

Nekauņa piedāvājās:

„Man, kundziņ, tā padarīšana skaidra. Es pa īstam izdibināšu, vai viņš ir fantasma, vai nav."

Mondogas plaukšķinādami sauca:

„Jā, jā! Lai viņš guļ ar viņu! Lai pierāda, ka nav fantasma!"

Man kas karsts sakāpa līdz acīm. Sāku brēkt:

„Tā ir cilvēka tiesību aizskaršana! Tas is varas akts! Es griezīšos pie Apvienotām Nācijām! Hāgas šķīrējtiesā! . ."

„Ak tavu postu"! pārvaldnieks rokas vien noplātīja. „Ko līdi ārā! Vai neviļksies atpakaļ!" viņš nu niķni metās uz veceni, rokas kā spārnus izplētis, tā izdzīdams no būdas arī pārējos.

Redzēju, ka tie aizmugurē slēpuši rungas un mačetes.

„Tāda žagata! Tāda veca čība!" vēl sirdīdamies, viņš nu griezās pie manis. „Tikai jaunākām un glītākām es apsolīju veselu baķi vislabākā parka, ja kāda gulēs ar jums un..."

„Ko? Gulēs ar mani?" es gandrīz iekliedzos.

„Nesāciet nu atkal kliegt"! viņš ļoti mierīgi teica, tā nomierinādams arī mani. „Redziet, lai teļš būtu dzīvs un jaguārs arī paēdis, tad es kalpiem apsolījos jūs piedabūt, ē, nu... Kad jau skaista, var ar pagulēt un pierādīt. Kas tur nu!"

Es iesmējos kā pakutināts.

„Bet kā nu tā bez baznīcas, bez precēšanās..." man paspruka.

„Cilvēk!" pārsteigts iesaucās pārvaldnieks, „jums tak nav ne jausmas par Paragvajas republikas likumiem. Jo katru, ar ko saejies, vari atzīt par savu sievu, vai arī nelikties zinis ne par vienu. Ja ir bērni, tie dabū tēva un mātes uzvārdus, un lieta kārtībā. Ē, vai ir vēl kāda zeme tik brīva?" un nobeidza ar valsts himnas vārdiem: „Paraguayos, Republica o muerte!"

„Bet . . . vai tik būs jauna un skaista?" es noprasīju.

„Tikai jauna un skaista," pārvaldnieks apstiprināja. „Lūk, Manuelita!"

„To es negribu. Viņai būs bērns pēc astoņiem . . ."

„Nevar būt," viņš man neļāva izteikt līdb galam.

„Kā tad nevar būt, ka būs," strīdījos pretim. „Es labi zinu."

„Te nu bij!" pārvaldnieks atkal noplātīja rokas, gāja tad pie durvīm un teica kaut ko ļaudīm. Dzirdēju Manuela meitas kliegšanu un Manuelitas spiegšanu, jo māte bija ielaidusi nagus savas meitas matos. Abas šķīra Manuels rādamies:

„Liec mierā! Pirmam sievišķim bērns, vai pēdējam. Tam jau tak viņas ir."

„Tavu ķezu! Tavu ķezu!" pārvaldnieks murmināja pie sevis, kaut ko acīm meklēdams ārā. Tad viņš sauca:

„Hoakina!"

Durvīs parādījās paglīta meiča, drusku vecāka par Manuelitu.

„Nu?" pārvaldnieks gaidīja pierkrītošu atbildi.

„Vai šī nav Gumersindo meita?"

„Jā."

„Man nevajag. Viņai gaidāms pēc sešiem mēnešiem," es noskaitīju.

„Kā jūs to zināt? Un no kā?" viņš taujāja.

Šai brīdī mani sasniedza kapataza skatiens, un vīrs mirkšķināja acīm un kratīja ar galvu, lai viņu nenododu. Viņš nu bija sprukās, bija manās rokās kā vērsis pie valga. Tas varēja man noderēt, un tāpēc atbildēju:

„Es zinu."

„Tad sakiet jel! No kā?" viņš tielējās.

„Es zinu."

Pārlvaldnieks mēdīja paka]:

„Es zinu, es zinu... Ja zināt, kurai būs, tad pasakiet, kurai nebūs!"

„Es to nezinu."

„Ko tad lai dara?" pārvaldnieks vaidēja. „Ko nu lai dara!"

(Turpinājums sekos).

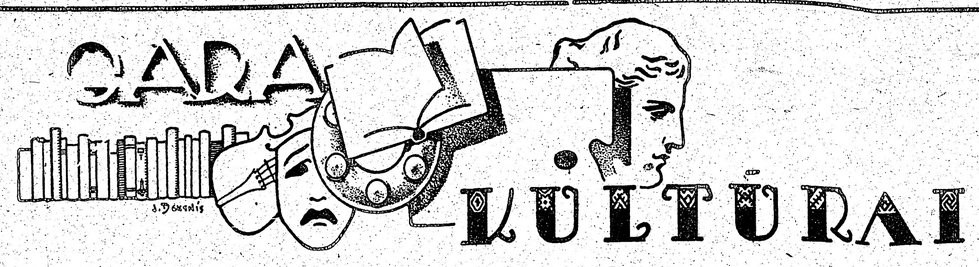

Prof. E. Biese

Iespaidi Minchenes valodnieku sanāksmē

No 2. - 4. sept. Minchenē universitātes telpās notika Vācijas indoeiropiešu valodu pētnieku sanāksme. Arī es biju aicināts tajā piedalīties. Piedalījās pēc uzaicinājuma arī daži zinātnieki no ārzemēm, un dalībnieku skaits nedaudz pārsniedza 100 personu.

Pirmais sanāksmes iespaids ir tas, ka par ide. salīdzināmo valodniecību interese Vācijā joprojām ir diezgan liela un pamazām atkal pieaug — ja arī ne tik daudz interesentu skaitliskā daudzuma, tad dziļuma un nopietnības ziņā. Var teikt, ka Vācija tagad atkal jau ieņem ide. valodu pētīšanas ziņā vienu no pirmajām vietām pasaulē. Kaut gan daudzu ievērojamu vecākās paaudzes valodnieku vairs nav šai saulē, ir izaugusi jauna paaudze, kam ir solidas zināšanas un nopietna darba prasme. Interese ir joprojām tikpat daudzpusīgas kā agrāk.

Arī jaunajai valodnieku paaudzei ir vispirms solidas grieķu un latīņu valodas zināšanas, un var redzēt, ka vecās klasiski —humānitārās izglītības tradicijas vienā vācu intelliģences daļā vēl arvienu dzīvas.

No senatnīgajām ide. valodām indoeiropeistu starpā liela ir interese par keltu valodām, un keltu, it īpaši senās un modernās īru valodas pratēji ir mācības spēku starpā gandrīz visās Vācijas universitātēs. Bet sevišķi plaša vienā valodnieku daļā ir interese par sanskrita valodu, resp. indoloģiju vispārīgi. Tāpat liela ir interese par senajām irāņu valodām, sevišķi Avestas valodu. Ar interesi par indoirāņu valodām saistās interese par plašākiem valodniecības un valodnieciskās kultūrvēstures jautājumiem. Izpaužas interese arī par ide. valodu vārdu krājumu, t.i. par ide. valodu leksikālajām problēmām, un šai vārdu krājumā novērojamām pārveidībām.

Sanāksmes referātos netika skarti ne sīkāki slavu vai baltu, nedz arī ģermāņu valodu jautājumi. Tomēr daži arī šo valodu pētnieki piedalījās sanāksmē, un no sarunām ar viņiem varēja gūt dažus iespaidus, kas nav bez intereses arī latviešu valodniekiem.

Jākonstatē, ka interese valodnieku aprindās par baltu valodām ir tomēr joprojām visai spēcīga. Populārākais šo valodu pētnieks pašlaik Rietumeiropā ir gandrīz jau 72 g. vecais prof. Dr. Ernsts Frenkelis (Fraenkel) Hamburgā. Pašlaik viņš veidojot lietuviešu valodas etimoloģisku vārdnīcu). Kā spilgts darbinieks šai nozarē beidzamajā laikā uzmanības centrā stipri vien izvirzījies poļu valodnieks Jānis Otrembskis. Pēc vecas tradicijas Vācijas universitātēs visvairāk tiek lasīta lietuviešu valoda, un tā arī citu tautu valodniekos ir joprojām stipri populāra. Tomēr arī latviešu valoda ir plaši pazīstama, ja arī ne tik dziļi kā lietuviešu. Valodnieki dažādās zemēs uzmanīgi seko katram rakstam par latviešu valodu, it īpaši tiem, kas nāk no pašu latviešu spalvas. **Endzelīna vārds pazīstams visā pasaulē.** Speciālisti pazīst arī viņa pēc kara iznākušos rakstus. Bet arī mūsu jaunāko valodnieku un valodnieču — Rūķes - Draviņas, Šturmas, Dr. Gātera — darbi tiek rūpīgi Eiropā lasīti un prātā paturēti. Tādēļ mūsu Eiropā un Amerikā esošo valodnieku pienākums, cik iespējams, strādāt mūsu dzimtās vai vispārīgi kādas ide. valodas pētīšanas laukā, un censties pēc iespējas savus rakstus iespiest kādā starptautiskās valodniecības žurnālā vai rakstu krājumā. Katrs šādā izdevumā ievietotais mūsu tautiešu vai tautietes raksts, it īpaši par latviešu valodu, ir ārkārtīgi svarīgs. Katram tādam rakstam bez tieši zinātniskās, ir arī sava nacionāli—politiska nozīme, un katrs mūsu valodas pētnieks ar katru tādu savu rakstu ir kā politisks cīnītājs par latvju tautu un visu Latviju.

ATBALSTĪSIM K. MĪLENBACHA UN J. ENDZELĪNA LATVIEŠU VĀRDNĪCAS IZDOŠANU

Trimdas gadu skaitam pieaugot, arvien vairāk izbāl mūsu priekšstati par Latviju, valīgākas kļūst saites, kas sien ar dzimto zemi un tautu. Lai laiks un svešuma iespaidi kā palu ūdeņi mūs neaizskalotu un neizšķīdinātu pasaules tautu jūrā, ir jārod stingri pamati. Šādi pamati ir laba savas dzimtenes un kultūras pazīšana un dziedras latviešu valodas saglabāšana. Ar prieku redzam, ka mums ir dota iespēja, pavērts ceļš pie avotiem, kur stiprināties nacionālā apziņā: tiek izdota Latvju Enciklopēdija, Latviešu tautas dziesmas un K. Mīlenbacha un J. Endzelīna Latviešu valodas vārdnīcas 2. izdevums. Nu atliek tikai jautājums cik atsaucīgi mēs būsim, atbalstot šos pasākumus. Novērojumi rāda, ka atsaucība ir samērā maza, ir lielas grūtības, lai darbu varētu pabeigt. Ne vārdos, bet darbos apliecināsim apņemšanos cīnīties par savas tautas pastāvēšanu. Šai cīņā jāiesaistās ikvienam trimdiniekam. Tikai spēcīgi individi rada spēcīgu tautu. Pastiprinoties svešu valodu ietekmei, latviešu valoda trimdā arvien vairāk zaudē savu kādreizējo dzidrumu un tīrību. Šī ietekme vājina mūsu valodas apziņu, samazina vārdu krājumu un izteiksmes bagātību. Lai rastu spēku avotu daiļskanīgas un bagātas latviešu valodas saglabāšanai, Čikāgas Baltu Filologu kopa ir sākusi izdot K. Mīlenbacha un J. Endzelīna Latviešu valodas vārdnīcas 2. izdevumu. Šiem filologiem ir liela uzņēmība, darba griba un ideālisms, bet ar to vien nepietiek — ir vajadzīgi arī līdzekļi. Šos līdzekļus mēs varam sagādāt, kļūstot par Latviešu valodas vārdnīcas abonentiem. Viss darbs aptvers vairāk kā 30 dubultburtnīcas resp. apmēram 500 lpp. Ir iznākušas jau 3 dubultburtnīcas, bet mazā abonentu skaita dēļ, ja to neizdosies pacelt, iespējams, ka iesāktais darbs apstāsies.

LNAK Kultūras un Izglītības nozare aicina ikvienu latviešu ģimeni, organizāciju, skolu un bibliotēku kļūt par Latviešu valodas vārdnīcas abonentu. Kronvaldu Atis kādreiz teica, ka valoda ir tautas kauli un asinis. Tā ir dvēseles laipa, kas ikvienu tautas locekli vieno ar dzimto zemi un savu tautu.

Pieteikumi un iemaksas sūtāmas tikai Čikāgas Baltu Filologu kopas priekšniekam Aleksim Kalniņam vai kasierei Austrai Ozoliņai: 1635 N. Orchard St., Chicago 14, USA, (kopīga adrese). Kanadā dubultburtnīcas (160 lpp.) cena — $1.60. 1. sējuma — $9.00 (5 dubultburtnīcas $8.00 plūs iesējums $1.00).

Pieteicot abonementu, nepieciešamas šādas ziņas: 1) pilns kristīts vārds un uzvārds, 2) adrese (skaidri salasāma), 3) kādā veidā vēlas vārdnīcu saņemt (atsevišķas dubultburtnīcas brošēta vai nebrošētas, vai arī ik 5 dubultburtnīcas iesietas vienā sējumā, 4) cik eks. un kurai (-ām) dubultburtnīcai (-ām) iemaksa domāta.

LNAK Kult. un Izgl. nozare

KULTŪRAS KRONIKA

Ceļā uz Šveici Zenta Mauriņa bija apstājusies Lundā, kur runāja par tematu Vietuļais cilvēks. Neraugoties uz karsto laiku un darba dienu, sarīkojuma zālē bija pilna klausītāju. Savas runas pamatā Mauriņa lika J. Poruka vārdus — Mēs visi esam vainīgi pie visa.

o

Šai gadā Ītona auditorijā notiks pieci ievērojami koncerti: 22. oktobrī dziedās Metropolitena operas mecosoprāns Blanša Tebona 12. novembrī tās pašas operas soprāns Licia Albanese, 4. janvārī spēlēs pianists Aleksandrs Brailovskis, bet 25. martā uzstāsies slavenais zviedru tenors Jusijs Bjērlings. 26. oktobrī Toronto sieviešu mūzikas klubs rīko Metropolitena operas basa Cezares Siepi koncertu.

Kanadas nacionālā baleta pirmā izrāde ASV šajā sezonā notiks Bafolo, tad Detroitā, Milvokijā, Minneapolē, Spokenā un Siatlā. Otra profesionālā karaliskā Vinipegas baleta trupa Gventes Loidas vadībā decembrī Nujorkā uzstāsies televizijā, pēc tam sekos piecu nedēļu turneja pa ASV, bet pēc tam trupa dosies uz Eiropu.

Zinaida Lazda

MĒNESS NAKTĪ

Mēness jaunavas upēs ūdeni smej,
Apstaigā avotus, apstaigā jūras,
Naktis garas ir diezgan.
Zvaigznes nobāl un pazūd baltajā gaismā,
Kad tās nesieniem plecos debesīs ceļas,
Ūdeni palaistīdamas.
Nolīst sudraba šalkis pār nepļautām pļavām,
Nolīst pār apsi, trīcošu kalnā pie krāsmatu gruvām.
Kur reiz bijusi māja.
Zemes dzīvība it kā stājusies pukstēt,
Neklaigā pusnakšu putni, ne zvēraras lodā:
Mitekļu neredz.
Mēness jaunavas augstu pār ēnaino zemi
Lieli vēju palagi plīvaini aiznes
Tālajos gaisos.

JAU CEturto GADU

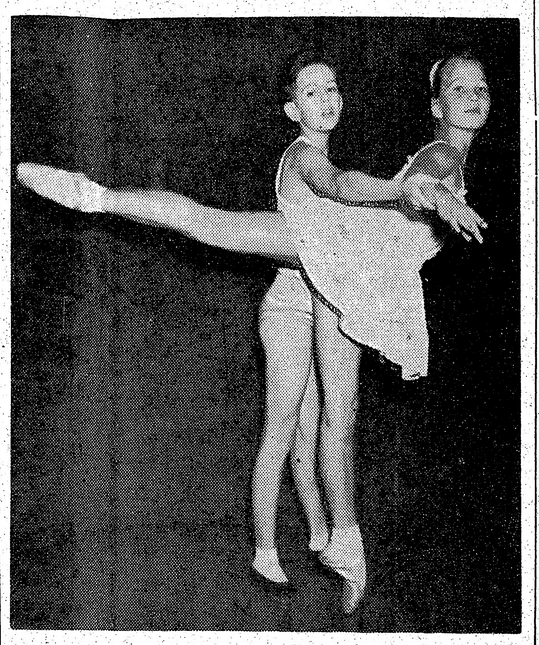

Veras Keišs latviešu baleta skolas audzēkne Gundega Karole un Uldis Broks, gatavojas otram audzēkņu vakaram, vairākas reizes nedēļē izdara līdzsvara un kavalieŗa stājas vingrinājumus.
Broka uzņ.

Kaut gan vasaras laikā latviešu kultūrālie iestādījumi uz laiku savu darbību pārtrauca, pirmā latviešu baleta skola Toronto, kuŗu vada Vera Keiša, darbību turpinājusi arī „klusajā laikā". Visekmīgāk vasaru izmantojuši Margarieta Rozentāle, Ilona Lappo, Gundega Karole un Uldis Broks, kas arī jūtami progresējuši un pirmās trīs audzēknes sākušas treniņus uz pirsktgaliem, kas ir katra audzēkņa ilgas. Veras Keišas baleta skola, kas tagad uzsāk ceturto mācības gadu, pārvarējusi pirmo grūtāko posmu. Skolā nostabilizējies audzēkņu skaits, un interese par baletu sabiedrībā ar katru gadu pieaug. Šogad nākuši klāt 12 jauni audzēkņi Kāda latviešu ģimene pārcēlusies pat no Sadberijas uz Toronto, lai meita varētu mācīties latviešu baleta skolā. Savas meitas pieteikuši arī Benjāmiņa kundze un red. M. Čulītis. Skolā pašreiz mācās 32 audzēkņi, kuŗi sākuši gatavoties otram atkārtotam baleta vakaram 18. oktobrī Toronto un pēc tam Hamiltonā. Skolā pieteikušies arī kanadiešu bērni, bet tiem organizēs atsevišķu grupu. Kad latviešu baleta skolas līmenis būs sasniedzis vajadzīgo gatavību, skola Toronto tiks atklāta oficiāli. Līdztekus savai studijai, kuŗā valda stingra disciplīna, V. Keiša saistījusies arī ar kādu kanadiešu skolu, kuŗā pasniedz baleta stundas krietnam pulciņam skolas bērnu, bet ar skolas bērnu izlaidību V. Keiša nav apmierināta, jo par disciplīnas ievērošanu neēsot ko domāt. Tas paidagogam ne tikai laupa prieku strādāt, bet tādos apstākļos nav arī cerība izaudzināt lietas kokus un balets der vienīgi kā līdzeklis, lai izlabotu ķermeņa defektus.

Mercs iegūst 5 pirmās godalgas

Mākslas amatniecība Kanadas Nacionālā Izstādē

Šī gada Kanadas Nacionālā Izstāde, kas šogad atzīmēja savu 75 gadu jubileju, bija sevišķi plaša.

Katru gadu izstādē parādītas arī visdažādākās daiļamatniecības nozares. Tur reprezentējas visdažādākās tautības, rādot savu īpato tautas mākslu. Visplašākās daiļamatniecības nozarēs parasti ir ādas izstrādājumiem, keramikai, dārgmetāliem, kokam un audumiem. Mākslinieka H. Merca vērtējumā viena no vislabākām daiļamatniecības nozarēm izstādē bija keramika, īpaši no Kvebekas provinces. Tas pa daļai izskaidrojams ar Kvebekas provinces valdības atbalstu daiļamatniecībai, īpaši keramikai. Kvebekas province pārējai Kanadai ir priekšā arī ar metalla izstrādājumu kvalitāti, bet vājāki ir koka daiļamatniecības ražojumi.

Mākslinieks H. Mercs jau Latvijā, sekojot Cīrulim, Brastiņam un citiem, ar visu sirdi bija pievērsies daiļamatniecībai, gan kā aktīvs daiļamatnieks, gan arī kā organizātors un paidagogs. H. Mercs ir beidzis Latvijas Mākslas Akadēmiju kā skulptors un papildinājies arī Drēzdenes Akadēmijā.

H. Mercs latviešu daiļamatniecības izstrādājumus Kanadas Nacionālā izstādē jau vairākus gadus no vietas reprezentē ar labiem panākumiem un arvien ir izpelnījies pirmās godalgas koka izstrādājumu nozarē. Koka izstrādājumu nozare iedalīta piecos nozarojumos: reljefie griezumi, ornamentika, trīs dimensiju, abstraktie un praktiski lietojamie priekšmeti.

Mākslinieks šogad piedalījās visos piecos nozarojumos ar vienu darbu, visi godalgoti ar pirmo godalgu. Godalgošanas komisijā darbojas divi mākslinieki, viens lietpratējs daiļamatnieks un divas dāmas. Godalgošanas komisija, vērtējot darbus, autoru vārdus nezina. Vērtējot vērību piešķir zīmējumam, par ko augstākais punktu skaits ir 30, amatnieciskai apdarei — 50 punktu, materiāla piemērotībai — 10 punktu, un kopiespaidam — 10 punktu. Tātad vērtējuma augstākā kopsumma var būt 100 punktu, ko parasti nevienam nepiešķir.

H. Mercs bija izstādījis koka baznīcas šķīvi ar kļavu lapu rotājumu un Kanadas anglikāņu baznīcas krusta zīmi vidū, kas reljefa griezuma nodaļā ieguva 96 punktus un pirmo godalgu. Otrs baznīcas šķīvis bija ornamentālā griezuma nodaļā, rotāts ar latviešu latvisko saulītes ornamentu, tāpat 96 punktus. Latviskais svečturis — trijdimensiju nodaļā — 89 punktus, īpatnējs ozola kausiņš ar saules zirdziņa galvas rokturi, pērļu un dārglietu novietošanai 96 punktus. Visaugstāko novērtējumu bija dabūjusi Kanadas bērzā izstrādātā paplāte abstraktā nodaļā — 98 punktus. Par visiem darbiem, kā jau teikts, piešķirta pirmā godalga. Tiešām jauks panākums.

Interesanti atzīmēt, ka visvairāk punktu zaudēts priekšmetos ar visspilgtāk izteiktu nacionālo elementu, kā svečturis, kuŗa zīmējums novērtēts zemāk nekā citu priekšmetu.

Publikas interese pēc H. Merca novērojumiem par lietišķo mākslu ir maza un paviršа. Tā vienmēr neprot atšķirt mazvērtīgo no vērtīgā. Kā kuriozums jāatzīmē divu skatītāju saruna, kas, apskatot godalgotos darbus, brīnījās, kāpēc pirmo godalgu dabūjis šķīvis, bet jaukais zirdziņš ar mucu, košās krāsās, nav godalgots, secinājums: „Nu laikam tāpēc, ka šķīvis domāts baznīcai."

H. Mercs savā darbnīcā.
J. Kreiļa uzņ.

H. Mercs diezgan daudz pasūtinājumu saņem no baznīcām, kas pieprasa baznīcas šķīvjus, svečturus un skulptūras. Interesanti veidotu svečturi mākslinieks pašreiz veido kādai baznīcai; tās zīmējumu pamatā anglikāņu krusts, bet ornamenti latviski. Kāda skulptūra — Kristus tēls no tālienes tiek gatavota kādai citai baznīcai.

„Dažreiz," stāsta mākslinieks, „priekšmets iepatīkas tad, kad izskaidro ideju." Piemēram, kāds mācītājs interesējies, ko nozīmē zvanveidīgie karuļi pie svečturа. Kad H. Mercs paskaidrojis, ka svece, dodot gaismu, ir nemitīgā kustībā un karuļi, savukārt reaģējot uz vēja pūsmām un skaņu viļņiem, ir mūžīgās dzīvības simbols, mācītājs bijis ļoti apmierināts, un arī viņa acīs svečturis ieguvis daudz lielāku vērtību.

Uz jautājumu, kam tad īsti viņa sirds pieder, H. Mercs atbild — „visvairāk tomēr skulptūrai. Ja man līdz šim nebija pietiekami daudz laika, kaut gan nekad nebiju to atstājis pilnīgi novārtā, tad tagad domāju šai mākslas nozarei vairāk pievērsties, jo tā man spirdzina garu."

Z.

ŠARMANTĀ ŠIRERE

Moira Širere, kuŗa atzīta par vistofogēniskāko dejotāju filmai, nesen parakstījusi līgumu ar Anglijas filmmagnātu Kordu uz vienu gadu par pusmiljonu dolaru. Režisori atklājuši, ka šai sarkanmatainajai dejotājai piemīt īpats šarms, kā arī respektējamas aktrises, dotības, un viņa saistīta jau 1954. gada Edinburgas Šekspīra festivālam Titanias lomai. Pretspēlētājs būs pazistamais angļu dejotājs Rob. Helpmanis Oberona lomā.

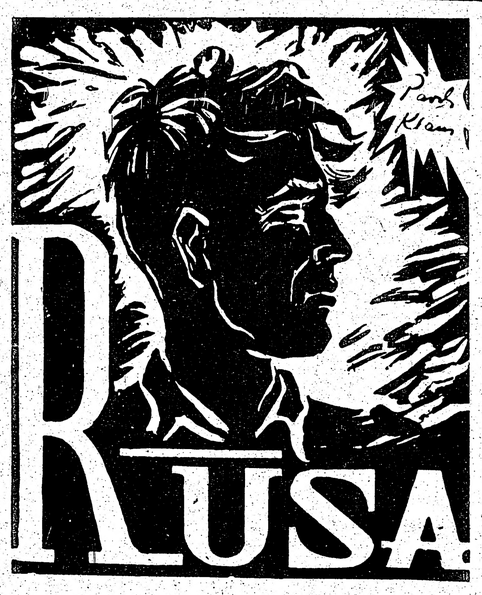

PĀVILS KLĀNS

ROMĀNS - REPORTĀŽA

36. turpinājums

Eriks svēra, analizēja, kopoja, šķiroja apstākļus un izredzes un nebeidzamos dialogos pārbaudīja savu sirdsapziņu. Viss viņā sauca uz darbošanos, kaut arī taisni šajā brīdī, varbūt, visdabiskāk būtu bijis rūpēties pašam par savu fizisko drošību. Domās viņš uzskaitīja visus tos kritiskos, dažreiz ar dzīvības briesmām saistītos brīžus, kuŗus bija pārlaidis, tomēr palikdams sveiks un vesels. Un tad tagad, — tagad lai viņa laimes zvaigzne apdzistu? Viņam likās, ka arī šis pārbaudījums ir tādēļ, lai to pārvarētu.

„Tu kļūsti arvien dīvaināks," Žanīna nogrozīja galvu. „Tu tik bieži nokāp ielejā, lai pēc tam meklētu jaunas galotnes."

Eriks pasmaidīja, noslēpdams savu gandarījumu. Viņš bija pārģērbies, rūpīgi izmeklējis un pieskaņojis kreklam aproču podziņas, vairākkārt pārsējis kaklasaites mezglu, lai tas neizskatītos pārāk liels, iesmaržojis cimdus un rūpīgi notīrījis putekļus no platmales. Tik rūpīgi viņš sen par sevi nebija domājis, un Žanīnai tas nepalika neievērots.

„Tu dodies projām?" viņa drusku izbrīnēta jautāja.

„Jā. Es gribētu paveikt visu, kas man vēl darāms, lai tad varētu doties ārā no šīs liesmu un drupu elles."

Viņi abi blakus piegāja pie loga un lūkojās saulainajā ainavā. Vēl kāds mēnesis — un tad sēru vītoliem pie ezera sāks mesties pumpuri. Vēl kāds mēnesis — un tad varbūt šajās ielās, kas šur un tur jau bija aizbarikadētas, brauks krievu tanki. Vēl kāds mēnesis, varbūt, — pavisam nedaudzas nedēļas...

„Tas būs briesmīgi," teica Eriks.

„Kas?

„Kad ielās norisināsies cīņas. Es to negribētu pieredzēt."

Žanīna nodrebēja kā no pēkšņiem sala drebuļiem. „Pasteidzies," viņa teica. „Man ir tik grūta sirds."

Gandrīz ar dievināšanu Eriks uzlūkoja viņas profilu ar taisno degunu un uz pieres sakritušajiem matiem. Viņa bija pilna aizturētu dzīves alku, nepacietīga no ilgām reiz piedzīvot šīs neizturamās vārgšanas beigas, dažreiz it kā noreibusi pati no savām iedomām par kādu citu, — protams, — daudz skaistāku, pilnīgāku nākotni. Tādu viņš Žanīnu mīlēja. Viņas māku sajust dzīves pareizo, nesaindēto gaumi. **Viņas nojautu izvēlēties īsto** ceļu, atšķirt mazsvarīgo un emocionālo no lielajām, nozīmīgajām reālitātēm.

Viņš viegli pieskārās lūpām viņas vaigam un izgāja.

o

Bertils Lunds jau sēdēja Hotel Esplanade vestibilā un, kā parasts, cigareti pirkstos grozīdams, gaidīja, līdz kaklam dziļā sēdeklī iegrimis. Drusku izbrīnēts viņš sacēla uzacis pierē, Erika priecīgo, plato smaidu ieraudzījis.

„Tas ir pēdējais sveiciens, kas man vispār vairs nododams," Eriks bez ievada sacīja, viņam blakus apmezdamies. „Ir laiks pazust no šejienes. Dažu miljonu vāciešu evakuācija no Berlīnes ar Gebelsa svētību vēl nenozīmē, ka tas izdosies arī nabaga ārzemniekiem."

„Vai tu negribi doties uz Zviedriju?" pēkšņi jautāja Bertils. Nekad agrāk viņi par to nebija runājuši. Šis priekšlikums nāca kā gaidīts, bet nesagaidīts draudzības apliecinājums. Eriks bija tīši sargājies pat no mēģinājuma šādu ierosinājumu izprovocēt.

Viņš, rezignēti un spēji sadrūmis, noraidīdams papurināja galvu.

„Kāpēc ne?" Bertils ieinteresēts saslējās. „Cik man zināms — ja pret kādu no taviem tautiešiem pie mums ir aizspriedumi, tad pret tādiem, kas simpatizē nacionālsociālistiem."

„Un kāda tev garantija, ka es tāds neesmu?" Eriks ar rūgtu izsmieklu atjautāja. „Lūk, lasi!"

Viņš atvilka sava plānā ziemišķādas portfeļa rāvējslēdzi un izvilka dažas salocītas manuskripta lapas. Tajās bija saraksts ar 50, varbūt 60 vārdiem.

„Lūk," viņš sacīja, pielikdams pirkstu savam vārdam. „Viņi Zviedrijā zina labāk par mani pašu, kas es esmu. Šis ir nevēlamu ārzemnieku saraksts. Kollaborantu un nacionālsociālistu līdzskrējēju atestāts. Nabadzības apliecība vieniem un brīdinājums otriem."

„Tas ir skandals!" Bertils Lunds pietvīka. „Ja es tevi nepazītu! Tā ir denunciācija, pēdējās pakāpes nekrietnība..."

„Nesaki tā," Eriks salocīja manuskriptu," es pārāk daudz esmu eksponējies vācu okupācijas laikā. Tie ir augļi. Man nav un nebija iespējas paskaidrot visiem zināmajiem un nezināmajiem nelabvēļiem savus īstos uzskatus un savas rīcības iemeslus. Šī, tā sakot, ir cūcība, kas balstās uz loģikas kļūdu. Un pasauli, kā zināms, nevar izmācīt."

Bertilam Lundam nepatika šī pasīvā padošanās.

„Un tu esi pārliecināts par dokumenta autentiskumu? Un tu nemēģināsi protestēt? Meklēt vainīgos? Rehabilitēt sevi?"

„Nē," Eriks noraidīdams pamāja galvu. „Saraksts ir īsts. Un es savus laudis pazīstu. Taisnošanās saceltu vēl lielākus putekļus. Tas sarūgtinātu manu dzīvi tavā brīvajā zemē. Tas mani piespiestu uz atklātību, kam vēl nav pienācis īstais brīdis. Mans ceļš, droši vien, vedīs uz rietumiem. Varbūt es vēl varēšu būt noderīgs. Bet, kā jau teicu, šodien šis ir mans pēdējais apmeklējums pie tevis. Līdz kara beigām es tevi vairs neapgrūtināšu, es tikai gribu pielikt punktu visai šai lietai, kuŗā tu man biji palīdzīgs!"

Viņš runāja steidzīgi, it kā vēlēdamies pēc iespējas drīzāk tikt pāri šim sarunas posmam, kas viņu iespieda tik grūti panesamā aizstāvēšanās un izskaidrošanās pozicijā. Viņš aizsmēķēja un pārmeta kājas vienu pār otru, nevērīgi paskatījās raibajā, nervozi kustīgajā publikā un strupi izmeta: „Runāsimi par kaut ko citu, tie ir nieki, ko nav vērts pieminēt; kaut es nekur citur tik labprāt neapmestos kā Stokholmā."

„Saki," Bertils aplūkoja savas smalkās rokas kontūras. „Kāpēc tu visu to darīji un dari vēl tagad, ja tavos tautiešos tas nerod ne izpratni, ne akceptu?"

Eriks paraustīja plecus, nebūdams sajūsmināts par zviedra neatlaidību. Viņš atbildēja tikai pēc brīža, manāmi saspīlēts un kādu Bertilam nesaprotamu savilņojumu slēpdams:

„Tāpēc, ka tas, vispirms, ir visai dabiski un loģiski, un otrkārt — man ir tādas iespējas, kādu citiem nav. Ja es tās neizmantošu, man katrreiz pārmetīs. Par gluži emocionāliem momentiem es te nemaz negribu runāt."

„Kāpēc?"

„Lai tev neliktos, ka šajā revolūcionārajā pasaulē ir viens partizāns vairāk. Rietumu dekadentā skepse, kā zināms, ir visai dzēlīga, ja tai jāsaduŗas ar sentimentu."

Pēkšņi viņš apklusa, kādas nelāgas domas satricināts.

„Paklausies," viņš spēji pievērsās Bertilam, „tu taču nedomā, ka es..."

Bertils, acis nepacēlis, nopietni turpināja aplūkot savus nagus.

„Runa nav par to, ko domāju es," viņš pēc īsa mirkļa atteica. „Bet par to, kādu iespaidu tas rada vispār. Tu sapratīsi — man pašam nav ne savas lidmašīnas, ne iespējas nodrošināt savas bagāžas neaizskaramību..."

Eriks ar mokām savaldījās, lai apvainojuma dusmās nesabojātu situāciju. Viņš drusku nobālēja un kādas sekundes mēmī uzlūkoja Bertila augsto, balto pieri un matu saknes, nespēdams ieskatīties viņa acīs, kas tā kā tā bija nolaistas un tikko manāmi savilktas, it kā nelielas sāpes vai drusku par spilgtu gaismu pārvarot.

„Vārdu sakot — var palikt iespaids," Eriks sacīja, „it kā man no šī riska būtu kāds materiāls labums? It kā es varbūt nosmeļu visu krējumu kā starpnieks, iekām laižu savas labās un sliktās vēstis tālāk? Vai tā tu domā?"

(Turpinājums sekos).

V. PALMA

Sniedzu pakalpojumus latviešu valodā

MĀJU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS LIETĀS

Tel. RI 3670 līdz plkst. 8.30 pr. p., pārējā laikā HU 9-7848

Piedāvāju:

MĀJAS TORONTO VISDAŽĀDĀKOS PILSĒTAS RAJONOS PLAŠĀ IZVĒLĒ: DZĪVOJAMĀS MĀJAS, RŪPNIECĪBAS UZŅĒMUMUS, VEIKAL u. t. t.

LAUKU ĪPAŠUMUS TORONTO TUVĀKĀ UN TĀLĀKĀ APKĀRTNĒ. NESAISTOŠA LAUKU MĀJU APBŪVES GABALU APSKATE IK SVĒTDIENAS. JA DARĪJUMUS IZDARA PIE MANIS, PALĪDZU

AIZDEVUMU SAGĀDĒ NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS IEMAKSĀM PAR 3% G. UZ 2 GADIEM

Aizdevums līdz $500.00 bez proc. — uz 3 gadiem

M. J. CAMPBELL & Co REAL ESTATE Members of Toronto Real Estate Board

81 ERSKIN AVE, TORONTO

UZMANĪBU, TAUTIEŠI! UZMANĪBU, TAUTIEŠI!

NEPALAIDIET GARĀM LATVIEŠU KULTŪRAS NEDĒĻU LIELO ATKLĀŠANAS

KONCERTU

SESTDIEN, 26. SEPTEMBRĪ, PLKST 8,00 VAKARĀ LIELAJĀ ĪTONA AUDITORIJĀ

Koncertā piedalās: baletdejotāji Irēne APINE, Juris GOTŠALKS, baritons Pēteris GEISTAUTS, lietuviešu operdziedātājas T. MOTEKAITENE, A. KALVAITE, koris, tautisko deju trupa un igauņu ritmoplastikas grupa. PROGRAMMĀ OPERU ĀRIJAS UN DUETI

Biļešu cenas: $2.—, $1.50 un $1.00.

Iepriekš pārdošana 123 Huron St., laikr. LATVIJA AMERIKĀ kantorī Beržinska veikalā, Dundas un Lakeview stūrī un Ītona auditorijas kasē.

Baltiešu Sporta Federācijas sarīkojums LNAK protektorātā

ERNAS OŠIŅAS-BĒRZIŅAS

LATVIJAS NACIONĀLĀS OPERAS BALETSKOLAS PAIDAGOGES

(MEMBER OF CANADIAN DANCE TEACHERS ASSOC.)

BALETA STUDIJA

Toronto, sv. Andreja baznīcas zālē

MĀCĪBAS SĀKUŠĀS 14. SEPTEMBRĪ

TURPINA JAUNU AUDZĒKŅU PIEŅEMŠANU

Privātā adrese: 100 GLENDALE AVE (HIGH PARK), TEL.: KE 6484

ST. CATHARINES IGAUŅU BIEDRĪBA

sarīko š. g. 3. oktobrī, plkst. 19.30,

QUEENSWAY HOTEĻA GREZNAJĀ SPOGUĻU ZĀLĒ

(ieeja no Division ielas)

DEJU VAKARU

PIE LABA ORĶESTRA SKAŅĀM ar vispusīgu jautrību.

Visi latvieši mīļi gaidīti. Vakara tērpi nav obligāti.

Ieeja $1.25 no personas. St. Catharines Igauņu b-ba.

GREGORY CHARLAP

B.A.M.Sc., M.C.L.

ADVOCATE, BARRISTER and SOLICITOR

Biedrs pie augstākās tiesas, runā vācu un slavu valodas.

University Tower Bldg., 660 St. Catharine St. W., Room 604,

Birojā UN 6-8791 MONTREAL, P.Q. Mājās AT 1858

JAUTĀJUMI, KĀDUS PARASTI UZDOD ASV PAVALSTNIECĪBAS PIEPRASĪTĀJIEM UN KANADAS PAVALSTNIECĪBAS IEGŪŠANAS NOSACĪJUMI

Mag. iur. J. APERĀNA un mag. oec. V. KAĻIŅA apcerējumus — sniegs

Rokas grāmata un pilnīgs kalendārs latviešiem Sav. Valstīs un Kanadā

1954. gadam

Redaktori: ASV Dr. J. VOLMĀRS un J. KADILIS
Kanadā mag. iur. A. SVENNE

Bez tam saturā: Kalendārijs ar pielikumiem, ASV un Kanadas pasta tarifi, adreses ● J. Kadilis, Kā financēt studijas ● Mag. iur. S. Bērziņa, Strādnieku apdrošināšanas likumi nelaimes gadījumiem (Workmen's Compensation Insurance, Liability Insurance) ● Dr. J. Volmārs, Par bezdarba apdrošinājumu un pabalstiem ASV ● Mag. iur. A. Svenne, Par bezdarba apdrošinājumu un pabalstiem Kanadā ● Dr. J. Volmārs, Bankas un banku pakalpojumi ● Mag. iur. K. Vanags, Mantošanas lietas ASV ● Mag. iur. J. Jakāns, Mantošanas lietas Kanadā ● Agr. Ad. Eglītis, Latviešu pieretošanas lietas Kanadā ● Agr. J. Lejiņš, dze un kalkulācijas ASV lauksaimniecībā ● Agr. J. Lejiņš, Lauksaimniecība Kanadā ● Dr. J. Volmārs, Iestādes, kas sniedz palīdzību ● Zv. adv. (Attorney at Law) J. Kalniņš, Kādi dokumenti vajadzīgi ceļojot uz ārzemēm.

IZNĀKS OKTOBRA SĀKUMĀ. Cena $1.50.

IEPRIEKŠ PASŪTINOT TIEŠI APGĀDĀ, JŪS GRĀMATU SAŅEMSIT TŪLIŅ PĒC IZNĀKŠANAS, UN PASTA IZDEVUMI NAV JĀMAKSĀ

J. KADIĻA APGĀDS

620 W. 189 St., New York 33, N. Y., USA

SPORTS

A. BERGVALDS — 4027 PUNKTI

Šogad visā pasaulē notiek J. Dimzas piemiņas balvas izcīņa desmitcīņā. Ne jau velti desmitcīņas uzvarētāju sportā dēvē par atlētu atlētu, jo desmitcīņa prasa labi sagatavotu vieglatlētu ne tikai vienā vai dažās disciplīnās, bet gan veselās desmit. Tās ir arī iemesls, ka desmitcīņās piedalās niecīgs sportistu skaits. J. Dimzas balvas izcīņā Toronto piedalījās tikai viens dalībnieks — Ansis Bergvalds, kurš kopsummā sasniedza 4027 punktus, labojot pašam piederošo Kanadas latviešu rekordu.

Bergvalda stiprā puse ir mešanas disciplīnas, bet ne tā viņam veicās ar skriešanu.

Tehniskie rezultāti:

100 m — 12,6 sek.; lode — 12,49 m; tāllēkšana — 5,61 m; augstlēkšana — 1,70 m; 400 m — 61,2 sek.; 110 barjērskr. — 20,7 sek.; disks — 41,48 m; kārtslēkšana — 2,96 m; šķēps — 46,97 m; 1500 m — 5:28,6 min.

V. ĀDMINE — 1612 PUNKTU PIECCĪŅĀ

Pirmoreiz Kanadas latviešiem notika pieccīņa vieglatlētikā sievietēm. Sacensībās piedalījās Ādmine un Avotiņa. Sniegumus aprēķinot pēc Dekšenieka tabulām, Ādmine sasniedza 1612 punktus un Avotiņa 1034 punktus.

Ādmines sasniegums ir Kanadas latviešu pirmrekords.

Techniskie rezultāti:

200 m — Ādmine 31,0 sek.; Avotiņa 33,2 sek.

80 m barjēskr. — Ādmine 16,4 sek., Avotiņa 17,6 sek.

Augstlēkšana — Ādmine 1,30 m, Avotiņa 1,25 m.

Tāllēkšana — Ādmine 4,31, Avotiņa 4,11 m.

Lode — Ādmine 9.58, Avotiņa 8.25 m.

VILSONE UN KRŪMIŅA REKORDISTES

Vieglatlētu pārbaudes sacīkstēs, kas risinājās parallēli desmitcīņai un pieccīņai, 15 gadus vecā sportiste Valda Vilsone uzstādīja Kanadas latviešu pirmrekordu 200 m skriešanā ar respektējamu 30,3 sek. laiku. Jaunajai spējīgajai sportistei, kurai labi padodas arī tāllēkšana un citas sprinta disciplīnas, nākošā gadā daudz jāpiestrādā pie pareiza stila izkopšanas un starta paņemšanas. Jau tagad gribētos apgalvot, ka jaunā sportiste būs mūsu teicamākā sprintere Kanadā.

Krūmiņa šķēpa mešanā laboja sev piederošo rekordu, aizlidinot šķēpu 22,85 m tālu.

Vēl ļoti labu rezultātu diska mešanā ar 32,93 m sasniedza Viškere.

Jauks bija Bergvalda varējums augstlēkšanā — 1,70 m. Bernata šķēps aizlidoja 51,38 m.

Techniskie rezultāti viriešiem:

100 m — Bergvalds 12,6 sek., Viškers 14,2 sek.

400 m — Bergvalds 61,2 sek.

110 barjērskr. — Teteris 18,7 sek., Bergvalds 20,7.

Lode — Viškers 12,81 m, Bergvalds 12,49 m, Zaķis 11,18.

Disks — Bergvalds 41,48 m, Viškers 40,30 m, Zaķis 34,56.

Šķēps — Bernats 51,38 m, Bergvalds 46.97 m. Zaķis 39.72 m, Viškers 38,23 m.

Tāllēkšana — Bergvalds 5,61 m.

Augstlēkšana — Bergvalds 1,70 m.

Kārtslēkšana — Bergvalds 2,96 m, Bernats 2,96.

1500 m — Bergvalds 5:28,6 min.

Sievietēm:

60 m — Vilsone 9,0 sek.; Avotiņa 9,7 sek..

200 m — Vilsone 30,3 sek., Ādmine 31,0 sek., Avotiņa 33,2 sek.

80 m barj. — Ādmine 16,4 sek., Avotiņa 17,6 sek.

Augstlēkšana — Ādmine 1,30 m, Avotiņa 1,25 m, Apene 1,25 m, Bencone 1,15 m.

Tāllēkšana — Ādmine 4.31 m, Vilsone 4,13 m, Avotiņa 4,11 m, Bencone 3,85 m.

Lode — Viškere 9,87 m, Ādmine 9,58 m, Avotiņa 8,25 m, Apene 6,88 m, Vilsone 6,72 m, Bencone 6,61 m.

Šķēps — Krūmiņa 22,85 m, Apene 21,46, Avotiņa 18,55 m, Viškere 16,90 m, Ādmine 14,66 m, Bencone 11,86.

Disks — Viškere 32,93 m, Apene 22,02 m.

MEKLĒJU divas mēbelētas istabas ar pilnu pansiju High Park rajonā divām pieaugušām personām. Zvanīt sestdien un svētdien 9—12 rītā, darbdienās no 6.30 — 8 v. Toronto HU 8-9674. (320)

IZDODAMS nemēbelēts dzīvoklis

divas istabas, virtuve un saules istaba 933 DUFFERIN ST.

LA 9546, Toronto

IZDODAMAS 2 mēbelētas istabas 3.stāvā, kopēji vai atsevišķi, vienai vai 2 personām, Downtown rajonā. Tel.: RA 0090.

IZDODAMS 2 istabu dzīvoklis ar virtuvi, garāža. Zvanīt pēc 6.30 vakarā. GL 4279, Toronto.

IZDODAMAS mēbelētas istabas 3. stāvā Withraw Ave. Garāža. Zvanīt HA 7435, Toronto. (327)

ROSEDALE — YONGE rajonā izdodamas mēbelētas istabas vieniniekiem un mēb. istaba ar virtuvi klusai ģimenei, garāža un parkošanas iespējas. Tel. MI 1936, Toronto.

LABA ISTABA izdodama ar visām ērtībām klusam kungam pilsētas austrumos. Zvanīt Toronto HA 5103. (296)

IZDODAMA nemēbelēta istaba ielas pusē ar virtuvi. Vienmēr silts ūdens. Tuvu satiksmei. Leslie — Gerrard rajonā. Zvanīt — RI 2808, Toronto. (326)

IZDODAMA nemēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām Bloor — Sherbourne rajonā. MI 1974, Toronto. (322)

ĒRTI MĒBELĒTA ISTABA izdodama vienai personai, atturībniekam, ar virtuves lietošanu. 37 Ridley Gardens. Zvanīt vakaros pēc 7 v. KE 2550, Toronto.

LĒTI izdodama mēbelēta istaba, 497 Carlaw Ave. HA 0944, Toronto.

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laika

ZVANĪT OL 1403, Toronto

E. OZOLIŅŠ

NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PIRKŠANAS — PĀRDOŠANAS

LIETĀS tel. LL 4985 līdz plkst. 9 pr. p. Pārējā laikā

1245 BLOOR ST., W. TORONTO, TEL. OL 8481

Birojs atvērts katru dienu no plkst. 9 rītā līdz plkst. 10 vakarā arī svētdienās

JAUNI PIEDĀVĀJUMI:

BLOOR — WINDERMERE

9 telpu 2 stāvu atsev. mūra māja, parketa grīdas, moderna virtuve, ūdens apkure, garāža, ļoti liels dārzs, steidz. pārd., iem. $5.000.

BLOOR — OSSINGTON

8 telpu 3 stāvu mūra māja, 2 virtuves, gaisa apkure, 2 garāžas, pilna cena $11.500.

BLOOR — SYMINGTON

11 telpu 2 stāvu atsev. mūra māja, parketa grīdas, 2 virtuves, 2 vannas, gaisa apkure, garāža, iem. $7.000 (prasīts?).

SPADINA — COLLEGE

11 telpu 3 stāvu māja (frontes — mūra) ar mēbelēm, 2 virtuves, gaisa apkure, garāžas iesp., laba ienāk. māja — nedēļā $90.00, steidz. pārd., iem. $3.000, pilna cena $12.700.

GERRARD — GREENWOOD

8 telpu 3 stāvu mūra māja, parketa grīdas, 2 mod. virtuves, eļļas apkure, garāžas iesp. Cena $12.000, iem. pēc vienošanās.

LANSDOWNE — ST. CLAIR

6 telpu 2 stāvu atsev. mūra māja, parketa grīdas, 2 virtuves, ūdens — eļļas apkure, garāžas iesp., cena — $11.300, iem. pēc vienošanās.

QUEEN — SPADINA

6 telpu 2 stāvu māja, garāžas iesp. utt., cena $5.700, iem. pēc vienošanās.

AIZDEVUMU SAGĀDE līdz $2.500 uz 3 gadiem par

3 proc. gadā no bankas

AIZDEVUMI — tieši no sabiedrības līdz $2.000 uz 2 gadiem

SEKOJIET MŪSU IKDIENAS SLUDINĀJUMIEM VIETĒJOS LAIKRAKSTOS

Vēl daudz citu īpašumu, veikalu un farmu visos rajonos pēc izvēles un katra spējām. Pieprasiet un pie laika stājieties sakaros.

Informācija katrā laikā latviešu valodā

SPECIĀLPĀRSTĀVIS LAUKU NEKUST. ĪPAŠUMU (FARMU) PIRKŠANAS UN PĀRDOŠANAS LIETĀS

A. TĪCMANIS

katru pirmdienu un ceturtdienu,

1245 BLOOR ST. W., tel. OL 8481 TORONTO

Dažādas farmas Bramptonas, Orangevilles, Allistonas, Shellburnas un Dundalkas tuvākā un tālākā apkārtnē.

SPECIĀLPIEDĀDĀVĀJUMS:

100 AKRU FARMA, visa apstrādāta zeme, dzīv. ēka, kūts un garāža, ēkas ļoti labā stāv., kaimiņš latvietis, ļoti piemērota vistkopībai, iem. $2.000.

117 AKRU FARMA, visa apstr. zeme, dzīv. ēka, kūts, garāža u. c. ēkas, cena $10.000, kaimiņos 3 latvieši.

Palīdzam sagādāt aizdevumu iemaksām un inventāra iegādei.

Nesaistoša apskate un informācija.

MANN & MARTEL

REALTORS

1245 BLOOR ST. W. OL 8481 1497 YONGE ST. Tel. PR 6241

2336 BLOOR ST. W. MU 8255 532 DANFORTH Ave. RI 3523

BAZNĪCAS ZIŅAS

Nujorkas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojums, atzīmējot Latvijas universitātes gada svētkus, notiks 27. septembrī, plkst. 3 pp. Prāv. J. Ķullītis un māc. R. Zariņš.

Nujorkas latv. ev. - lut. draudzes dievkalpojums 4. oktobrī, plkst. 3 p.p. Betlemes baznīcā Bruklinā.

Port Vašingtonā, L. J. dievkalpojums Pestītāja baznīcā 4. oktobrī, pl. 2 dienā, māc. R. Zariņš.

Bronksā latviešu dievkalpojums 27. septembrī, plkst. 6 vak. pirmo reizi Sv. Toma baznīcā, 175 St. un Topping Ave. stūrī.

Daitonā, Ohio, latviešu ev.-lut. dievkalpojums svētdien, 27. septembrī, plkst. 2 pp., St. Paul ev.-lut. baznīcā (239 Wayne Ave pie 5th St.). Dievkalpojumu kuplinās M. Vikmanis (tenors), A. Melli (ērģeles) un L. Lapsiņa (klavieres). Mācītājs J. Ōsis. Bērniem svētdienas skola.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Arch. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer, Hamilton, Ont.).

27. sept. ievedīs **Montreālā** māc. H. Kušilu II latviešu draudzes mācītāja amatā. Piedalīsies vēl citi viesi.

Prāv. A. Mitulis, 66 College St. Port Arthur, Ont.

Svētdien, 27. sept., pl. 3 dievkalpojums Trīsvienības baznīcā, 560 May ielā, Fort Williamā. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakštelpās Kultūras dienas atzīmēšana ar referātu un priekšnesumiem.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Londonā, 27. sept., plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā. Baznīcas pārvaldes ievešanas dievkalp.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Hamiltonā, Sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue, South), svētdien, 27. septembrī, plkst. 7 vakarā Hamiltonas latviešu draudzes bībeles svētki. Piedalās: mācītājs A. Čops un Maija Zemīte (soprāns).

4. oktobrī, Plaujas svētku dievkalpojumi: plkst. 3.00 pp. bērniem, plkst. 4.00 pp. pieaugušiem. Māc. E. Pavasars.

Ceturtdien, 8. oktobrī, plkst. 7 vakarā jaunatnes sanāksme mācītāja mājā.

Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi septembra mēnesī notiek sv. Pētera b-cā, Ellice un Sherbrooke ielu st.:

27. sept., svētd., pl. 2 p.p.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Drive, Sudbury, Ont. tel. 3-3284.

Norsbejā, 27. septembrī, plkst. 13.30 dievkalp. lut. baznīcā.

Sadberijā, 27. septembrī, plkst. 19.15 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.).

Māc. E. Lange, Billings Brigde P.O. Box 66, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Lyon ielā Nr. 250.

26. sept., plkst. 7.15 vak. LU gada svētku atceres dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma atceres akts ar mag. rer. nat. I. Bicka akadēmisko runu. Pēc akta groziņu vakars.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave., Vancouver B. C.)

Vankuveras latviešu draudzei 27. septembrī, plkst. 5 p.p. dievkalpojums Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā.

Svētdien, 18. oktobrī, plkst. 4,00 p.p. dievkalpojums. Koŗa mēģinājums plkst. 2,00.

Svētdien, 25. oktobrī, plkst. 11 dievkalpojums. Koŗa mēģinājums plkst. 12,30.

Sv. Andreja baznīcā, 20. septembrī māc. A. Čops salaulāja medicīnas studentu Leo Pilo ar Ilgu Ziediņu un kristīja Irēni Anitu Jankēvicu, Alfrēda un Silvijas meitiņu.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tel. DE 8394)

Montreālā —

27. sept., plkst. 1 pp. — Draudzes mācītāja introdukcijas dievkalpojums ar māc. — viesu piedalīšanos.

Māc. F. Ruperts, 250 Bell Ave, Winnipeg, Man.

Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi septembra mēnesī notiek sv. Pētera b-cā, Ellice un Sherbrooke ielu st.:

27. sept., svētd., pl. 2 p.p.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Drive, Sudbury, Ont. tel. 3-3284.

Norsbejā, 27. septembrī, plkst. 13.30 dievkalp. lut. baznīcā.

Sadberijā, 27. septembrī, plkst. 19.15 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.).

Māc. E. Lange, Billings Brigde P.O. Box 66, Ottawa, Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Lyon ielā Nr. 250.

26. sept., plkst. 7.15 vak. LU gada svētku atceres dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma atceres akts ar mag. rer. nat. I. Bicka akadēmisko runu. Pēc akta groziņu vakars.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave., Vancouver B. C.)

Vankuveras latviešu draudzei 27. septembrī, plkst. 5 p.p. dievkalpojums Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā.

Iecelošanas, izcelošanas, vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanas, legālizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto, (pie Bloor St.), tel. RA 7149

PAVASARA MAIZNĪCA

398 Queen St. E, Toronto

Tel. EM 4-4993

Paziņoju, ka sākot ar 27. septembri, maizi un citus produktus bez pasūtinājuma nepiegādāšu.

Pasūtinājumus var nodot vienu dienu ātrāk preču piegādātājam vai pa tālruni (323)

PĀRDODAMS LABS ĒDAMISTABAS GALDS

(riekstu koka)

un

4 KRĒSLI.

Zvanīt RI 5592, Toronto

PĀRDODAMS

1946. G. 1.5 TONNĪGAIS FORDS

Labā stāvoklī, jaunas riepas

$650.00

Zvanīt OR 5003, Toronto. (328)

Vajadzīgs nekustamu ĪPAŠUMU PĀRDEVĒJS

Izdevība panākt lielākus ienākumus pārdodot mājas

Ja Jums ir mašīna, laba uzvešanās un spējas labi saprasties ar ļaudīm, pieteicieties pie

H. KIVINEN

38 LAWRENCE AVE. WEST.

TEL. MOhawk 5464

Mācies labi samaksāto METINĀTĀJA ARODU pie Canada Welding Cannon and Balsam, N., Hamilton Ont.,

Dienā no plkst. 8.00—5.00

Vakaros no plkst. 5.00—9.00

Kursa ilgums 80 stundu (praktiski). Zema mācību nauda. Augstākais atalgojums daudziem latviešiem. Sarakstīšanās latviski.

Tel. darbnīcā 4-1284, mājā 2-8537 (325)

A. BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

A. BĀLIŅŠ

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS

APBŪVES GABALI PĀRDOŠANĀ TORONTO, HAMILTONĀ UN ĀRPUSĒ. AIZDEVUMI ĪEMAKSĀM. OBLIGĀCIJĀM U. C. OBLIGĀCIJU ATJAUNOŠANA. JAUNU OBLIGĀCIJU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA

RIDOUT

REAL ESTATE, LTD., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

NODAĻAS: TORONTO, RICHMOND HILL, HAMILTON, LONDON, PETERBOROUGH, KITCHENER, SARNIA

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā arī sestdienās un svētdienās

Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

„Nelaime nekad nenāk brēkdama — tādēļ apdrošini sevi"

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

GENERAL INSURANCE

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — drošības (bond) — kuģu sūtījumu — mēbeļu, kažoku, veikalu skatulogu apdrošināšana u. c.

Līgumu — lūgumu u. c. rakstu darbu tulkojumi, izziņas un paskaidrojumi katrā laikā (835)

227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569

Pārdošanā latviešu teātru, koncertu un citu sarīkojumu biļetes

VERAS KEIŠS

PIRMĀ LATVIEŠU

BALETA SKOLA

TORONTO (DARBOJAS 3 GADI)

Atjauno audz. uzņemšanu līdz 30. sept.

Uzņem zēnus, meitenes ar 4 g. v.

Jauniešus grupā ar 16 g. v.

Ar šo sezonu atveru nod. HAMILTONĀ

Pieteikšanās rakstiski: 424 Sackville St. Toronto, Ont., vai pa tel. RA 1276

EKONOMISKĀKĀ UN POPULĀRAKĀ EIROPAS AUTOMAŠĪNA

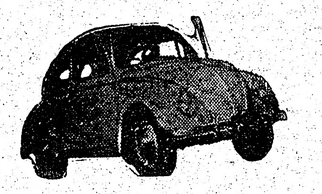

VOLKSWAGEN

VIENMĒR KRĀJUMĀ LIMUZĪNI, KABRIOLETI, DAŽĀDA VEIDA PIEGĀDES VĀGI UN AUTOBUSI AR 6000 JŪDŽU GARANTIJU. DARBOJAS AR GAISA DZESINĀTU MOTORU UN CITIEM JAUNINĀJUMIEM. LĪDZ 45 JŪDZĒM AR VIENU GALONU BENZĪNA! AR TIKAI $450 IEMAKSU. ŅEMAM ARĪ PRETĪ JŪSU LIETOTO AUTO.

MODERN MOTORS LTD.

Pārstāvis Mr. W. GRAF

332 HIGH PARK AVE, TORONTO

TEL. LY 6828 un LY 7486

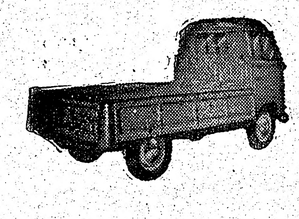

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

LOTUS *PUĶU VEIKALS*

854 BATHURST ST., TEL. KE 3884, TORONTO

Krāšņas līgavu buķetes un citi ziedu sakārtojumi eiropiešu un kanadiešu gaumē

Bagātīgā izvēlē griezti ziedi un istabas puķes

Latviešu keramika un tautiskas lelles

AUTOĪPAŠNIEKI!

F & G AUTO RIEPAS

- Pārdošanā visu izmēru jaunas un lietotas riepas
- Ļoti labi vulkanizē un atjauno jūsu riepas
- Ļoti zemas cenas un garantēts darbs
- Mēs pērkam lietotas riepas.

Runājam vāciski, krieviski un zviedriski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz plkst. 8 vakarā. Sestdienās līdz 6 vakarā

459 RONCESVALLES AVE, TORONTO. TEL. LA 2550

(1065) Jūs cienot IVANOVS un MALSTROEMS

HAMILTONIEŠI!

Vai Jūs zināt, ka manā veikalā bagātīgā izvēlē dabūjamas no Eiropas ievestas dažādas siļķu un zivju koservu šķirnes?

LŪDZU APMEKLĒJIET MANU VEIKALU

DREESSLER'S FISH MARKET

30 York St., Hamilton, Ont.

BRUNO PURIŅŠ

REAL ESTATE BROKER

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVĀJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 12 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCĪBA

AIZDEVUMU SAĢĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk

GALVENAIS BIROJS

OL 7561

1318 Bloor W. Toronto

AUSTRUMU BIROJS

GL 7516

179 Danforth Ave. Toronto

BIROJI ATVĒRTI NO PL. 10—10 VAKARĀ

Uzmanību, nekustamo īpašumu pārdevēji!

Progresējoša firma Toronto, kas vislabāk novērtē īpašumus un dod komisiju 15% augstāku kā jebkur, meklē PĀRDEVĒJU AR PRAKSI vai arī tādu, kas grib mācīties.

Zvanīt:

MR. BAINES LA 1564, TORONTO (302)

NIKOLAJA ŠVĀNEBACHA

1 First Ave. Toronto Ont.

HA 6978 RI 5697

Kursi iesācējiem

Kursi labpratējiem

Privātas grupas

PRIVĀTSTUNDAS

Pieteikšanās un izziņas katrā laikā

(261)

ARMANDA KRŪMKOKA

(BIJ. RĪGAS RADIOFONA SOLISTS) T.M.A.

MŪZIKAS STUDIJA

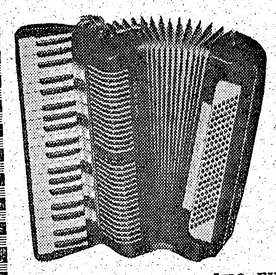

MĀCĪBU PRIEKŠMETI

- KLAVIERES
- AKORDEONS
- VIBRAFONS
- SITAMIE INSTR.

10 BEZMAKSAS LEKCIJAS — IESĀCĒJIEM, ĪRĒJOT AKORDEONU

KRĀJUMĀ LABĀKO FIRMU AKORDEONI

2803 Bathurst St., Toronto (pie Glencairn Ave)

Nod.: 1129 Dundas St. W. (pie Ossington Ave)

Tel. OR 6486, Toronto

PRET KLEPU UN IESNĀM

DIANA DROPS

Pret nemitīgu klepu un iesnām, deguna iekaisumiem un saaukstēšanās krūtīm. Tās palīdz atvieglot astmu, bronhītu; tās ir arī ļoti labs līdzeklis rīkles skalošanai ziemā un vasarā. Nav labāka līdzekļa pret klepu kā šis. Ārstējiet tūlīt! Dabūjamas visās aptiekās Kanadā $1.50

W. R. GAMBLE

REAL ESTATE

GRAND VALLEY, ONT.

Steidzami pārdod 150 akru saimniecību, mūra māja, kūts, mašīnu šķūnis, 120 akru apstrādājamas zemes, pārējais mežs un ganības.

Cena $7.000, iemaksa $1.500

Ļoti steidzami!

PIEDĀVĀ

ALFRĒDS APSE

R. 2. Laurel, Ont. (324)

ED. TĪLMAŅA

pašapkalpošanās pārtikas preču veikalā

277 DUNDAS St., E., (pie Sherbourne)

dabūjama visāda veida gaļa un tās izstrādājumi, dažādu maiznieku maizes, sieri, konservi, svaigi žāvēti zuši un daudz citu produktu.

Sestdienās piegādājam mājās Tel. EM 8-8525 (87)

NIK. MEDNIS

Veikals tagad atvērts ik dienas, sestdienu ieskaitot līdz plkst. 5.30

Tel. darbā TR 1133, lok. 4125; mājās HU 9-5175

Savus padomus un pakalpojumus piedāvāju kā:

T. EATON Co.

PĀRDEVĒJS MĒBEĻU NODAĻĀ COLLEGE IELAS 4. STĀVĀ

(esmu pusdienās 1.30 — 2.30; Piektdienā brīvdiena)

NIK. MEDNIS

Veikals tagad atvērts ik dienas, sestdienu ieskaitot līdz plkst. 5.30

Tel. darbā TR 1133, lok. 4125; mājās HU 9-5175

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

ELZA PĒRKONE

runājama ik dienas no pl. 10—6; ar iepriekšēju pieteikšanos arī vakaros. — KALNA SAULE. DIATERMIJA

AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE

61 Charles St. West. Toronto. Tel.: RA 9011

PIEŅEMU PASŪTINĀJUMUS KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM

Bagātīgā izvēlē jaunākās un labākās anglu drānas rudens un ziemas apģērbiem

Rūpīgs darbs, labākie piederumi, mērenas cenas

V. KUČĀNS

73 WESTMINSTER AVE, Toronto, Ont. pie Roncesvalles ar Kinga tramvaju

KATRU DIENU NO 9—20, SESTDIENĀS NO 9—14 PP.

AR MAZU IEMAKSU — BET LABU AUTO,

nomaksājot pa daļām — Jūs varat iegādāties

EDWART'S CAR MARKET

874 DUNDAS St., W, Toronto, tel. EM 4-6732

Atliek tikai piezvanīt. Informācija latv. valodā — katrā laikā

Visu firmu automašīnas, jaunas un lietotas.

Autovadīšanu apmācām par brīvu

SPEC. PIEDĀVĀJUMS

1952. g. METEORU ar radio, apsildīšanu un gaisa vēdināšana, 5 jaunas riepas, divkrāsains. Cena $1.575.00

Latviskas dāvanas un grāmatas

A. AVOTIŅA GRĀMATNĪCĀ

854 Bathurst St., Toronto. Tel.: ME 4589.

GARNEY & COMPANY

15 BARTON AVE., TORONTO 4

FAIRBANKS — MORSE

AR ELĻU KURINĀMA SILTA GAISA KRĀSNS

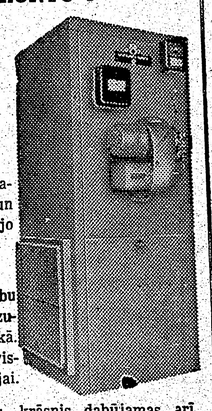

Šī ultrā — modernā krāsns aizņem ļoti mazu telpu, uzstādāma visizdevīgākā vietā un atbrīvo pagrabu no lielā cauruļu tīkla, jo gaisu uz vajadzīgo vietu novada ar ventilātora palīdzību

Šāds gaisa novadīšanas veids dod ļoti labu cirkulāciju ar vajadzīgo mitruma daudzumu kā ziemā, tā arī karstajā vasaras laikā. 5 dažādie lielumi dod iespēju izvēlēties vispiemērotāko krāsni dažāda lieluma mājai.

Tāda paša veida, ar elļu kurināmas, krāsnis dabūjamas arī ūdens vai tvaika sistēmām

Tuvāka informācija latviešu valodā pa tel. ME 2554

J. GRISLIS

pieņem pasūtinājumus

KUNGU UN DĀMU APĢĒRBIEM

188 Davenport Rd., Tel. MI 5295 Toronto

Praktizējis Rīgā, Berlinē, Stokholmā

DANIEL D. STOKAL

B.A.

Tienesis. Advokāts. Notārs

Runā slavu valodas

221 VICTORIA ST., ROOM 204

Birojā EM 6-1681

Mājās LY 5797, Toronto

MONTREĀLĀ

FOTO STUDIJA

OSKARS ASMENIS

1248 Mackay St., Apt. 1

Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.

Tel. WE 5543.

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs

6 Adelaide St. E. Room 809

EM 8-5284

runā vāciski un krieviski

Mr. A. KERSON, igauņu jurists, mājās MA 0141, Toronto (697)

S. LOCĀNS

Izpilda dažādus transporta darbus vakaros un sestdienās

LL 9053, Toronto